ИМАМ ҘӘҺӘБИ

76 ҘУР ГОНАҺ

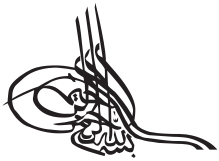
بسم الله الرحمن الرحيم

УДК 087.5:28-31
ББК 86.38-3
М74

Рецензенты:
А.З.Салеев
Р.Р.Фасхудинов
К.Л. Жагипаров
Р.Ш. Мамедов
В.Г. Бариев

Төрөксәнән тәржемәсе:
Салауат Моталов

Рус теленән тәржемәсе:
Гөлнәзирә Айытбаева

ВСЕ ПРАВА ЗАЩИЩЕНЫ
ISBN: 978-5-9907310-0-4
ИЗДАТЕЛЬСТВО ООО "МИР ЗНАНИЙ" 2015

Книги можно заказать:
Тел. 8(968)7693443
Веб-сайт: www.islamicbook.ru
mirznaniy571@mail.ru

Имам Ҙәһәби үҙенең "Ҙур гонаһтар" тигән китабында, изге аяттарға һәм хәҙистәргә таянып, иң ҙур 76 гонаһты һүрәтләй. "Быға тиклем нәшриәт йорттары, бер-береһенә һылтанып, "Ҙур гонаһтар" китабын төрлө ялған мәғлүмәт һәм хикәйәләр менән тултыра ине",- ти төрөк китабы авторы һәм Хафиз Ҙәһәби китабының төп нөсхәләге тәржемәһен тәҡдим итә.

ИМАМ ҘӘҺӘБИ

76
ҘУР ГОНАҺ

МӘСКӘҮ - 2018

ЙӨКМӘТКЕҺЕ

АВТОРҘАН ИНЕШ ҺҮҘ 9
ШИРЕК (АЛЛАҺҠА ТИҢДӘШ ҠУЙЫУ)....................12
КЕШЕ ҮЛТЕРЕҮ 14
СИХЫРСЫЛЫҠ....................18
НАМАҘҒА ИҒТИБАРҺЫҘЛЫҠ....................22
ЗӘКӘТ ТҮЛӘҮҘӘН БАШ ТАРТЫУ....................25
АТА-ӘСӘНЕ ТЫҢЛАМАУ 28
РИБА АЛЫУ 32
ЕТЕМ БАЛАЛАРҘЫҢ МӨЛКӘТЕНӘ ҠУЛ ҺУҘЫУ 34
ПӘЙҒӘМБӘРГӘ (САЛЛАЛЛАҺУ ҒӘЛӘЙҺИ ҮӘ СӘЛЛӘМ) ЯЛҒАН ҺҮҘҘӘРҘЕ ТАҒЫУ (ХӘҘИСТӘРҘЕ УЙЛАП СЫҒАРЫУ)...36
КИСЕРЕРЛЕК СӘБӘПҺЕҘ РАМАҘАН АЙЫНДА УРАҘА ТОТМАУ....................37
ҺУҒЫШ ЯЛАНЫНАН ҠАСЫУ 39
ЗИНА ҠЫЛЫУ 40
КЕШЕЛӘРҘЕ АЛДАП ҺӘМ ЙӘБЕРЛӘП ДӘҮЛӘТ МЕНӘН ИДАРА ИТЕҮ....................43
ХӘМЕР (ИҪЕРТКЕС ЭСЕМЛЕКТӘР) ҠУЛЛАНЫУ....................48
ЭРЕЛӘНЕҮ, ҒОРУРЛАНЫУ, ТӘКӘББЕРЛӘНЕҮ....................50
ЯЛҒАН ШАҺИТЛЫҠ....................54
ЛӘҮӘТ (ГОМОСЕКСУАЛИЗМ) 57

ҒИФФӘТЛЕ ҠАТЫН-ҠЫҘҒА ЯЛА ЯҒЫУ 59

ХАҠҺЫҘ РӘҮЕШТӘ ДИНДЕҢ МӨЛКӘТЕН (Бәйтүль-мәл)
ҺӘМ ЗӘКӘТ-САҘАҠАЛАРЫН ТОТОНОУ, БОРСОУ 61

ЯТ МӨЛКӘТТЕ ҮҘЛӘШТЕРЕҮ 65

УРЛАШЫУ 68

БАҪЫУ, ТАЛАУ 69

ЯЛҒАН АНТТАР БИРЕҮ (ҒАМУС) 70

АЛДАШЫУ, ЯЛҒАН 72

ҮҘ-ҮҘЕҢӘ ҠУЛ ҺАЛЫУ 75

ХӨКӨМ СЫҒАРҒАНДА, ҒӘҘЕЛ БУЛМАУ 77

ҠАТЫНДЫҢ, ҠЫҘҘЫҢ (һ.б. нәҫелдәге ҡатын-ҡыҙҙарҙың)
НАСАР ХОЛҠОНА ИҒТИБАР ИТМӘҮ 79

ҠАТЫНДАРҘЫҢ ИРҘӘРГӘ, ИРҘӘРҘЕҢ ҠАТЫНДАРҒА
ОҠШАУЫ 81

ЯЛҒАН ТУЙ (ХУЛЛӘ) 83

ҠАНДЫ, ҮЛӘКҺӘНЕ ҺӘМ СУСҠА ИТЕН АШАУ 84

БӘҮЕЛГӘ ҠАРАТА ИҒТИБАРҺЫҘЛЫҠ 86

ҺАЛЫМ ЙЫЙЫУСЫ 87

ИКЕ ЙӨҘЛӨЛӨК 88

ХЫЯНАТ ИТЕҮ 91

ДОНЪЯЛЫҠ ӨСӨН ҒИЛЕМ АЛЫУ
ҺӘМ УНЫ ДОНЪЯЛЫҠ ӨСӨН ЙӘШЕРЕҮ 92

КҮРҺӘТЕЛГӘН ЯҠШЫЛЫҠТЫ ИҪКӘ ТӨШӨРӨП
КЕШЕНЕ КӘМҺЕТЕҮ 95

ТӘҠДИРҘЕ ИНҠАР ИТЕҮ 96

ЯТ СЕРҘӘРҘЕ ТӨПСӨНӨҮ 100
ҠАРҒАУ, ЛӘҒНӘТ ҠЫЛЫУ 101
ӘМЕРГӘ БУЙҺОНМАУ 103
КҮРӘҘӘСЕЛӘРҘЕҢ ҺӘМ ЮРАУСЫЛАРҘЫҢ
(астрологтарҙың) ҺҮҘЕНӘ ЫШАНЫУ 106
ҠАТЫНДЫҢ ИРЕНӘ БУЙҺОНМАУЫ, ИТӘҒӘТ ҠЫЛМАУЫ .. 108
ТУҒАНДАР МЕНӘН АРАЛАШЫУҘАН БАШ ТАРТЫУ 110
ЙӘН ЭЙӘЛӘРЕ ҺҮРӘТЕН ТӨШӨРӨҮ 112
ҒӘЙБӘТ 114
ЙЫНАЗА АРТЫНАН ҠЫСҠЫРЫП ИЛАУ 115
НӘҪЕЛЕҢДӘГЕ КЕШЕҢ ТУРАҺЫНДА ЯМАНАТ ҺАТЫУ 117
ЗОЛОМ ҠЫЛЫУ ҺӘМ ЯУЫЗЛЫҠ 118
МОСОЛМАНДАРҒА ҠОРАЛ КҮТӘРЕҮ
ҺӘМ УЛАРҘЫ КАФЫРЛЫҠТА ҒӘЙЕПЛӘҮ 121
МОСОЛМАНДАРҒА ЗЫЯН КИЛТЕРЕҮ
ҺӘМ УЛАРҘЫ КӘМҺЕТЕҮ 123
ТӘҠҮӘ МОСОЛМАНДАРҒА ЗЫЯН ҺАЛЫУ 127
КҮРҺӘТЕҮ ӨСӨН КЕЙЕМЕҢДЕ ОҘОНАЙТЫУ 128
ИРҘӘРҘЕҢ ЕБӘК КЕЙЕМ КЕЙЕҮЕ
ҺӘМ АЛТЫНДАН БУЛҒАН БАЛДАҠТАР ҠУЛЛАНЫУ 131
ҠОЛДОҢ ҠАСЫУЫ 133
МАЛДЫ БИСМИЛЛӘҺЕҘ ҺУЙЫУ 135
ЕР БИЛӘМӘЛӘРЕНЕҢ СИКТӘРЕН БИЛДӘЛӘҮСЕ
ТАМҒАЛАРҘЫ АЛМАШТЫРЫУ 136
СӘХӘБӘЛӘРҘЕ (РАҘЫЙАЛЛАҺУ ҒӘНҺҮМ) КӘМҺЕТЕҮ 137

АНСАРҘАРҘЫ (РАҘЫЙАЛЛАҺУ ҒӘНҺҮМ) КӘМҺЕТЕҮ 140
ТЫЙЫЛҒАНҒА ҺӘМ ГОНАҺҠА САҠЫРЫУ 141
ПАРИК ЙӨРӨТӨҮ ҺӘМ ТӘНГӘ ДӨВМӘ
(ТАТУИРОВКА) ЯҺАТЫУ 142
МОСОЛМАНДАРҒА ҠОРАЛ МЕНӘН ЯНАУ...............................143
АТАЙЫҢ БУЛМАҒАН КЕШЕНЕ АТАЙ ТИП ТАНЫУ 144
НАСАРЛЫҠҠА ЮРАУ 146
АЛТЫН ҺӘМ КӨМӨШ ҺАУЫТ-ҺАБА ҠУЛЛАНЫУ 147
БӘХӘС 148
ҠОЛДО БЕСТЕРЕҮ, УНЫ ИНТЕКТЕРЕҮ ҺӘМ ЙӘБЕРЛӘҮ......151
ҺАТЫП АЛЫУСЫНЫ АЛДАП КӘМ ҮЛСӘҮ 153
АЛЛАҺТЫҢ ЯЗАЛАМАУЫНА ЫШАНЫУ 154
АЛЛАҺЫ ТӘҒӘЛӘГӘ ӨМӨТ ЮҒАЛТЫУ 155
АЛЫНҒАН НИҒМӘТТӘР ӨСӨН ШӨКӨР ИТМӘҮ 156
ҺЫУЫ КҮП БУЛЫП ТА УНЫ КЕШЕЛӘРГӘ
БИРЕҮҘӘН БАШ ТАРТЫУ..157
ХАЙУАНДАРҒА ТАМҒА ҺАЛЫУ..159
ҠОМАРЛЫ УЙЫНДАР 160
ХАРАМ МӘСЕТЕНДӘ ЕНӘЙӘТ ҠЫЛЫУ.....................................161
ЙОМА НАМАҘЫНАН БАШ ТАРТЫУ
ҺӘМ УНЫ ЯҢҒЫҘ УҠЫУ..163
МОСОЛМАНДАРҒА ҠАРШЫ ШЫМСЫЛЫҠ
ҺӘМ УЛАРҘЫҢ СЕРЕН ЙӘШЕРЕН РӘҮЕШТӘ АСЫУ 164

АВТОРҘАН ИНЕШ ҺҮҘ

Бисмиллаһир-рахманир-рахим!

Йә, Хоҙай, беҙҙең эштәребеҙҙе уңышлы ит һәм Үҙеңдең ярҙамыңды ебәр!

Шәйех, Имам, Хафиз Шәмсетдин Мөхәммәт бин Әхмәт бин Ғуçмән әҙ-Ҙәһәби (рәхмәтуллаһи ғәләйһи) шулай тине: “Беҙҙе иман итеп ҡуйған Аллаһҡа маҡтауҙар булһын! Ебәргән яҙмалары, пәйғәмбәрҙәре, фәрештәләре һәм тәҡдире өсөн Аллаһҡа маҡтауҙар булһын! Аллаһ Мөхәммәткә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм), уның яҡындарына һәм сәхәбәләренә ризалыҡ бирһен! Аллаһ беҙгә мәңгелек донъяла улар менән күрше булырға насип итһен!

Бөйөк гонаһтарҙы тулыһынса һүрәтләп сыҡҡан был китап уҡыусыларға файҙа килтерер, тип өмөт итәбеҙ. Аллаһ үҙенең рәхмәте менән беҙҙе бөйөк гонаһтар ҡылыуҙан йыраҡлаштырһын!

Ҡөрьәндә әйтелә: **“Әгәр ярамаған оло гонаһтарҙан һаҡланһағыҙ, Беҙ һеҙҙе, бәләкәйерәк яҙыҡтарығыҙҙы кисереп, яҡшы ҡапҡанан керетербеҙ”** (Ниса, 31).

Был аятта Аллаһы Тәғәлә бөйөк гонаһтарҙан ҡасыусыларға ожмах вәғәҙә итә.

Аллаһы Тәғәлә шулай уҡ: **“Сабыр итә, шөкөр итә белгән кешегә – ысынлап та, бында аяттар бар!”** (Шура, 37); **“Оло гонаһтан, фәхишәлектән һаҡланып, бәләкәй генә яҙыҡ**

эшләгән кешеләрҙе, ысынлап та, Раббың киң ҡул менән ярлыҡай” (Нәджм, 32).

Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән: **“Әгәр биш ваҡыт намаҙ, йома намаҙҙары араһында ҙур гонаһтар ҡылынмаһа, намаҙҙар бәләкәй гонаһтарҙың юйылыуына сәбәпсе булыр”.** Бөйөк гонаһтарҙы тикшереү йөгө беҙгә төштө. Бөйөк гонаһтар исемлеге бәхәсле һанала. Мәҫәлән, ҡайһы бер ғалимдар уларҙы етәү, ти, һәм иҫбатлар өсөн Пәйғәмбәрҙең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) түбәндәге хәҙисен килтерә: ***“Ете һәләкәтле гонаһтан һаҡланығыҙ: күп илаһилыҡ, сихырсылыҡ, үлтереш, етем балаларҙың мөлкәтенә ҡул һуҙыу, риба (процентҡа йәшәү), һуғыш яланынан ҡасыу, фәхишәлек ҡылмаған ҡатынға (зина ҡылыусы тип) яла яғыу”.***

Шулай уҡ Ибн Ғәббәстең һәләкәтле гонаһтарҙың һаны тураһындағы һүҙҙәрен килтерәләр: “Уларҙың һаны ете түгел, ә етмештер”. Ысынында ла ул хаҡ әйткән. Үрҙә килтерелеп уҙған хәҙистәге гонаһтар теҙмәһе бының менән генә бөтмәй әле. Бөйөк гонаһтарға шулай уҡ кеше үлтереү, урлашыу, зина ҡылыу кеүек шәриғәт буйынса был донъяла яза ҡаралған ғәмәлдәр, шулай уҡ Аллаһы Тәғәләнең асыуы һәм Пәйғәмбәребеҙҙең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ләғнәте кеүек теге донъяла яза вәғәҙә ителгән ғәмәлдәр инә.

Шул уҡ ваҡытта гонаһтар төрлө-төрлө була икәнлеген аңлатып китеү кәрәк. Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һанап үткән гонаһтар араһында күп илаһилыҡ та бар (ширек). Ширек (башҡа бөйөк гонаһтарҙан айырмалы рәүештә) мәңгелеккә утҡа алып инә һәм ғәфү ителеү мөмкинлеген юҡҡа сығара.

Ҡөрьәндә әйтелә: **“Аллаһ үҙенә ниҙелер тиңдәш итеүселәрҙе (ширек килтергән) бер ҡасан да ғәфү итмәҫ. Ә ҡалғандарҙы үҙенең теләге буйынса ғәфү итер”** (Ниса, 7);

“Аллаһҡа ниҙелер тиңдәш иткән (ширек килтергән) кешене Аллаһ ожмахтан мәхрүм итте. Уларҙың барыр урыны – тамуҡ” (Мәидә, 72).

Килтереп үткән дәлилдәрҙе дөйөмләштереп үтеү мөһим. Бер ваҡыт Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сәхәбәләренән һораған: ***“Ҡайһы гонаһтарҙың бөйөк гонаһтарға яҡын икәнен һеҙгә хәбәр итергәме?”***. Улар: “Әлбиттә, эй Аллаһ илсеһе!” – тип яуап биргән. Ул: ***“Күп илаһилыҡ һәм ата-әсәне тыңламау”,*** - тип әйткән. Был һүҙҙәрҙе әйткән ваҡытта ул ҡабырғаһында ятҡан була, һуңынан үҙенең урынынан тороп: ***“Һәм алдашыуҙан һаҡланығыҙ”,*** - тип өҫтәгән. Ул был һүҙҙәрҙе беҙ “Эх, ул туҡтаһын ине!” тип әйтергә мәжбүр булғансы ҡабатланы. Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бөйөк гонаһтарға яҡын гонаһтар араһында алдашыуҙы ла һанап үтә, әммә был гонаһ һәм ата-әсәне тыңламау гонаһы ете бөйөк гонаһтар исемлегенән төшөп ҡалған.

1-се ҙур гонаһ

ШИРЕК (АЛЛАҺҠА ТИҢДӘШ ҠУЙЫУ)

Ширек – ул Аллаһҡа тиңдәшлек ҡуйыу һәм Аллаһы Тәғәләгә табынған кеүек үк табыныу, йәғни уларҙы илаһилаштырыу. Илаһилаштырылған предмет ул ҡояш, ай, шәйех, кеше, ендәр, йондоҙ, түрә һәм башҡалар булыуы мөмкин. Аллаһы Тәғәлә ширек тураһында түбәндәгеләрҙе әйтә:

“Аллаһҡа тиңдәш эҙләүселәрҙе Аллаһ ярлыҡамаҫ, бынан башҡа гонаһлы булғандарҙы үҙе теләһә ярлыҡар. Аллаһҡа тиңдәш эҙләүсе, иң ҙур гонаһҡа батып, ялған уйлап сығарған кеше булыр” (Ниса,48);

“Белеп тороғоҙ: кем дә кем Аллаһҡа тиңде эҙләй, мотлаҡ Аллаһ уға йәннәтте харам ҡылыр, ундай кешенең керәсәк урыны утлы тамуҡ” (Мәидә, 72);

“Аллаһтан башҡа Илаһҡа табынма. Күп Илаһҡа табыныуҙан да ҙур гонаһ юҡ!” (Лоҡман, 13).

Башҡа илаһтарға табынып, мөшрик булып үлеүсенең тәҡдире – тамуҡта булыу. Ә был донъянан иманлы йөрәк менән китеүселәр, үҙҙәренең бөтә гонаһтарына һәм улар өсөн язаланыуға ҡарамаҫтан, һуңғы һөҙөмтәлә ожмахҡа эләгә.

Пәйғәмбәребеҙҙең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерәләр: ***“Бөтә гонаһтарҙан да бөйөк гонаһ тураһында белгегеҙ киләме? Ул ширек!”***

Икенсе бер хәҙистә Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ете һәләкәтле гонаһты эшләүҙән тыйылығыҙ”***- тигән, һәм улар араһында ширекты ла һанаған.

Икенсе бер хәҙисендә Пәйғәмбәр (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай ти: ***“Әгәр ҙә мосолман үҙенең динен алмаштырһа, уны үлтерегеҙ”.***

Түбәндәге хәҙисте Әбү Бәкер (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: “Бер ваҡыт Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сәхәбәләренә әйткән: ***“Һеҙгә ҡайһы гонаһтарҙың иң ауыры икәнен әйтергәме?”*** – һәм быны өс тапҡыр ҡабатлаған. Улар: ***“Әлбиттә, эй, Аллаһ илсеһе!”*** – тигән. Шул ваҡыт ул: ***“Был күп илаһтарға табыныу һәм ата-әсәне рәнйетеү”,*** – тигән, һуңынан үҙенең урынынан ҡалҡына биреп, тағы ла бер нисә тапҡыр өҫтәгән: ***“Һәм ялғанлашыуҙан һаҡ булығыҙ!”*** Әбү Бәкер: “Беҙ: “Аһ, ул шымһа яҡшыраҡ булыр ине, тип әйтергә мәжбүр булдыҡ”, – тип өҫтәгән.

2-се ҙур гонаһ

КЕШЕ ҮЛТЕРЕҮ

Ҡөрьәндә әйтелә: **“Кем дә кем мәкер менән кеше үлтерһә, эстәрендә дөрләп ут янған йәһәннәм уның мәңгелек язаһылыр. Аллаһ уға ғазап бирер, ләғнәт ебәрер һәм уның өсөн ауыр яза әҙерләр”** (Ниса, 93);

“Улар Аллаһтан башҡаға доға ҡылмаçтар, хаҡы булмай тороп, харам ҡылынған әҙәм йәнен алмаçтар, зина ҡылмаçтар. Ошоларҙы эшләгән кеше тейешле язаһын алыр. Ҡиәмәт көнөндә уларҙың язаһы арта төшөр һәм улар мәңгегә хур булып ҡалыр. Гонаһтарынан тәүбәгә килеп, иман килтереп, изгелек ҡылғандарҙың яманлыҡтарын изгелеккә алмаштырыр (ҡылған гонаһтарын ярлыҡап, сауаплы эшкә күндерер). Аллаһ - Ярлыҡаусы, бик тә Мәрхәмәтле” (Фурҡан, 68-70);

“Тереләй ергә күмелгән ҡыҙ баланан: “ни сәбәпле һине шулай ҡылдылар”, тип һорар ваҡыт еткәс” (Тәкүир, 8-9).

Пәйғәмбәребеҙ (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ете һәләкәтле гонаһты эшләүҙән тыйылығыҙ”,*** – тигән һәм улар араһында “Аллаһ хаҡһыҙ рәүештә тыйған кешене үлтереү”ҙе лә әйтеп уҙған.

Бер көндө Пәйғәмбәребеҙҙән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): “Бөйөк гөнаһҡа нимә керә?” – тип һорағандар. Ул: ***“Һине яралтҡан Аллаһҡа тиңдәшлек килтереү”,*** – тип яуап биргән. Сәхәбәләр: “Ә һуңынан?” – тип һораған. ***“Үҙең менән бергә ашар тип, ас ҡалыуҙан ҡурҡып, үҙ балаңды үлтереү”.*** Сәхәбәләр: “Ә һуңынан?” – тип һораған. Пәйғәмбәребеҙ (салаллаһу ғәләйһи вә сәлләм): ***“Күршеңдең ҡатыны менән зина ҡылыу”*** – тип яуап биргән.

Бер көндө Пәйғәмбәребеҙ (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тигән: ***“Әгәр ҙә ике мосолман бер-берeһенә ҡорал терәһә һәм уларҙың береһе икенсеһен үлтерһә, улар икеһе лә тамуҡҡа эләгер”***. Сәхәбәләр: “Эй, Аллаһтың илсеһе! Үлтереүсе эләгеүе аңлашыла, ә үлгән кешенең ғәйебе нимәлә?” – тип һорағандар. Быға ул: ***“Уның да ниәте үлтереү ине”,*** – тип яуап биргән.

Пәйғәмбәребеҙ (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай уҡ былай тигән: ***“Кеше Аллаһы Тәғәлә харам ҡылған*** (тыйған) ***үлтереүҙә*** *(нисек кенә булһа ла)* ***ҡатнашыусы булмаһа, тыныслыҡта йәшәр”.***

Бер көндө Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Минең үлемемдән һуң, бер-берегеҙҙең муйынын ҡырҡыр хәлгә етеп иманһыҙ булмағыҙ”,*** - тигән.

Бәшир бин Мүхаджир ибн Бурайданан, ә ул үҙенең атаһынан еткергән: ***“Ысынында, Аллаһ өсөн мосолмандың үлтерелеүе, ер юғалыуынан ауырыраҡ”.***

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) түбәндәгеләрҙе әйткән: ***“Иманлы кеше, тыйылған ҡанды ҡыймаһа, тыныслыҡта йәшәр”, “Ҡиәмәт көнөндә кешеләр***

араһындағы тикшереү иң беренсе ҡан ҡойоштан башланыр!"

Аллаһ илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Абдуллаһ бин Ғәмр риүәйәт ҡыла: ***"Бөтә гонаһтарҙың да иң ауыры – күп илаһҡа табыныу, кеше үлтереү һәм ата-әсәне тыңламау".***

Ғүтбә бин Мәлик Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тип әйткәнен еткерә: ***"Хәкикәттә, Аллаһы Тәғәлә иманлы кешене үлтереүсенән йөҙ сөйөрөр!"*** һәм быны өс тапҡыр ҡабатлаған.

Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тип әйткәне еткерелгән: ***"Ғәҙелһеҙ рәүештә кемде генә үлтермәһендәр, ҡойолған ҡан өсөн гонаһтың бер өлөшө иң беренсе Әҙәмдең улына (Ҡабил күҙ уңында тотола) төшә, сөнки үлтереү енәйәтен иң беренсе ул башланы".***

Аллаһ илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) риүәйәт ҡыла: ***"Хаҡһыҙға кешене үлтереүсе ожмах еҫен тоймаясаҡ, был еҫ бөтә яҡҡа ҡырҡ йыл алыҫлығында һиҙелһә лә".***

Бухари һәм ан-Нәсә'и Әбү Һөрәйрәнең (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һүҙҙәрен еткерә: ***"Һаҡ булығыҙ! Аллаһтың һәм Уның илсеһенең һағы аҫтында булған кешенең ғүмеренә ҡул һуҙыусы, Аллаһҡа ҡул һуҙҙы һәм хатта ожмахтың еҫен дә һиҙә алмаясаҡ. Хатта был еҫ уның юлынан ҡырҡ йыл алыҫлығында һиҙелһә лә".***

Әбү Хөрәйрәнең һүҙҙәренән (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Кем ярты һүҙ***

менән булһа ла мосолманды үлтерергә ярҙам итә, Аллаһ алдына маңлайына: "Аллаһтың ниғмәтенән мәхрүм ителде" тигән яҙыу менән баҫасаҡ".

Муғәүийә (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***"Бөтә гонаһтарҙың да ғәфү ителеүенә өмөт итергә мөмкин, әммә көфөр булып үлеүсе йәки мосолманды үлтереүсе өмөтһөҙ".***

3-сө ҙур гонаһ

СИХЫРСЫЛЫҠ

Сихырсының иманһыҙ булыуына шик юҡ. Ҡөрьәндә әйтелә: **“Шайтандар кафыр булды. Улар Һарут менән Марут исемле ике фәрештәгә индерелгән сихырҙарҙы Бабил илендәге кешеләргә өйрәтте”** (Баҡара, 102).

Шайтан, кешеләрҙе сихырсылыҡҡа өйрәтеп, бер генә маҡсатты күҙ уңында тота – Аллаһтан баш тартыуҙы ҡаҙаныу. Бөйөк Аллаһ Һарут һәм Марут фәрештәләре тураһында былай ти: **“Сөләймәндең хөкөмдарлығы ваҡытында улар шайтандарҙың ялғандарына эйәрҙе. Сөләймән кафыр түгел ине. Әммә шайтандар кафыр булды. Сөнки улар Һарут менән Марут исемле ике фәрештәгә индерелгән сихырҙарҙы Бабил илендәге кешеләргә өйрәтте. Гәрсә, был ике фәрештә бөтөн кешегә: “Беҙ бары тик кешеләрҙе вәсүәсәгә һалып һынау өсөн төшөрөлдөк. Һаҡ булығыҙ, яңылышып, беҙҙән сихыр өйрәнеп, кафыр була күрмәгеҙ”, – тип киҫәтеүҙән башҡа һис кемгә сихыр өйрәтмәне. Кешеләр ошо ике фәрештәнән ир менән ҡатын араһын боҙа торған сихырҙар өйрәнде”** (Баҡара, 102).

Беҙҙең көндәрҙә лә ошо юл буйлап барыусы кешеләрҙе күрергә мөмкин. Үҙҙәре шөғөлләнгән нәмәне улар тик ха-

рам тип кенә уйлай һәм бының ысындан да ширек икәнен аңламай. Улар алхимияны[1] өйрәнергә һәм ҡулланырға тырыша. Кемдеңдер туйын боҙор өсөн, йә ир ҡатынын ратһын өсөн сихырлайҙар. Кемдер берәү икенсене яраттырырға тырыша. Былар бөтәһе лә ширек һәм аҙашыуға инә. Сихырсылыҡ өсөн яҙалауҙың киҫкен сараһы – үлем, сөнки сихырсылыҡ – ул Аллаһтан баш тартыу. Аллаһ илсеһе (салаллаһу ғәләйһи вә сәлләм) һәләкәтле ете гонаһты һанағанда, сихырсылыҡты ла иҫкә ала. Кеше үҙенең Хужаһынан – Аллаһтан ҡурҡырға тейеш һәм уның был донъялағы, шулай уҡ киләсәк тормошон боҙған дөрөҫ булмаған юлдан бармаҫҡа тейеш. Аллаһ илсеһенең былай тип әйткәне еткерелә: ***“Сихырсыға яҙа – ҡылыс менән һуғыу”.***

Буджәлә бин Әбәдә һөйләй: “Хәлиф Ғүмәр (раҙыйаллаһу ғәнһү) үлерҙән бер йыл алда, беҙ: “Ир һәм ҡатын булыуына ҡарамаҫтан, сихырсыларҙы үлтерегеҙ”, тип әйтелгән хат алдыҡ.

Әбү Муса (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен еткерә: ***“Өс төркөм ожмахҡа инмәйәсәк: эскесе, туғанлыҡ бәйләнештәрен өҙгән кеше һәм сихырсының һүҙҙәренә ышанған кеше”.***

Ибн Мәсғүдтән (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Ысынында, әпсен-төпсөн һүҙҙәре, бөтөү һәм сихыр – ул ширек”***.

1. Элек алхимия ғилемен сихырҙың бер төрө тип һанағандар. Магия ярҙамында бер матдәнән икенсеһе килеп сыға тип фараз ҡылғандар.

Хәҙистә “әт-тиүәлә” һүҙе осрай. Был сихырҙың бер төрө һәм уны ир ҡатынын яратһын өсөн башҡаралар. Шуныһын билдәләп үтергә кәрәк: үкенескә күрә, өммәттең күп өлөшө наҙан. Күптәр ҙур гонаһтарҙы, бер нисәүһен иҫәпкә алмағанда, белмәгән кеүек, уларҙы башҡарған өсөн ҡаты яҙалар булырын да белмәй, шуға күрә беҙ был теманы бер аҙ асыуҙы кәрәк тип таптыҡ.

Ғалимдар был проблеманы сисергә, Аллаһ биргән белемдәренә таянып, белмәгәндәргә был ғилемдәргә эйә булырға булышлыҡ итергә, шуның менән бергә уларҙы ҡабаландырмай һәм белмәүҙә шелтәләмәй генә ярҙам итергә тейеш. Миҫал итеп иманһыҙлыҡ хөкөм иткән илдәрҙә йәшәүсе иманһыҙ грузин һәм төрөктәрҙе[2] килтерергә мөмкин. Уларҙың әсирлеккә төшөүе һәм мосолман илдәренә килтерелеүе ихтимал һәм бында улар иманһыҙлыҡтан баш тартыр. Мәҫәлән, уларҙы хеҙмәт өсөн кәрәкле белемдәре булмаған ниндәйҙер бай төрөк һатып алыр. Был ҡол бөтә көсө менән шәһәҙәт һүҙҙәрен әйтергә тырышасаҡ. Һәм, әгәр бер нисә көндән һуң ул был һүҙҙәрҙең нимә аңлатҡанын белһә, был уның өсөн етер. Артабан ул ҡайһы берҙә ҡалдырһа ла намаҙ ҡыла башлар. Әгәр уның хужаһы тәҡүәле булһа, ул уға “Фатиха” сүрәһен өйрәтәсәк. Ә әгәр ҙә ул тәҡүәһеҙ йәки имандан йыраҡ булһа, кем был меҫкенгә ислам нигеҙҙәрен өйрәтер, уға гонаһтар, кешенең Аллаһы Тәғәлә ҡаршыһындағы бурыстары һәм Уға хеҙмәт итеү кәрәклеге тураһында кем аңлатыр?

Гонаһтарҙың һәләкәте тураһында белем алған һәм уны ҡылыуҙан тотолоп ҡалған, мотлаҡ эшләргә кәрәкле

2. Имам Ҙәһәби Шам илендә, Дийәрбаҡыр ҡалаһында һижри буйынса 663-748 йылдарҙа йәшәгән. Шуға ла был китабында төрөктәр тураһында “иманһыҙҙар” тип атап киткән.

ғәмәлдәр (фарыз) тураһында ғилем алған һәм уларҙы үтәгән кеше бәхетле. Ләкин ундайҙар һирәк осрай. Ә был ғилемде Аллаһтың ниғмәте кеүек алған кеше Уға рәхмәттәр уҡырға тейеш.“Был кеше үҙе ғәйепле, сөнки ул нимә эшләргә тейеш икәнлеген белергә ынтылманы” тип тә әйтергә мөмкин, әлбиттә. Ләкин был дөрөҫ үк түгел: “Ябай кешегә уның был белемдәргә мохтаж булыуын, уға ярҙам итеүсене табырға кәрәк икәнлеген аңлауы ҡыйын. Аллаһы Тәғәлә кешегә белем биргәнгә тиклем, унда яуаплылыҡ булмай. Ләкин уны алыу менән, кеше уларҙы ҡулланыу өсөн яуаплылыҡ ала. Аллаһы Тәғәлә рәхимле һәм мәрхәмәтле. Ул: **“.... Рәсүл ебәргәнгә тиклем беҙ яза ҡылманыҡ”,** - ти (Исра, 15).

Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бер нисә сәхәбәһе Эфиопияға күсә. Улар булмаған саҡта, Пәйғәмбәргә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) нимә эшләргә мөмкин, нимә эшләргә ярамағанын аңлатыусы белемдәр килә, ә уларға был тик бер нисә айҙан һуң ғына еткерелә. Был белемдәр уларға еткерелгәнсе, улар ярлыҡана, йәғни уларҙы аҡларлыҡ сәбәбе булған. Был бөтә осраҡтарҙа ла ҡулланыла: кеше дини белемдәрҙе белмәһә, ул ярлыҡана. Аллаһы Тәғәлә яҡшыраҡ белә.

4-се ҙур гонаһ

НАМАҘҒА ИҒТИБАРҺЫҘЛЫҠ

Бөйөк Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Уларҙан һуң тағы бер нәҫел килде лә намаҙҙы ташланылар, аҙғынлыҡ нәфсеһенә эйәрҙеләр. Шуға күрә улар ошо аҙғынлыҡтарына күрә язаһын да аласаҡтар. Тәүбә иткәндәр, иманға килгәндәр һәм изгелек ҡылғандарҙан башҡа. Улар йәннәткә керер һәм уларға рәнйетеүҙәр булмаҫ. Рахмән булған Аллаһ кешеләргә Ғәден ожмахын Үҙен күрмәйенсә ышаныусы ҡолдарына вәғәҙә иткән. Уның вәғәҙәһе һәр ваҡыт үтәлә” (Мәрйәм, 59-61).

“Намаҙ уҡығанда, намаҙына иғтибарһыҙ булған кешегә бәлә булыр” (Мәғүн, 5)

“(Улар йәннәттәрҙә булыр һәм йәһәннәмгә кергән таныштарынан гонаһлыларҙың хәлен һорашыр.) **“Һеҙ нисек Йәһәннәмгә килеп эләктегеҙ?”** Гонаһлылар **әйтер: “Беҙ намаҙ уҡыманыҡ”** (Мүдәҫҫир, 42,43)

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Беҙҙең менән улар араһындағы айырма – намаҙ үтәү. Кем намаҙҙан баш тарта, шул көфөрлөккә төшә”,*** – тигән.

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән:

“Икенде намаҙын ҡалдырыусы кешенең эштәре юҡҡа сығасаҡ”.

“Намаҙ – кешене иманһыҙлыҡтан ҡурсалаусы пәрҙә”.

“Әгәр кеше ниәтләнеп **(аңлап, белеп)** ***намаҙ ҡылыуҙы ташлаһа, Аллаһ уны һаҡлауҙан туҡтаясаҡ”.***

Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү): “Намаҙҙың ҡәҙерен ебәргән кешенең ислам менән бер уртаҡлығы ла юҡ”, – тип әйтеп ҡалдырған.

Әбү Хөрәйрә (радиаллаһу ғәнһү): “Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сәхәбәләре намаҙҙан башҡа нимәнәндер баш тартыуҙы көфөрлөккә һанаманылар”, -тигән.

Ибн Хәзим: “Күп илаһҡа табыныуҙан һуң, ваҡытында уҡымай, намаҙҙан баш тартыуҙан һәм хаҡың булмай тороп мосолманды үлтереүҙән дә ҙурыраҡ гонаһ юҡ”, - тигән.

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең һүҙҙәрен һөйләй: ***“Ҡиәмәт көнөндә мосолмандан иң беренсе намаҙын һораясаҡтар. Әгәр ҙә ул уны тейешенсә башҡарһа, уны ҡотолоу көтә, ә кире осраҡта ул өмөтөн юғалта һәм уны күңелһеҙлектәр көтә”.***

Аллаһ илсеһе (салаллаһу ғәләйһи вә сәлләм) әйткән: ***“Миңә кешеләр “Аллаһтан башҡа илаһ юҡ һәм Мөхәммәт Уның пәйғәмбәре” тип шаһитлыҡ килтермәйенсә, һәм намаҙ ҡыла башламайынса, һәм зәкәт түләмәйенсә улар менән көрәшергә ҡушылды. Быны эшләп, улар минән Ислам***

хоҡуҡтары буйынса үҙҙәренең ғүмерен һәм малын һаҡлап ҡалалар. Ҡалғаны – Аллаһтан”.

Әбү Сәғид (разыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Бер ваҡыт Аллаһ илсеһенә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бер кеше килде һәм: “Эй, Аллаһ илсеһе! Аллаһтан ҡурҡ!” – тине, быға Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Эй, кеше! Һин үҙ аҡылыңдамы? Мин Унан бөтәһенән дә нығыраҡ ҡурҡырға тейеш түгелменме ни?”*** – тип яуап биргән. Был ваҡытта уларҙың янында булған Хәлид бин Вәлид: “Эй, Аллаһ илсеһе! Уның башын киҫәйемме?” – тип һораған. Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кәрәкмәй, ул, бәлки, намаҙ уҡыйҙыр”,*** - тип яуап биргән.

Ғабдуллаһ бин Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткән һүҙҙәрен: ***“Үҙенең намаҙын һаҡламаған кешенең нуры ла, дәлилдәре лә, ҡотолоуы ла ҡалмай. Ҡиәмәт көнөндә ул кеше Ҡарун, Фирғәүен, Хәмән һәм Ғүбәй бин Хәләф янында буласаҡ”.***

Был кешеләр янында булыу, намаҙҙан баш тартҡан кешенең ни тиклем иманһыҙлыҡҡа яҡын булыуын күрһәтә. Шулай уҡ Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Мүғәзгә: ***“Аллаһ ихлас күңелдән “Аллаһтан башҡа илаһ юҡ һәм Мөхәммәт уның илсеһе” тип таныҡлыҡ иткән кешене тамуҡта ҡалдырмаҫ”,*** – тигән.

Намаҙҙы ваҡытында ҡылмау йәки унан баш тартыу, урлашыу йәки зина ҡылыу – ауыр гонаһтар. Әгәр кеше, ниәт менән теләп, намаҙҙан бер нисә тапҡыр баш тарта икән, ул бөйөк гонаһ эйәһе буласаҡ. Әгәр был дауам итеп, кешенең ғәҙәтенә әйләнһә, ул зарар күреүсе, аҙашыусы, гонаһлылар рәтендә булыр.

5-се ҙур гонаһ

ЗӘКӘТ ТҮЛӘҮҘӘН БАШ ТАРТЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Әйт һин: “Мин һеҙҙең кеүек (ғәҙәти) кеше. Берҙән-бер Илаһ – Ул һеҙҙең дә Раббығыҙ, тип миңә вәхи ителде. Бары тик Уға ғына йүнәлегеҙ (Уның динендә булығыҙ). Унан ярлыҡау һорағыҙ. Аллаһҡа тиңдәш эҙләгәндәрҙең хәле бик тә хәтәр-яман. Улар зәкәт бирмәй. Әхирәт көнөн инҡар итә”** (Фусыләт, 6-7);

“Эй, иман килтергән әҙәмдәр! Руханиҙарҙың (монахтар) үә (донъяуи) ғалимдарының күбеһе әҙәмдәрҙең малдарын хаҡһыҙ юлдар менән ашайҙар һәм уларҙы Аллаһ юлынан яҙҙыралар. Алтын-көмөш йыйып та, Аллаһ юлында сарыф итмәгәндәргә һин (Мөхәммәт) “һөйөнсө” ал: уларға хәтәр яза биреләсәк. (Был алтын-көмөш аҡсалар) **йәһәннәм утында ҡыҙҙырылып, маңлайҙарына, янбаштарына һәм арҡаларына йәбештереләсәк Көндө:**

— Бына был (туймаҫ) нәфсегеҙ туплаған әйберҙәрегеҙ. Инде туплағанығыҙға күрә, тәмен дә татығыҙ, — тип әйтеләсәк” (Тәүбә, 34-36).

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр ҙә дөйә, йәки һыйыр, йәки һарыҡҡа эйә булыусы уларға ҡарата тейешлене үтәмәһә, Ҡиәмәт көнөндә ул тигеҙ***

һәм иркен урынға ултыртыласаҡ. Улар уны тояҡтары менән тапаясаҡ, мөгөҙҙәре менән һөҙәсәк, тештәре менән өҙгөсләйәсәк. Һәм дөйә көтөүе уның өҫтөнән йөрөйәсәк. Уның өҫтөнән һуңғы дөйә үтеп киткәндән һуң, беренсеһе кире киләсәк һәм был илле мең йыл оҙонлоғона тиң булған Ҡиәмәт көнө тамамланғансы дауам итәсәк. Аҙаҡ уға йә ожмахҡа, йә тамуҡҡа юл күрһәтәсәктәр ”.

Әгәр берәйһе бирелгән байлығының хаҡын үтәмәһә, йәғни зәкәтен түләмәһә, *Ҡиәмәттә (был байлығы) ҡартлығынан башы* ***таҡырланып бөткән ҙур йыланға әүерелер.***

Әбү Бәкер (раҙыйаллау ғәнһү) зәкәт түләүҙән баш тартыусылар менән көрәшкән һәм түбәндәгеләрҙе әйткән: “Аллаһ менән ант итәм, әгәр ҙә улар миңә Аллаһ илсеһенә (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) биргән кеүек кәзә бәрәсен биреүҙән дә баш тартһа, мин улар менән ошоноң өсөн көрәшәсәкмен!”

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Аллаһтан ниғмәттәр алып та, һаран булған кешеләр, һаранлығыбыҙ үҙ файҙабыҙға, тип уйламаһындар, киреһенсә, был (һаранлыҡ) улар өсөн бик тә насар булып сығасаҡ. Һаранлыҡтарына күрә, йыйылған малдары Ҡиәмәт көнөндә уларҙың муйындарына сорналасаҡтыр. Күктәрҙең, Ерҙең мираҫы – барыһы Аллаһтыҡылыр. Аллаһ һеҙ ҡылғандарҙан хәбәрҙарҙыр”** (Әли Ғимран, 180).

Зәкәт түләүҙән баш тартыусылар тураһында Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былна нимә ти: ***“Кем зәкәт түләүҙән баш тарта, мин уның зәкәтен дә, мөлкәтенең дә яртыһын аласаҡмын. Был Аллаһтың бер хоҡуғылыр”***.

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенән (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ошоларҙы ишетеүен еткерә: ***“Тамуҡҡа беренселәрҙән булып түбәндәге өс төркөм инәсәк: үҙенең халҡын йәберләгән хаким; зәкәт түләргә теләмәгән мөлкәткә эйә булыусы; тәкәббер ярлы”***.

Ғабдулғәзиздән Абуль-Хафс еткерә**:** ***“Һеҙгә намаҙ ҡылырға һәм зәкәт түләргә бойоролдо. Зәкәт түләмәүсенең намаҙы ла юҡ”***.

6-сы ҙур гонаһ

АТА-ӘСӘНЕ ТЫҢЛАМАУ

Аллаһ Тәғәлә әйтә:

“Раббың бары тик үҙенә генә ғибәҙәт ҡылыуығыҙҙы, ата-әсәгеҙгә лә изгелекле булыуығыҙҙы ҡәтғи рәүештә бойорҙо. Уларҙың береһе йәки икеһе лә һеҙҙең янда ҡартайһа, уларға: уф (туйҙым һеҙҙән), тип әйтмәгеҙ; уларға ҡысҡырмағыҙ; икеһенә лә яҡшы мөғәмәләлә булығыҙ. Миһырбан һәм түбәнселек менән улар алдында (күңел) ҡанаттарын йәй ҙә әйт: “Раббым, сабый сағымдан алып улар мине нисек яратып үҫтергән булһа, Һин дә уларға шулай мәрхәмәтле бул”, – тип доға ҡыл” (Исра, 23,24);

“Беҙ кешеләргә ата-әсәгә изгелекле булыуҙарын васыят иттек. Әгәр улар һин танымаған, белмәгән башҡа бер нәмәне Миңә тиңләштерһәләр (һәм шуға инанырға ҡушһалар, шул саҡта ғына), уларға итәғәт итмә. Һеҙ Минең янға (Ҡиәмәттә) ҡайтарыласаҡһығыҙ. Шул саҡта Мин һеҙ ҡылғандар тураһында хәбәр бирермен” (Ғәнкәбүт, 8).

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ете һәләкәтле гонаһты һанаған ваҡытта ата-әсәне тыңламауҙы ла телгә алып үткән.

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тигән:

“Аллаһтың ниғмәте атайҙың ниғмәтендә булыр, ә Уның асыуы атайыңдың асыуында булыр”.

“Һинең атайыңа булған яҡшы мөғәмәләң ожмахҡа иң яҡшы ишектән инеүгә сәбәп булыр. Бөгөндән башлап һинән тора: уның хоҡуҡтарын тотоу һәм ишек аша үтеү йәки хоҡуҡтарын боҙоу һәм уға ҡарай юлды юғалтыу”.

“Ожмах әсәйҙәрҙең аяғы аҫтындалыр”.

Бер көндө Аллаһ Илсеһенә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сәхәбәләрҙең береһе һуғыш походында ҡатнаша аламы икәнлеген һорарға килгән. Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ата-әсәйең иҫәнме?”*** – тип һораған. “Эйе”, – тип яуап биргән сәхәбә. Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Уларҙы ҡарау һинең йыһатың булһын”***, – тип яуап биргән.

Бер көндө Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) кемгә яҡшы мөғәмәлә итергә кәрәк, тип һорағандар, быға ул: ***“Әсәйеңә, атайыңа, һиңә иң яҡын апайыңа, ағайыңа, һуңынан инде башҡа яҡын туғандарыңа”***, – тип яуап биргән.

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйтеүен еткерәләр: ***“Ожмахҡа түбәндәгеләр инмәйәсәк: ата-әсәһен хөрмәт итмәгән, күрһәткән изгелеккә аҙһыныусы, эскесе һәм сихырсылыҡҡа ышаныусы”***.

Ғабдуллаһ ибн Ғүмәр (раҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Бер көндө Аллаһ Илсеһенә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бер

кеше шундай һорау менән килгән: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Ниндәй гонаһтар бөйөк тип һанала?”

Аллаһ Илсеһе шулай тип яуап бирҙе:

- ***Аллаһҡа тиңдәшлек ҡуйыу.***

- Унан һуң? – тип һораны ул кеше.

- ***Ата-әсәне тыңламау,*** - Пәйғәмбәребеҙҙең киләһе яуабы шул булды.

- Унан һуң? – тип һораны ул кеше.

- ***Ялған ант биреү,*** – тип яуап бирҙе Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм).

Ғабдуллаһ ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Ата-әсәһен тыңламаған һәм тәҡдирҙе инҡар иткән ожмахҡа инмәйәсәк”.***

Бер кеше Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): “Эй, Аллаһ Илсеһе! Әгәр ҙә мин намаҙ уҡыһам, Рамаҙан айында ураҙа тотһам, зәкәт түләһәм һәм Аллаһ йортона (Бәйтуллаһ) хаж ҡылһам, һин миңә нимә эшләргә ҡушырһың?”

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Был ҡағиҙәләрҙе үтәгән һәм ата-әсәһен хөрмәтләгән кеше пәйғәмбәрҙәр, диндар кешеләр һәм шәһиттәр янында булыр”,*** – тип яуап биргән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Бөйөк Аллаһ ата-әсәне хөрмәтләмәүҙән башҡа һәр төрлө гонаһ-хатаны Ҡиәмәт көнөнә тиклем кисектереп тора,***

ләкин Аллаһы Тәғәлә ата-әсәһен хөрмәтләмәгән кешене язаларға ашыға”.

Әбү Хөрәйрә (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: **“Бер бала ла атаһына рәхмәт әйтеп бөтә алмаясаҡ. Бала әгәр үҙенең атаһын ҡоллоҡта табып, уны һатып алып, ирекҡә сығарһа ғына яҡшылыҡ менән яуап ҡайтара алыр”**.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Үҙенең ата-әсәһен хөрмәтләмәгән кешегә Аллаһтың ләғнәте булһын”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай уҡ былай тигән: ***“Инәй (әсәйҙең апаһы) – әсәй кеүек”***.

Кәғб әйтә: “Аллаһ менән ант итәм! Әгәр кеше ата-әсәһенә ҡаршы барһа, Аллаһы Тәғәлә уны юҡ итергә һәм язаларға ашыға. Ә ата-әсәһенә яҡшы мөғәмәләлә булған кешенең Аллаһ ғүмерен оҙонайта һәм изге эштәрен арттыра”.

Әбү Бәкер бин Әбү Мәрйәм һөйләй: “Мин “Тәүрат”та шундай һүҙҙәр уҡыным: “Атаһына һуҡҡан кешене үлтерергә кәрәк”.

Үәхб әйтә: “Тәүрат”та шунда ҡағиҙә бар: “Әсәһенә һуҡҡан кешене үлтерергә кәрәк”.

7-се ҙур гонаһ

РИБА АЛЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Иман килтергән кешеләр! Мосолман икәнһегеҙ, Аллаһтың нәфрәтенән ҡурҡығыҙ, **алынмаған рибаларығыҙҙы алмағыҙ. Шулай эшләмәһәгеҙ, Аллаһҡа һәм Пәйғәмбәргә һуғыш асҡан кафырҙар кеүек булырһығыҙ. Был эштәрҙән тәүбә итһәгеҙ, малығыҙ-байлығығыҙ үҙегеҙгә ҡалыр. Шулай ҡылһағыҙ, һеҙ башҡаларға ҡарата ғәҙелһеҙлек ҡылмаçһығыҙ, үҙегеҙгә лә ғәҙелһеҙлек булмаç”** (Баҡара, 278-279);

“Риба (әжәткә биреп торған аҡсанан-малдан арттырып алынған харам керем, процентҡа биреү) **ашағандар иһә шайтан зәхмәте һуҡҡан тилеләр кеүек, ҡәберҙәренән торасаҡтар. Улар: “Сауҙа итеү ҙә риба кеүек бит, – тигәндәре өсөн шундай хәлгә ҡалырҙар. Аллаһ алыш-биреште хәләл итте, рибаны харам ҡылды. Әгәр ҙә кемдер Аллаһтан** (риба алмаçҡа) **әмер килгәс, рибанан баш тартһа, әмер килгәнгә ҡәҙәр алған рибаһы ғәфү ителер. Уның эше Аллаһ хөкөмөндә булыр. Ә кем кире шул гонаһына ҡайтһа, улар тамуҡ әһелдәре булырҙар, шунда мәңгегә ҡалыр”** (Баҡара, 275).

Күренеүенсә, килтерелгән аяттар Ҡөрьәндәге иҫкәртеүҙәргә ҡарамай, тағы ла процент буйынса йәшәй башлаған һәм шул арҡала оҙаҡ ваҡытҡа тамуҡҡа эләгеүселәргә алдан киҫәтеү булып яңғырай.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Ете һәләкәтле гонаһты эшләүҙән ҡурҡығыҙ"***, – тигән. Сәхәбәләр: "Эй, Аллаһ Илсһе! Былар ниндәй гонаһтар?" – тип һораған. Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):

- ***Аллаһҡа ширек килтереү,***
- ***Сихыр,***
- ***Хоҡуғынан башҡа Аллаһ үлтереүҙе тыйған кешене үлтереү,***
- ***Процентҡа йәшәү,***
- ***Етемдәрҙең мөлкәтенә ҡул һуҙыу,***
- ***Яу яланынан ҡасыу,***
- ***Ғәйепһеҙ мосолман ҡатынына*** (зина ҡылды тип) ***яла яғыу.***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Риба аҡса биреүселәргә лә, алыусыларҙы ла Аллаһтың ләғнәте булыр".***

Тирмизиҙың хәҙистәр йыйынтығында хәҙистең дауамы ла килтерелә: ***"Ялғансыны ла, ялған шаһитлыҡ ҡылыусыны ла".***

Ән-Нәсә'и Мөхәммәт шундай хәҙис еткерә: ***"Мөхәммәт*** **(саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм)** ***риба алыусыларҙан аҡса алыусыны, риба алыу менән шөғөлләнеүсене, шулай уҡ быларҙың барыһын да яҙып алып барыусыны ҡарғай".***

8-се ҙур гонаһ

ЕТЕМ БАЛАЛАРҘЫҢ МӨЛКӘТЕНӘ ҠУЛ ҺУҘЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Хәйлә һәм һылтау менән етем хаҡын ашаған кешеләр ҡарындарына утлы киҫәү тыҡҡан кеүек буласаҡтар, быныһы хаҡ, һуңынан улар ялҡынлы утҡа барып инәсәк” (Нисә,10).

“Бәлиғлеккә ирешкәнгә саҡлы, етемдең малына ҡағылма, яҡшы ниәт менән генә ҡағыл (ул малды етем кәрәгенә тотҡанда ғына, үҙеңә алһаң, ҡайтарып биреү шарты менән йәки ул малды арттырыр булһаң ғына)**. Үлсәгәндә дөрөҫ үлсәгеҙ, ғәҙел бүлегеҙ. Беҙ һәр кемгә йөктө үҙе күтәрә алған ҡәҙәр генә тейәйбеҙ. Хатта яҡындарығыҙ тураһында булһа ла ғәҙеллек менән хөкөм итегеҙ. Аллаһҡа биргән һүҙегеҙҙә тороғоҙ. Аллаһ һеҙгә шулай васыят итте, бәлки һеҙ Аллаһты иҫегеҙҙә тотоусылырҙан булырһығыҙ”** (Әнғәм, 152).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) атап үткән ете һәләкәтле гонаһтар араһында етем балаларҙың мөлкәтенә ҡул һуҙыу ҙа бар.

Бағыусылырға (опекундарға) етемдәрҙең мөлкәтен үҙҙәренә рөхсәт ителгән тиклем ҡулланырға рөхсәт ителә,

бынан артып киткәне – харам һәм ул файҙа килтермәйәсәк. Был ҡулланырға рөхсәт ителгән өлөш гонаһлы уйҙарҙан тыш, ислам ғөрөф-ғәҙәттәренә һәм сарыф итеү талаптарына тап килгән булырға тейеш.

9-сы ҙур гонаһ

ПӘЙҒӘМБӘРГӘ (САЛЛАЛЛАҺУ ҒӘЛӘЙҺИ ҮӘ СӘЛЛӘМ) ЯЛҒАН ҺҮҘҘӘРҘЕ ТАҒЫУ (ХӘҘИСТӘРҘЕ УЙЛАП СЫҒАРЫУ)

Ҡайһы бер ислам ғалимдары Пәйғәмбәргә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ялған һүҙҙәрҙе тағыуҙы кафырлыҡ һәм Исламдан сығыу тип һынай.

Ысынында, күрәләтә Аллаһҡа һәм Пәйғәмбәргә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ялған һүҙҙәр таҡҡан, хәләлде – харам, харамды – хәләл тиеүсе кешеләр динһеҙ була. Ғалимдарҙың һүҙҙәре бынан айырмалы икенсе осраҡҡа ҡағыла.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Миңә ялған һүҙҙәр тағыусы башҡа кешеләргә ялған һүҙ тағыусы кеүек түгел. Әйҙә юрамал миңә яла ягыусы үҙенә утта урын әҙерләһен”.***

“Мосолманға алдашыуҙан һәм хыянатсы булыуҙан башҡа ғәҙәтендә һәр төрлө сифаттар булыуы хас”, - тигән.

Икенсе бер хәҙистә: ***“Минең исемдән тип күрәләтә ялған һүҙҙәр еткереүсе ике алдаҡсының береһе буласаҡ”***.

Был хәҙистәр хәҙис уйлап сығарыу асыҡтан-асыҡ рөхсәт ителмәгән эш икәнлеген күрһәтә.

10-сы ҙур гонаһ

КИСЕРЕРЛЕК СӘБӘПҺЕҘ РАМАҘАН АЙЫНДА УРАҘА ТОТМАУ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Рамаҙан айында кисеререлек сәбәбе булмай тороп ураҙаһын бер көнгә генә лә ҡалдырған кеше хатта бөтә ғүмере буйына ураҙа тотһа ла уны аҡлай алмаясаҡ”.***

“Бер намаҙҙан икенсе намаҙға, бер йоманан икенсе йомаға, бер Рамаҙан айынан икенсе Рамаҙан айына тиклем ҙур гонаһтарҙы эшләүҙән һаҡланған кешенең бәләкәй гонаһтары ярлыҡанасаҡ”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай ти:

“Ислам биш бағанаға нигеҙләнгән:

1. ***Аллаһтан башҡа илаһ юҡ һәм Мөхәммәт (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уның пәйғәмбәре тип таныҡлыҡ килтереү;***

2. ***Намаҙ ҡылыу;***

3. ***Зәкәт түләү;***

4. ***Рамаҙан айында ураҙа тотоу;***

5. ***Хаж”.***

Ибн Ғәббәс (рaҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй:

“Ислам асылы һәм уның нигеҙе өс терәктән тора:

1. “Аллаһтан башҡа илаһ юҡ” тип таныҡлыҡ биреү.

2. Намаҙ уҡыу.

3. Зәкәт түләү.

Шуларҙың берәүһенән булһа ла баш тартҡан кеше яңылышасаҡ”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр кеше алдашыуҙан, хәйлә буйынса эшләүҙән туктамаһа һәм үҙенең кафырлығынан баш тартмаһа, уның аҙыктан һәм эсемлектән баш тартыуы Аллаһҡа кәрәкмәйәсәк”,*** - тип әйткән.

“Рамаҙан айына тиклем йәшәп тә ярлыҡанмаған кешегә бәлә булыр”.

Бөтә мосолмандар ҙа, Рамаҙан айында кисерерлек ғөҙөрө булмай тороп ураҙанан баш тартыусы зина ҡылыусыға, башҡаларҙың мөлкәтенә ҡул һуҙыусыға йәки эскесегә ҡарағанда насарыраҡ, тигәнде ҡабул итә. Бындай ҡылыҡтар уның иманында шик тыуҙырыуы һәм уны динһеҙҙәр рәтенә индереүе мөмкин.

11-се ҙур гонаһ

ҺУҒЫШ ЯЛАНЫНАН ҠАСЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Яңынан һуғышыр өсөн сигенеү, үҙегеҙҙекеләр менән ҡушылыу йәки уңай урын алыу өсөн ваҡытлыса һуғыш ҡырынан китеү ярай, әммә башҡа шарттарҙа сигенеү – Аллаһтың асыуына дусар булыуҙыр. Уларҙың урыны – йәһәннәмдер. Ул бик тә хәтәр яза урыны” (Әнфәл, 16).

Аллаһ илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ете һәләкәтле гонаһты һанаған ваҡытта һуғыш яланынан ҡасыуҙы ла (дезертирлыҡ) әйтеп үткән.

12-се ҙур гонаһ

ЗИНА ҠЫЛЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Зинаға яҡын килмәгеҙ, был – фәхишәлек һәм боҙоҡ юл!” (Исра, 32);

“Һәм улар Аллаһынан башҡа икенсе илаһҡа доға ҡылмайҙар, Аллаһ харам ҡылған йәнде хаҡһыҙға үлтермәйҙәр һәм зина ҡылмайҙар, әгәр берәй бәндә быларҙы эшләһә, язаһын алыр” (Фурҡан, 68);

“Зина ҡылған ҡатын менән иргә йөҙ тапҡыр таяҡ һуғығыҙ. Әгәр Аллаһҡа һәм Әхирәт көнөнә инанған булһағыҙ, (Аллаһтың дине ҡушҡандарын үтәүсе булһағыҙ) уларҙы ҡыҙғанмағыҙ. Уларҙы язалағанда (бер нисә) мөьминдең шаһит булып тороуы шарт.

(«Ибн Ғәббәс (раҙыйаллаһү ғанһү)гә күрә, был шаһиттар дүрт кешенән алып, ҡырҡҡа саҡлы булырға мөмкин. Зина — хаттин ашыу, Аллаһ тарафынан ҡуйылған сиктәрҙе (хәдте) боҙоу иң ҙур гонаһтарҙан һанала. Аяттағы яза никахлы булмаған, өйләнмәгән егет менән ҡыҙға бирелә. Әгәр ҙә никахлы булып та, башҡалар менән зина ҡылғандарға рәжем язаһы бирелә. Йәғни, таш менән бәреп үлтереү». Хәсән Чантай тәфсиренән.)

3. Зинасы ир зинасы ҡатынға йәки мөшрик булған ҡатынға ғына өйләнергә хаҡлы. Зинасы ҡатын да зинасы йәки мөшрик ирҙән башҡаға кейәүгә бармаç. Мөьминдәрҙең зинасылар менән (өйләнеүе, енси) мөнәсәбәттәргә кереүе харам һаналыр.” (Нур, 2-3).

Бер ваҡыт Аллаһ илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бөйөк гонаһтар тураһында һорағандар. Ул: ***“Һине яралтҡан Аллаһҡа ширек ҡуйыу”,*** – тигән. “Ә унан һуң?” – тип һорағандар. ***“Тамағын ҡарай алмаçмын, тип ҡурҡып, үҙеңдең балаңды үлтереү”.*** “Ә унан һуң?” – тип һорағандар. ***“Күршеңдең ҡатыны менән зина ҡылыу”,*** – тип яуап биргән.

Икенсе бер хәҙистә Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр мосолман зина ҡыла икән, ул быны кафыр буларак башҡара. Әгәр мосолман урлаша икән, ул быны кафыр буларак башҡара. Әгәр мосолман хәмер эсә икән, ул быны кафыр буларак башҡара”,*** – тигән.

Тағы ла бер хәҙистә Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәне еткерелә: ***“Мосолман зина ҡыла икән, ул иманынан яҙа һәм был гонаһы уның өçтөнә шәүлә булып тора”***.

“Бөйөк Аллаһы Тәғәлә зинасының һәм эскесенең иманын, кеше өçтөнән күлдәк сискән кеүек үк, тартып ала”.

“Өс төркөм кешеләр барҙыр, улар менән Аллаһы Тәғәлә ҡиәмәт көнөндә һөйләшмәйәсәк, уларға ҡарамаясаҡ һәм гонаһтарын ғәфү итмәйәсәк:

- Зинасы ҡарт;

- Алдаҡсы имам (етәксе);

- Тәкәббер ярлы”.

“Аллаһы Тәғәлә дүрт төркөм кешегә асыулы. Улар:

- Ант итә-итә һатыу итеүсе;

- Тәкәббер ярлы”;

- Зинасы ҡарт;

- Ҡул аҫтында булыусыларға золом итеүсе имам (етәксе).

Ир-атҡа тыйылған ҡатындар - әсәй, апай, атайыңдың ҡатыны һәм башҡа ҡатындар менән зина ҡылыу бөйөк зина ҡылыу һанала.

“Тыйылған ҡатындар менән зина ҡылыусыны үлтерегеҙ”.

Был темаға хәҙистәр бик күп. Түбәндәге хәҙисте Бәраʹә еткерә:

“Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Бәраʹәнең олатаһын үгәй әсәһен һәм уның менән никах төнө уҙғарған кешене үлтерергә һәм мөлкәтен бишкә бүлергә ебәргән”.

13-сө ҙур гонаһ

КЕШЕЛӘРҘЕ АЛДАП ҺӘМ ЙӘБЕРЛӘП ДӘҮЛӘТ МЕНӘН ИДАРА ИТЕҮ

“Кешеләргә золом ҡылыусыларға, нахаҡҡа Ер йөҙөндә яуызлыҡ эшләүселәргә ҡаршы юл – улар өсөн интектергес ғазап!” (Шура, 42).

Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйтә: ***“Һеҙҙең һәр берегеҙ көтөүсе (ни менәндер идара итеүсе) һәм һәр берегеҙ үҙ көтөүенә яуаплы”.***

“Алдашыусы беҙҙең аранан түгел”.

“Ҡиәмәт көнөндә йәберләүсе ҡараңғылыҡта булыр”.

“Хаким ниндәй булыуға ҡарамаҫтан, әгәр үҙенең артынан эйәреүселәрҙе алдай икән, ул тамуҡта буласаҡ”.

“Йәмғиәт менән идара итергә ҡуйылып, уларға яҡшы мөнәсәбәттә булмаған һәр етәксегә Аллаһ ожмахты ябып ҡуя”. Икенсе хәҙистә: ***“Хатта ожмах еҫен һиҙмәйәсәк”***, - тип еткерелә.

“Ҡиәмәт көнөндә ун кеше менән булһа ла идара итеүсе хөкөм алдына ҡулдары муйынына бәйләнгән килеш килеп баҫыр. Әгәр ул ғәҙел булған булһа, ҡотолор һәм әгәр зарар килтергән булһа, зыян күрер”.

“Эй, Аллаһым! Минең өммәтемдең ниндәй ҙә булһа эше йөкмәтелгән кешегә йомшаҡлыҡ күрһәт, әгәр ул башҡаларға еңеллек ҡылһа. Ауырлыҡ тыуҙырыусыларға ауырлыҡ менән яуап ҡайтар”.

“Тиҙҙән гонаһлы һәм йәберләүсе хакимдар барлыҡҡа килер. Уларҙың ялғанын раҫлаусы, уларға яуызлыҡ ҡылырға ярҙам итеүсе – беҙҙең аранан түгел, һәм беҙ улар араһынан түгел, һәм улар бер ҡасан да сығанаҡтан эсмәҫтәр”.

“Әгәр яуызлыҡ ҡылынған ниндәй ҙә булһа халыҡта гонаһлыларҙы төҙәтеүсе тәҡүәле кешеләр табылмаһа, Аллаһ уларҙың бөтәһен дә язалар”.

Әбү Үбәйдә бин Ғабдуллаһ бин Мәсғүд атаһының һүҙҙәрен еткерә: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән:

“Йәнем Уның ҡулында булған Аллаһ менән ант итеп әйтәм, йәки һеҙ изгелеккә саҡырып, яуызлыҡты тыйып, кешеләрҙе хәҡиҡәткә алып киләсәкһегеҙ, йәки Аллаһ һеҙҙең йөрәгегеҙҙе башҡаларҙың йөрәгенә ҡаршы борор һәм Ул һеҙҙе Ғайса бин Мәрйәм һәм Дауыт телендә Исраилдың улдарын ҡарғаған кеүек ләғнәт ҡылыр”.

Мәғҡал бин Йәсәр Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйтеүен еткерә:

“Ике төркөм кешеләр минең шәфәғәтемә ирешмәйәсәк:

- зарар килтереүсе һәм ғәҙел булмаған етәкселәр.

- диндә башҡа ҡарашлы булып, мосолман етәкселәренә ҡаршы таныҡлыҡ биреүсе һәм уларҙан ситләшкән кеше".

Абү Сәғид әл-Худри Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен еткерә:

"Ҡиәмәт көнөндә ҡаты күңелле һәм аяуһыҙ имам (етәксе) ***иң ҡаты яҙаға тарттырыласаҡ".***

Икенсе бер хәҙистә әйтелә:

"Эй, кешеләр! Аллаһ ҡушҡан эштәргә саҡырығыҙ, тыйғандарынан тыйылығыҙ, югиһә һеҙ доға ҡылырһығыҙ, ә доғағыҙға яуап булмаҫ, тәүбә итерһегеҙ, тәүбәләрегеҙ ҡабул булмаҫ. Йәһүдтәрҙең хахамдары (раввиндары) ***һәм христиандарҙың рахибтары*** (монахтары) ***"әмр биль-мәғруф, наһий ғәниль-мүнкар"*** (Аллаһ ҡушҡан эштәргә саҡырыу, тыйғандарынан тыйылыу) ***вазифаһын үтәүҙән тыйылыу менән Аллаһ йәһүдтәрҙе һәм христиандарҙы Үҙенең пәйғәмбәрҙәр теле менән ҡарғаған. Шулай уҡ уларҙың бөтәһен дә яҙалаған".***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):

"Кем беҙҙең диндә булмаған ниндәй ҙә булһа бидғәт (яңылыҡты) кертһә, шул кире ҡайтарыласаҡ", - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):

"Аллаһ, шулай уҡ фәрештәләр һәм бөтә кешеләр диндә яңылыҡ уйлап сығарыусыны һәм шуны яҡлаусыны ҡарғаясаҡ. Аллаһ уның малын сарыф иткәнен дә ҡабул итмәҫ, ғәҙеллеген дә".

"Үҙе йәлләй белмәгән кешегә лә (Ҡиәмәттә) йәлләү булмаясаҡ".

“Үҙе йәлләй белмәүселәрҙе Аллаһы Тәғәлә лә йәлләмәйсәк”.

“Үҙенең өҫтөнә мосолмандар эштәренең бер өлөшөн алып, уларҙы үтәргә, һәм улар өсөн һаҡлаусы-фәрештә һымаҡ булырға тырышҡан, ә һуңынан улар менән бергә ожмахҡа инмәгән хаким булмаҫ”.

“Аллаһы Тәғәлә мосолмандарҙың ниндәйҙер эшендә баш итеп ҡуйып һәм ул мосолмандарҙың ихтыяжына һәм ҡайғы-хәсрәттәренә ҡаршы төшһә, Ҡиәмәт көнөндә Аллаһ шулай уҡ уның менән үә ихтыяждары, ҡайғы-хәсрәттәрен араһына кәртә булып торор”.

“Ғәҙел имам (етәксе) ***Ҡиәмәт көнөндә Аллаһы Тәғәләнең күләгәһендә булыр”.***

“Ғәҙел эш итеүселәр нурҙан яһалған минбәрҙә була. Улар үҙҙәренең ҡарарҙарында, ғаиләһендә һәм үҙҙәренә ҡул аҫтында булыусыларға ғәҙел булырҙар”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Һеҙ уны, ә ул һеҙҙе күралмаған, һәм һеҙ уны, ә ул һеҙҙе ҡарғаған хаким насарҙарҙың да насарылыр”***, - тип әйткән. Шул ваҡыт унан: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Беҙгә уның менән көрәшергә кәрәкме?” – тип һорағандар. Ул: ***“Һеҙҙең менән намаҙ ҡыла икән – юк”***, - тип яуап биргән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, Аллаһы Тәғәлә залимдың ваҡытын кисектерә. Ләкин әгәр Ул уны тотһа, ысҡындырмаясаҡ”***. Һәм түбәндәге аятты уҡыған: **“Золом ҡылған ҡалаларҙы язалағанда, бына шулай ғазаплай һине Раббың. Ысынлап та, Ул ғазаплаһа, бик ҡаты, бик нык итеп язалай!”** (Һуд, 102).

Муғәҙ бин Джәбәлде Йәмәнгә ебәргән ваҡытта, Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уға: ***“Кешеләрҙән зәкәт өсөн иң ҡиммәтле әйберҙәрен алма. Йәберһетелгәндең доғаһынан һаҡлан. Сөнки уның менән Аллаһ араһында кәртә юҡ”,*** - тип әйткән.

“Хәҡиҡәттә, көтөүселәрҙең иң насары – йәлләү белмәгән дөйәләр ҡараусы”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм), Аллаһы Тәғәлә өс кеше менән һөйләшмәйәсәк, тигән һәм улар араһында алдаҡсы етәксене лә атап үткән.

Аллаһы Тәғәлә Ҡөрьән-Кәримдә әйтә: **“Бына әхирәт йорто, Беҙ уны Ер йөҙөндә ҙур дәрәжәләргә ирешеп (маһайырға) һәм боҙоҡлоҡ таратырға теләмәгән кеше өсөн әҙерләнек. Һәм ахыры бары тик – тәҡүәлеләргә!”** (Ҡасас, 83).

Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тигән: ***“Ысынында, һеҙ түрә булырға ынтылаһығыҙ. Ләкин Ҡиәмәт көнөндә бының өсөн үкенерһегеҙ”.***

Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тигән: ***“Аллаһ менән ант итәм, беҙ етәксе итеп үҙе булырға һораған йәки теләгән кешене ҡуймайбыҙ”.***

“Эй, Кәғб! Аллаһы Тәғәлә һине, минән һуң килеүсе, мин килтергән минең сөннәтемде һәм юлымды тотмаусы ерәнес хакимдарҙан һаҡлаһын”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Хәҡиҡәттә, Аллаһы Тәғәлә йәберләнгәндең, ҡунаҡтың һәм улы өсөн атаһы әйткән доғаларҙы ҡабул итә”.***

14-се ҙур гонаһ

ХӘМЕР[3] (ИҪЕРТКЕС ЭСЕМЛЕКТӘР) ҠУЛЛАНЫУ

“Улар һинән хәмер һәм отош уйыны тураһында һорай: “Быларҙың икеһендә лә бөйөк гонаһ һәм кешеләргә ниндәйҙер файҙа бар, әммә уларҙың гонаһтары файҙаларынан ҙурыраҡ!” – тип әйт. Йәнә һинән саҙаҡаның нисек бирелергә тейешлеге тураһында ла һорарҙар. Һин: “Ихтыяжыңдан артҡанын бир”, - тип әйт. Бына шулай аңлата һеҙгә Аллаһ үҙ аяттарын – моғайын, һеҙ фекер йөрөтөп ҡарарһығыҙ” (Баҡара, 219);

“Эй, һеҙ, иман килтергән кешеләр! Хәмер, отош уйыны, һындар, уктар (күрәҙәлек итеүҙең төрө) – шайтан эшенән булған шаҡшылыҡтар. Уларҙан һаҡланығыҙ, моғайын, һеҙ бәхетле булырһығыҙ!”

“Хәмер һәм отош уйыны менән шайтан һеҙҙең арағыҙға дошманлыҡ һәм нәфрәт һалырға теләй үә һеҙҙе Аллаһты иҫкә алыуҙан һәм намаҙ уҡыуҙан тыйырға теләй. Тыйылырһығыҙмы һеҙ?” (Мәидә, 90-91).

3. “Хәмер” тип Исламда бөтә иҫерткес матдәләрҙе әйтәләр. Быға араҡы ла, һыра ла, самогон да, шарап та, героин, анаша, насвай һәм башҡа наркотиктар ҙа, хатта клей еҫкәп иҫереүҙәр ҙә керә.

Ибн Ғәббәс һөйләй: “Хәмер эсеү тыйыла, тигән аят төшөрөлгәс, ҡайһы бер сәхәбәләр башҡаларға: “Бөгөнгө көндән хәмер эсеү харам һәм ширеккә тиңләштерелә”, - тип әйтте”.

Ғабдуллаһ ибн Ғүмәр хәмер ҡулланыуҙы иң ауыр гонаһтар сафына индергән. Хәмер, һис шикһеҙ, бөтә насарлыҡтың сәбәпсеһе. Шуға ла Аллаһ эскеселәрҙе ләғнәт ҡылған.

Ғабдуллаһ бин Ғәмир еткерә: ***“Әгәр кем дә булһа иҫерек булып бер намаҙын ҡалдырһа, был унан ошо бөтә ундағы байлығы менән, донъяны тартып алғанға тиң булыр. Ә иҫерек булып дүрт намаҙын ҡалдырған кешегә Аллаһ ысынында “Тинәтүль-хәбәл” эсерәсәк”***. Шул ваҡыт сәхәбәләр: “Эй, Аллаһ Илсеһе! “Тинәтүль-хәбәл” нимә була ул?” – тип һораған. Ул: ***“Тамуҡ әһелдәренең ҡаны һәм эрене”***, – тип яуап биргән.

Джәбир (разыйаллаху ғәнһү) һөйләй:

“Аллаһ Үҙ гәҙеллеге менән эскесене “Тинәтүль-хәбәл” менән туйындырырға хаҡлы”. Шул ваҡыт сәхәбәләр: “Ә “Тинәтүль-хәбәл” нимә була ул?” – тип һораған. Илсе: ***“Тамуҡ әһелдәренең тире”***, - тип яуап биргән.

“Шарапты был донъяла эскән кеше уны теге донъяла эсмәйәсәк”.

“Һәр хәмер эсеп шул хәлендә үлгән кеше Аллаһы Тәғәлә ҡаршыһына күп илаһҡа табыныусы хәлендә барып баҫасаҡ”.

15-се ҙур гонаһ

ЭРЕЛӘНЕҮ, ҒОРУРЛАНЫУ, ТӘКӘББЕРЛӘНЕҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Шунан һуң Беҙ уға (Нух пәғәмбәргә) **үәхи ҡылдыҡ:**

— Күҙәтеүебеҙ аҫтында, ҡушҡаныбыҙса кәмә яһа. Әмеребеҙ килеп, ҡайнап, һыуҙар арта башлағас, һәр енестән берәй пар йәнлеләр ал; үҙҙәренә хөкөм сығарылғандарҙан тыш, ғаиләңде ал. Золом итеп (көфөрлөккә төшөүселәр) өсөн Миңә ялбарма. Уларҙың барыһы ла батып үләсәк. (Мөьминүн, 27);

“Шик юҡ, Аллаһ уларҙың нимәне йәшергәнен һәм нимәне асыҡ эшләгәнен белә. Ысынлап та, ул тәкәбберҙәрҙе яратмай!” (Нәхел, 23);

“Үҙҙәренә муллыҡ һәм күп улдар биргәс, улар: (Аллаһ) беҙгә яҡшылыҡ эшләргә ашҡынып тора икән, тип уйлайҙар ахыры. Юҡ шул! Улар эштең асылын аңлап бөтөрмәй” (Мөьминүн, 55-56).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Бер кеше, үҙе менән һоҡланып, кейеменә маҡтанып китеп барған. Аллаһ быны өсөн ергә уны йоторға бойорған***

һәм уның унда батыуы Ҡиәмәт көнөнә тиклем дауам итәсәк".

"Залим һәм тәкәббер кешене Ҡиәмәт көнөндә ваҡ ҡына ҡырмыҫҡа рәүешендә ҡубарырҙар һәм кешеләр уларҙы тапаясаҡ".

Беҙҙең ҡайһы бер ата-бабаларыбыҙ, тәкәбберлек – ул Аллаһы Тәғәләгә ҡаршы башҡарылған тәүге "фетнә" тигән.

Аллаһы Тәғәлә "Баҡара" сүрәһенең 34-енсе аятында былай тигән: **"Һәм бына беҙ фәрештәләргә: "Әҙәмгә сәждә ҡылығыҙ", – тип әйттек. Иблистән башҡаһы сәждә ҡылды. Ул ҡарышты, тәкәбберләнде һәм кафырҙарҙан булды".**

Иблис кеүек тәкәбберләнгән кешегә имандың файҙаһы булмаясаҡ. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Тәкәбберлек хәкиҡәтте ҡабул итмәү һәм кешеләргә булған нәфрәт",*** - тигән.

Ҡөрьәндең "Лоҡман" сүрәһенең 18-енсе аятында: "**Тәкәбберләнеп, кешеләрҙән йөҙ сөйөрмә. Донъяла маһайып, танау сөйөрөп йөрөмә. Аллаһ тәкәбберҙәрҙе, үҙен генә яратыусыларҙы, маҡтансыҡтарҙы яратмаҫ.**", - тип яҙылған.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Аллаһы Тәғәлә әйткән: "Ғиззәтем (Бөйөклөгөм) – минең изарым*** **(салбар һымаҡ кейемгә әйтелә).** ***Тәкәбберлек – минең кейемем*** **(ридә – елән һымаҡ кейем).** ***Кем был сифаттарҙа Минең менән ярышһа ғазаплармын,*** *- тип* әйткән.

Икенсе бер хәҙистә былай тиелә: ***"Бер көндө тамуҡ менән ожмах бер-береһе менән бәхәсләшә башлаған. Ожмах: "Эй, Раббым! Ниңә миңә тик көсһөҙҙәр һәм ҡеүәтһеҙҙәр***

генә инә?" – тигән". Тамук иһә: "Мин тәкәбберҙәр һәм залимдар урыны", - тигән.

Аллаһ Тәғәлә әйтә: **"Бына әхирәт йорто. Беҙ уны Ер йөҙөндә маһайырға һәм боҙоҡлоҡ таратырға теләмәгән кеше өсөн әҙерләнек. Һәм** (хәйерле) **ахыры – тәкүәлеләргә!"** (Ҡасас, 83).

Сәләмәһ бин Аҡүә һөйләгән: "Бер көндө Аллаһ илсеһенең (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) янында булған кеше аҙыҡты һул ҡулы менән ашаны. Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Уң ҡулың менән аша"***, - тигән. Теге кеше: "Килеп сыҡмай", - тип яуап биргән. Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Нисек инде килеп сыҡмаһын? Тик тәкәбберлек кенә уны шундайға әйләндергән"***, - тип әйткән. Һәм ошонан һуң теге кеше башҡаса ҡулын күтәрә алмаған.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Тамуҡта кемдәр буласағын белгегеҙ киләме? Улар – йәлләй белмәгән дошман, һаран һәм тәкәббер кеше"***, - тигән.

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Ғорур йөрөгән һәм үҙе менән һоҡланған һәр кеше асыуланған Аллаһ менән осрашасаҡ"***, - тигән һүҙҙәрен еткерә.

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) пәйғәмбәребеҙҙән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) еткерә: ***"Түбәндәге өс төркөм тамуҡҡа беренселәрҙән булып инәсәк: үҙенең халҡына зыян килтереүсе хаким; уға тейешенсә мөнәсәбәттә булмаған байлыҡҡа эйә булыусы*** (йәғни зәкәт-саҙаҡаларын бирмәүсе); ***тәкәббер ярлы".***

Мин, тәкәбберлектең иң юғары кимәле – үҙеңдең белемең менән ғорурланыуҙ һәм ниндәйҙер өҫтөнлөгөң арҡаһында башҡаларға эреләнеп ҡарау, тип һанайым. Ундай кешегә булған белеме бер ниндәй ҙә файҙа килтермәйәсәк. Мәңгелек донъя өсөн алынған белем кешене баҫалҡы яһай, уның йөрәген тынысландыра, нәфсеһен буйһондора һәм үҙ хакимлығы аҫтына ала һәм бер ҡасан да уны ҡарауһыҙ ҡалдырмай, ә киреһенсә, уны һәр ваҡыт һанап торасаҡ һәм төҙәтергә тырышасаҡ. Әгәр ҙә ул бынан мәхрүм булһа, юлдан сығасаҡ һәм һәләк буласаҡ. Тәкәбберлектең иң юғары кимәле – ул кеше белем алып, уның менән маһайһа, мосолмандарға юғарынан ҡараһа, уларҙың дәрәжәһен төшөрһә. Был ваҡытта шундай ҡағиҙә көскә инәсәк: ***“Хатта тамсы тиклем генә лә тәкәбберлеге булған кеше ожмахҡа инмәҫ”.*** Вә лә хәүлә вә лә ҡеүәтә иллә билләһ.

16-сы ҙур гонаһ

ЯЛҒАН ШАҺИТЛЫҠ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“(Аллаһтың ҡолдары) **ялған шаһитлыҡ ҡылмаҫтар, буш һүҙ һәм тейешһеҙ нәмәләр эргәһенән үткәндә йөҙ сөйөрөп үтеүселәр”** (Фурҡан, 72).

Ибн Хузәмә менән Ибн Хиббән еткереүе буйынса ***“Ялған шаһитлыҡ Аллаһҡа ширек ҡылыуға тиң”***.

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Аллаһтың әмерен хөрмәт менән үтәп, тыйылғандарҙы ҡылмаған һәр кемгә Раббы ҡаршында бик тә хәйерле эш булыр. Харам тип иғлан ителгән хайуандарҙан тыш (хайуандар) **һеҙгә хәләл ителде. Поттарға табыныуҙан һаҡланығыҙ, ялған һөйләүҙән ҡурҡығыҙ”** (Хаж, 30).

Хәҙистә әйтелә: ***“Ялған шаһитлыҡ биреүсегә тамуҡ мотлаҡ тип һаналмайынса, уның аяҡтары урынынан ҡуҙғалмаясаҡ”.***

<u>Ялған шаһитлыҡ килтереүсе бер юлы бер нисә башҡа гонаһтар ҙа эшләй:</u>

1. Алдау һәм яла. **“Шик юҡ, Аллаһ хаттин ашҡан ялғансыларҙы тура юлға күндермәç”** (Мөьмин, 28).

Хәҙистә: ***“Мосолманға алдашыуҙан һәм хыянат итеүҙән башҡа бөтә холоҡ сифаттары ла хас”,*** - тиелгән.

2. Ялған шаһитлыҡ биреү яла яғылған кешенең мөлкәте, намыçы һәм йәне юғалыуына килтерә.

3. Кешегә зыян килтереү, яла яғыуҙа отош. Сөнки был кеше үҙенә тыйылған мөлкәт хужаһы була һәм шуға күрә лә язаға тамуҡ утына эләгә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр мин бер кешенең*** (һүҙҙәрен дөрөçләп) ***мөлкәте икенсегә күсеү буйынса ғәҙелһеҙ ҡарар сығарһам, икенсе кеше уны алмаһын. Сөнки был аҙым менән мин уға тамуҡтан кейем әҙерләйем”***.

4. Аллаһ биргән мөлкәт, ҡан һәм намыç һаҡланыуы һәм тыйылыуы тураһында ҡағиҙәләрҙең юҡҡа сығыуы.

Был йәһәттән Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ниндәй генә мосолман булмаһын, уның намыçы, мөлкәте һәм ҡаны икенсе мосолман өсөн харам”,*** - тигән.

“Ҡайһы гонаһтар иң ҙуры тураһында һеҙгә әйтәйемме?

- ***Алаһҡа ширек ҡатыу,***
- ***Ата-әсәне тыңламау,***
- ***Ялған шаһитлыҡ килтереү.***

Сәхәбәләр Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) был турала шул тиклем күп ҡабатлауы һәм улар түҙмәй: “Эх, ул шымһа ине!” – тип әйтеүе тураһында һөйләй”.

17-се ҙур гонаһ

ЛӘҮӘТ (ГОМОСЕКСУАЛИЗМ)

Ҡөрьәндә фәхишәлек арҡаһында юғалыуға дусар булған Лут халҡы тураһында тарих һөйләнелә. Бөтә мосолман халҡы ла ләүәттең ҡурҡыныс гонаһ икәнен яҡшы белә.

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Ниңә һеҙ ирҙәргә яҡынлыҡ ҡылып, Раббығыҙ һеҙҙең өсөн булдырылған ҡатындарығыҙҙанситләшәһегеҙ...”** (Шүғәрә, 165-166).

Ләүәт зина ҡылыуҙан күпкә аҙғыныраҡ һәм ҡурҡынысыраҡ. Был йәһәттән Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән: ***“Кем быныӊ менән шөғөлләнә*** (ҡылыусыларҙы, ҡылырға мәжбүрләүсене һәм быныӊ менән файҙаланыусыларҙы) ***үлтерегеҙ”.***

“Лут халҡы шөғөлләнгән менән шөғөлләнеүселәргә Аллаһтыӊ ләғнәте төшһөн”.

Ибн Ғәббәс (раҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Был гонаһ менән шөғөлләнеүселәр өсөн иң бейек бина табырға һәм уларҙы шунан ташлап, һуңынан таш менән бәргесләргә кәрәк”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Бер ҡатын икенсеһе менән енси бәйләнешкә инһә, был зина***

ҡылыу тип һанала (ҡатындарҙың бер-береһе менән енси яҡынлығы – зина ҡылыу, мүсәхәҡә, лесбиянство)”.

Шәфиғиҙәр (Имам Шафиғи (рәхмәтуллаһу ғәләйһи) нигеҙ һалған хоҡуҡи мәктәп) зина ҡылыу менән гомосексуализм өсөн яза бер үк тип һанай.

18-се ҙур гонаһ

ҒИФФӘТЛЕ ҠАТЫН-ҠЫҘҒА ЯЛА ЯҒЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Зина кеүек эштәрҙән пак, әшәкелектән хәбәре булмаған, намыҫлы мөьминәләргә (ғәйбәт) нахаҡ яла яғыусылар донъяла ла, Әхирәттә лә ләғнәтләнер. Уларға бик тә хәтәр ғазаптар әҙерләнгән”(Нур, 23);

“Намыҫлы һәм саф ҡатындарға (зина ҡылды тип) нахаҡ һүҙ әйткән кешеләр дүрт шаһит килтерә алмаһа, һәр береһен һикһән тапҡыр ҡамсы менән һуғығыҙ. Бынан һуң уларҙан бер ҡасан да шаһитлыҡ һоралмаҫ. Улар фасиҡтарҙың да фасиғы – боҙоҡ әҙәмдәрҙер” (Нур, 4).

Аллаһ Илсеһе (салаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) беҙгә ете һәләкәтле гонаһтан ҡасырға бойорған һәм улар араһында был турала хатта уйламаусы ғиффәтле иманлы ҡатын-ҡыҙҙарға яла яғыуҙы ла әйтеп уҙған.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Мосолман – ул башҡа мосолмандарға теле менән дә, ҡулы менән дә зыян килтермәгән кеше”,*** - тигән.

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Гонаһ ҡылмағандары көйөнсә, “был ир менән был ҡатын гонаһ ҡылды” тип нахаҡ яла**

яғыусылар, һис шикһеҙ, үҙ өҫтәренә ҙур гонаһ алыр” (Әхзәб, 58).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ҡиәмәт көнөндә үҙенең ҡолон зина ҡылыуҙа ғәйепләүсене ҡаты язаға тарттырасаҡтар. Әгәр теге ҡол ысынында ла ундай булмаһа”,*** - тигән.

Ҡөрьәндәге аятты ҡарамайынса, мосолмандарҙың әсәһе Ғәйшәгә (раҙыйаллаһу ғәнһү) яла яғыусы хаҡлы түгел, сөнки ул Ҡөрьәнгә ҡаршы килә.

19-сы ҙур гонаһ

ХАҠҺЫҘ РӘҮЕШТӘ ДИНДЕҢ МӨЛКӘТЕН (Бәйтүль-мәл) ҺӘМ ЗӘКӘТ-САҘАҠАЛАРЫН ТОТОНОУ, БОРСОУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Пәйғәмбәр аманатҡа хыянат итмәҫ. Кем аманатҡа хыянат итә, Ҡиәмәт көндө шул хыянат йөгөн күтәреп, Аллаһ хөкөмөнә килер. Һуңынан һәр кем изгелегенә күрә сауап, һәр кем үҙ гонаһаһына теүәл яза алыр, һис кем хаҡһыҙға артығы менән язаланмаҫ” (Әли Ғимран, 161).

Әбү Хүмәйд ас-Сәғид һөйләй: “Аллаһ Илсеһе хеҙмәткәр итеп Асд ҡәбиләһенән Ибнүль-Лүтбиййа тигән кешене ҡуйҙы. Саҙаҡа йыйыу буйынса яуаплы итеп Ғәмр менән Ибн Ғүмәр тәғәйенләнде. Эште тамамлап ҡайтып барғанда ул: “Бына был һеҙҙеке, ә был минеке, миңә уны бүләк иттеләр”, - тине.

Шул саҡ Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) минбарға күтәрелде, Аллаһы Тәғәләгә шөкөрҙәр әйтте һәм: *“Минең вәкилдәремә нимә булды? Килде һәм: “Бына был һеҙҙеке, ә был минеке, миңә уны бүләк иттеләр”, - ти. Ә ул ата-әсәһе йортонда ултырһа, уға быларҙы бүләк итерҙәр инеме? Ҡиәмәт көнөндә кеше хаҡһыҙ алған нәмәләрен муйынында аҫып йөрөтәсәк. Һәм был аҡырыусы дөйә*

булһынмы, мөңрәгән һыйыр булһынмы йәки баҡырыусы һарыҡмы”, **-** тип һөйләне.

Артабан ул ҡулын күтәреп: ***“Эй, Аллаһым! Мин уларға аңлата алдыммы?”*** – тип һораны.

Әбү Хөрәйрә һөйләй: “Бер ваҡыт беҙ Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) менән Хәйбәргә һуғышҡа сыҡтыҡ. Аллаһ һуғышта беҙгә еңеү бирҙе. Ғәнимәт рәүешендә беҙ алтын да, көмөш тә алманыҡ, ә тик кейем, ризыҡ кеүек нәмәләр генә алдыҡ. Һуңынан беҙ үҙәнгә төштөк. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) янында Джүзәм ҡәбиләһенән бер кеше бүләк иткән әсир бар ине. Беҙ үҙәнгә еткәс, Аллаһ Илсеһенең ҡоло йөгөн ысҡындырыр өсөн ҡалҡынды. Ошо ваҡытта уға уҡ сәнселде һәм ул үлеп ҡалды. Быны күреп беҙ: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Уның үлеме хәйерле булһын ине!” – тип ҡысҡырҙыҡ. Быға Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Юҡ, уның өҫтөндә еңһеҙ өҫ кейеме яна. Ул уны ғәнимәт малынан (трофейҙар) бүлеп тормаҫ борон уҡ алған булған”,*** - тип яуап бирҙе. Беҙҙең барыбыҙҙы ла ҡурҡыу биләп алды. Ошо ваҡыт ҡулына ҡайыш йәки ике ҡайыш тотҡан бер кеше килде һәм: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Был миңә Хәйбәр көндәрендәге ғәнимәттән ҡалды”, - тине. Яуап итеп Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ҡайыш уттан!”*** - тип әйткән. Йәки: ***“Ике ҡайыш уттан!”***[4]

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Киркира исемле кешеһе бар ине, ул һаҡсы булып хеҙмәт итте һәм юл әйберҙәрен ҡараны. Ул үлгәс, Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ул утта”,*** - тине.

4. Уйлап ҡарағыҙ, юҡ ҡына нәмәләр өсөн дә тамуҡҡа керергә була. Әгәр мәсет-мәҙрәсәнең аҡсаһына ҡулыңды һуҙһаң...

Сәхәбәләр был һүҙҙәрҙең сәбәбен эҙләй башлаған һәм уның әйберҙәре араһында урланған бурка (кейеҙ итек) тапҡандар.

Был темаға хәҙистәр байтаҡ ҡына. Уларҙың бер нисәүһен беҙ “йәбер” темаһында килтерербеҙ.

Йәбер өс төрлө була:

1. Мөлкәтте дөрөҫ булмаған (алдаҡ) юл менән үҙләштереү.

2. Үлтереү, яралау, аяҡ-ҡулдарын һындырыу һәм әсирҙәрҙе, ҡолдарҙы туҡмау.

3. Һүҙ менән йәберләү, ғәйепләү, ҡарғау, яла яғыу.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, бер-берегеҙҙең ҡаны, мөлкәте һәм намыҫы был ҡалалағы ошо көн, ошо ай хөрмәтенә тыйылған иҫәпләнә!”***

Шулай уҡ Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Аллаһы Тәғәлә тәһәрәтһеҙ кешенең намаҙын һәм урланған мөлкәттән саҙаҡа биреүсенең саҙаҡаһын ҡабул итмәйәсәк”,*** - тигән.

Зәйд бин Хәлид әл-Джүхәни һөйләй: “Бер кеше Хәйбәр походы ваҡытында трофейҙарҙың яртыһын урлаған. Ул үлгәндән һуң, Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уның өсөн йыназа намаҙын уҡыуҙан баш тартҡан һәм: ***“Аллаһ юлында ул ғәниматтең яртыһын урланы”,*** - тигән. Был һүҙҙәрҙән һуң беҙ уның әйберҙәрен ҡараныҡ һәм унда ике дирһәм хаҡы ҡәҙәрем торған мәрйен таптыҡ”.

Имам Әхмәт: “Беҙ Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ғәнимәт мөлкәтен урлаусынан һәм үҙ-үҙенә ҡул һалыусынан башҡа кемгәлер йыназа намаҙ уҡыуҙан баш тартҡанын хәтерләмәйбеҙ”, - тигән.

20-се ҙур гонаһ

ЯТ МӨЛКӘТТЕ ҮҘЛӘШТЕРЕҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Бер-берегеҙҙең малын ғәҙелһеҙлек менән тартып алып ашамағыҙ. Кешенең малын өлөшсә генә булһа ла махсус тартып алыр өсөн, хөкөмдарҙарға ришүәт бирмәгеҙ. Был – гонаһ” (Бағара, 188);

“Яманлыҡ ҡылғандарға һәм Ер йөҙөндә хаҡһыҙға кеше рәнйеткәндәргә яза бар. Уларға – әсе ғазап” (Шура, 42).

“Залимдар өсөн яҡлаусы ла, һаҡлаусы ла юҡ!” (Шура, 8).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):

“Ғәҙелһеҙлек Ҡиәмәт көнөндә ҡараңғылыҡҡа әүереләсәк”.

“Кем дә кем күршеһенең бер ҡарыштай булһа ла ерен хаҡһыҙға алһа, Ҡиәмәт көнөндә уның муйынына баҫып алғанынан ете тапҡыр артыҡ дүңгәләк кейҙерәләр”.

Ҡөрьәндә яҙылған: **“Шик юҡ, Аллаһ һеҙгә туҙан бөртөгө кеүек тә ғәҙелһеҙлек ҡылмаҫ”** (Ниса, 44).

Хәҙистә әйтелә: ***“Аллаһ кешеләрҙең бер-береһенә ҡарата күрһәткән золомдары тураһында яҙыуҙарҙы иғтибарһыҙ ҡалдырмаç”.***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Байҙың бурысын түләүҙе һуҙыуы – ғәҙелһеҙлек (золом)”,*** - тигән.

Иң ҙур ғәҙелһеҙлектең береһе булып сауҙагәргә хаҡың булмаған килемде алыр өсөн алдап ант итеп тороу.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кем дә кем, ант итеп, хаҡһыҙға мосолмандың мөлкәтен үҙләштерә, шуның өсөн шикһеҙ үҙенә тамуҡты аса һәм ожмахты тыйылған итә”,*** - тигән. Унан: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Хатта ваҡ-төйәк әйбер булһаламы?” – тип һорағандар икән, ул: ***“Хатта мисүәк ағасының һабағы ла”,*** - тип яуап биргән.

Икенсе бер хәҙистә Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр кемде лә булһа беҙ хеҙмәтсе итеп тәғәйенләһәк һәм ул беҙҙән энә булһа ла йәки бынан да кесерәк нәмәне урлаһа, ул хыянатсы булыр, һәм Ҡиәмәт көнөндә ул урлаған нәмәһе менән килер”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, уның еләне* **(еңһеҙ өç кейеме)** *янасаҡ!”*** – тигән. Шул саҡ янында булған кемдер торған һәм ғәнимәт малынан бүленгәнгә тиклем алған ҡайышты алып килгән. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ҡайыш та – уттан”,*** - тигән.

Бер сәхәбә: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Әгәр ҙә мин ихласлыҡ менән сабырлыҡ күрһәтһәм һәм һуғышҡан ваҡытта үлтерһәм, минең гонаһтарым ғәфү ителерме?” – тип һораған. Аллаһ

Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Бурысыңдан башҡаһы”***, - тип яуап биргән.

“Аллаһтың мөлкәтенән хаҡһыҙға алған кешене тамуҡ уты көтә.”

“Харам юлдар менән үҫкән кешенең тәненән дә Ҡиәмәт көнөндә утҡа лайыҡлыраҡ тән булмаҫ”.

Әбү Бәкер (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***“Тыйылған менән туҡланыусы ожмахҡа инмәй”.***

Был ҡағиҙәләр залимдарға, юлбаҫарға, бурҙарға, хыянатсыларға, алдаҡсыларға, үҙенең бурысын ҡайтарырға теләмәүселәргә, һатып алыусыны алдап кәм үлсәүселәргә, кемдеке икәнлеген белмәйенсә, ерҙән юғалған мөлкәтте үҙенә алыусыларға, шикле мөлкәтте йәшереп, аҫтыртын һатыусыларға, ҡомар уйын уйнаусыларға, хаҡты күтәргән һатыусыларға ҡағыла.

21-се ҙур гонаһ

УРЛАШЫУ

“Уғрылыҡ итеүсе иргә үә ҡатынға Аллаһтан бер яза: ғибрәт өсөн уларҙың ҡулдары киҫелер. Аллаһ – Ҡөҙрәт һәм Хикмәт эйәһелер” (Мәидә, 38).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Йомортҡа урлаған өсөн, бау урлаған өсөн ҡулы ҡырҡылған бурға Аллаһтың ләғнәте төшһөн”.***

“Әгәр Мөхәммәттең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ҡыҙы Фатима урлашһа, уның да ҡулдары киҫелер ине”.

“Әгәр иманлы кеше зина ҡылһа, ул уны иманы булмаған саҡта эшләй. Әгәр иманлы кеше урлашһа, ул быны иманлы булмаған ваҡытында эшләй. Әгәр иманлы кеше шарап эсһә, ул быны иманлы булмаған сағында эшләй. Әммә тәүбәгә килер өсөн ишектәр һәр ваҡыт асыҡ”.

Сәләмаһ бин Кай Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Түбәндәге дүрт нәмәгә иғтибар итегеҙ: Аллаһҡа ширек килтермәгеҙ, Аллаһ харам ҡылған йәнде үлтермәгеҙ, зина ҡылмағыҙ, урлашмағыҙ”.***

Хеҙмәтте яҙыусы, урлаған нәмәһен кире ҡайтармайынса тороп, бурҙың тәүбәһе бер ниндәй ҙә файҙа килтермәйәсәк, тип һанай. Әгәр урланған нәмә инде булмаһа йәки ҡайтарыу мөмкинлеге юҡ икән, ул эйәһенән ғәфү үтенергә тейеш.

22-се ҙур гонаһ

БАҪЫУ, ТАЛАУ

“Ысынлап та, Аллаһ менән Унының рәсүлдәренә ҡаршы һуғышып, донъяға боҙолоҡ таратырға тырышҡан кешеләрҙе үлтерерҙәр, йә, арҡысаҡҡа киреп, ботарлап (уң ҡулын һәм һул аяғын, йәки һул ҡулын һәм уң аяғын ҡырҡып) язаларҙар, йә торған еренән ҡыуырҙар. Уларға донъялыҡта хурлыҡ, әхирәттә оло ғазап булыр” (Мәидә, 33).

Язалау менән янап, сит кешеләрҙең мөлкәтен алған кешеләр менән нимә буласаҡ? Улар яралаһа йәки үлтерһә, йәки башҡа бөйөк гонаһтар ҡылһа, улар менән нимә булыр? Бынан башҡа, ундай кешеләр ғәҙәттә намаҙ ҡылмай, ә тапҡан аҡсаларын иҫерткес эсемлектәргә һәм боҙоҡ ҡатын-ҡыҙҙарға тотона.

23-сө ҙур гонаһ

ЯЛҒАН АНТТАР БИРЕҮ (ҒАМУС)

Ғабдуллаһ бин Ғәмр Аллаһ илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйтеүен еткерә: ***“Бөйөк гонаһтар – Аллаһҡа тиңдәшлек килтереү, ата-әсәне тыңлашмау, кеше үлтереү һәм ялған ант биреү”.*** Ялған ант биреү кешене гонаһҡа батыра, шуға күрә уны “ғамус” – “батырыусы” тип тә атайҙар.

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Бер кеше: “Аллаһ менән ант итәм, фәлән кешене Аллаһ ғәфү итмәйәсәк!” – тип әйткән. Аллаһы Тәғәлә уға: “Фәлән кеше ярлыҡанмаясаҡ, тип ант иткән кеше кем? Нәк ул ярлыҡанасаҡ, ә бына һинең эштәрең юҡҡа сығасаҡ”, - тигән”.***

“Өс төркөм кешеләр барҙыр, улар менән Аллаһы Тәғәлә Ҡиәмәт көнөндә һөйләшмәйәсәк, уларҙы ғәфү итмәйәсәк һәм уларға ҡаты язалар әҙерләнгән:

1. ***Тәкәббер;***
2. ***Булғаны менән ҡәнәғәт булмаған;***
3. ***Үҙенең тауарын ялған ант менән һатыу итеүсе”.***

Ибн Ғүмәр (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***“Хәҡиҡәттә, Аллаһы Тәғәлә менән ант итмәгән кеше иманһыҙға әйләнәсәк”***. Икенсе бер хәҙистә: ***“Мөшриккә әйләнәсәк”***, - тип әйтелә.

“Аллаһ Тәғәләгә ялған ант менән мосолмандың мөлкәтен үҙләштерергә тырышыусы һәр кемде Аллаһың асыуы көтәсәк”. Аллаһ Илсеһенән (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): “Хатта был “юҡ” ҡына берәй нәмә булһаламы?”, - тип һорағандар, ул был һорауға: ***“Хатта мисүәк ботағы булһа ла”***, - тип яуап биргән.

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм), бигерәк тә икенде намаҙынан һуң пәйғәмбәрҙең минбары эргәһендә әйтелгән ялған ант иң ауыр гонаһ, тип бәйән иткән. (Йәғни пәйғәмбәр, ғәләйһис-сәләм, була тороп, Харам мәсетендә ҡылынған гонаһ тағы ла ауырыраҡ.)

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кем Лат һәм Ғузза (боттарҙың исеме) исеме менән ант итә, тиҙ генә “Аллаһтан башҡа илаһ юҡ” тип әйтһен*** (үҙенең иманын таҙартһын)”,- тигән.

Ислам ҡабул иткәнгә тиклем ҡайһы бер сәхәбәләр (раҙыйаллаһу ғәнһүм) төрлө боттарҙың исемдәре менән ант иткән. Килтерелгән хәҙис аңғармаҫтан ошо һүҙҙәрҙе әйтеп ебәрергә мөмкин кешеләргә ҡағыла, һәм ундай кешеләргә тәүбә итер өсөн: “Лә иләһә иллаллаһ” һүҙҙәрен әйтергә кәңәш ителә.

“Кем ошо минбәр янында алдап ант итә, хатта шундай, мисүәк ботағы кеүек мөһим булмаған әйбер өсөн булһа ла, уның өсөн тамуҡ мотлаҡ буласаҡ”.

24-се ҙур гонаһ

АЛДАШЫУ, ЯЛҒАН

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Эргәндәгеләр менән көймәгә ныҡлап ултырғас, әйт: “Залим кешеләрҙән беҙҙе ҡотҡарған Аллаһҡа маҡтау!” - тиең”** (Мөьмин, 28);

“Үлтерелһен алдаҡсылар” (Ҙәрриәт, 10);

“... Алдаҡсыларға Аллаһтың ләғнәте төшһөн!” (Әли Ғимран, 61).

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Хәҡиҡәттә, алдашыу гонаһҡа, ә гонаһ утҡа килтерә. Алдашыуын дауам итеп, кеше Аллаһ алдында алдаҡсы булып яҙыласаҡ”****,* - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ике йөҙлө кешене өс билдә менән һүрәтләйҙәр: һөйләгән саҡта алдай; биргән һүҙендә тормай (вәғәҙәһен үтәмәй); аманатҡа хыянат итә”****.*

Икенсе бер хәҙистә: ***“Кемдә ике йөҙлөлөктөң дүрт сифаты бар, шул ысын монафиҡ була, ә кемдә уларҙың береһе генә була, ул монафиҡлыҡтың бер өлөшөн үҙендә йөрөтә:***

1. ***Аманатҡа, хыянат итә;***

2. ***Һөйләгән сакта алдаша;***

3. ***Вәгъҙә иткәненән баш тарта;***

4. ***Дошманлашһа, саманан тыш кылана".***

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Төшөмдә күрҙем тип, булмағанды һөйләүсегә Ҡиәмәт көнөндә ике арпа орлоғон бәйләп төйнәп ҡуйырға тәкдим итерҙәр. Әммә ул быны бер ҡасан да эшләй алмаясаҡ".***

"Хәҡиҡәттә, яла яғыуҙың һәм алдашыуҙың иң юғары кимәле – үҙең күрмәгәнде башкаларға һөйләү".

Самура бин Джундуб Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) үҙенең төшөн һүрәтләгән шундай хәҙис еткерә: ***"Ҡиәмәттә беҙ арҡаһында ятҡан кеше янына барҙыҡ. Янында икенсе кеше тора ине. Уның ҡулында айырсалы ырғаҡ бар ине. Икенсе кеше ошо ырғаҡты беренсеһенең ауыҙынан башына тиклем тыҡты һәм ауыҙының бер яғын йыртты. Артабан ауыҙының икенсе яғын да шулай эшләне. Бының сәбәбе: ятҡан кеше иртәнсәк өйөнән сыҡкан һәм туҙға яҙмаған хәбәрҙәр һөйләгән, ә улар күккә барып еткән".***

"Мосолманда алдашыуҙан һәм хыянат итеүҙән башка бөтә холоҡ сифаттары булыуы мөмкин".

"Хәҡиҡәттә, кешеләр йыйылышында алдашыуҙың өлөшө бар". (Йәғни юҡ-бар хәбәр һөйләнеп, алдашыуға керелер).

"Бер ҡасан да эшләмәгән эштәрен эшләнем тип һөйләп йөрөүсе - икеләтә алдаҡсы".

“Шик-шөбһәләрҙән һаҡланығыҙ. Улар - иң ялған һүҙҙәр”.

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Аллаһ өс кеше менән һөйләшмәйәсәк”*** тигән һәм улар араһында алдаҡсыны, етәксене лә әйтеп үткән.

25-се ҙур гонаһ

ҮҘ-ҮҘЕҢӘ ҠУЛ ҺАЛЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Эй, һеҙ, иманлы кешеләр! Бер-берегеҙҙең малын хаҡһыҙлыҡ менән ашмағыҙ, әгәр ул үҙ-ара килешкән сауҙа булмаһа. Үҙ-үҙегеҙҙе үлтермәгеҙ. Ысынлап та, Аллаһ һеҙгә рәхимле! Әгәр кемдер быны дошманлыҡ йәки золомлоҡ менән эшләй икән, Беҙ уны утта яндырырбыҙ. Аллаһҡа был анһат! Әгәр ярамаған оло гонаһтарҙан һаҡланһағыҙ, Беҙ һеҙҙе бәләкәйерәк яҙыҡтарығыҙҙы кисереп, яҡшы ҡапҡанан** (Йәннәт ҡапҡаһынан) **керетербеҙ”** (Ниса, 29-31);

“Улар Аллаһтан башҡа икенсе илаһҡа табынмай, Аллаһ тыйған йәнде нахаҡтан үлтермәй, уйнаш итмәй. Ә шуны ҡылған бәндәләр язаһын алыр!” (Фурҡан, 68).

Джунуб бин Ғабдуллаһ Аллаһ Илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Һеҙгә тиклем йәшәгәндәр араһында яраланған бер кеше бар ине. Ул ауыртыуға сыҙаманы һәм бысаҡ алып үҙенең ҡулын ҡырҡып ташланы. Күп ҡан юғалтыу арҡаһында ул үлде. Аллаһы Тәғәлә: “Минең ҡолом, үҙенең ғүмерен ҡыйып, Мине тәҡдиремде уҙып китте, һәм быйың өсөн Мин уға ожмахҡа инеүҙе тыйҙым”, - тине”.***

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***“Кем үҙен тимер менән үлтерә, шул тамуҡ утында ҡулына ошо тимерҙе тотоп эсен ярасаҡ, һәм был яза оҙаҡ ваҡыт дауам итәсәк. Үлем ағыуы менән үҙен ағыулауcы уны тамуҡта эсәсәк, һәм был яза оҙаҡ ваҡыт дауам итәсәк”.***

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм), ауыртыуға түҙергә теләмәй, үҙенең ғүмерен ҡылыс менән ҡыйған кеше тураһында: ***“Ул тамуҡҡа эләгеүселәрҙең береһе”,*** - тигән.

Ҫәбит Бин Даххаҡ еткерә: ***“Мөьминде ҡарғау уны үлтереүгә тиң. Кем мөьминде иманһыҙлыкта ғәйепләй*** (иманһыҙ, тип әйтә)***, шул уны үлтергән кеүек була. Үҙенә ҡул һалған һәр кемде Аллаһы Тәғәлә Ҡиәмәт көнөндә язалаясаҡ”.***

26-сы ҙур гонаһ

ХӨКӨМ СЫҒАРҒАНДА, ҒӘҘЕЛ БУЛМАУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Кем дә кем Аллаһ күндергән** (Ҡөрьән) **буйынса хөкөм итмәй** (ҡарар сығармай), **ул - кафыр”** (Мәидә,44);

“Эйе, Беҙҙең тоғро ҡулланма итеп күндереп, китапта аңлатҡан асыҡ аяттарыбыҙҙы йәшергән әҙәмдәргә Аллаһтың һәм кешеләрҙең ләғнәте булыр.” (Баҡара, 159).

Талха бин Ғүбәйдуллаһ Аллаһ Илсеһенең шундай һүҙҙәрен еткергән: ***“Аллаһы Тәғәлә ебәргән ҡанундар*** (шәриғәткә хилаф ҡылған***) менән идара итмәгән етәксенең намаҙы ҡабул ителмәйәсәк”.***

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм):***“Өс ҡазыйҙың (судьяның) берәүһе ожмахҡа, икәүһе тамуҡҡа инә. Ожмахҡа хәҡиҡәтте белгән һәм шуның буйынса эш иткәне эләгәсәк. Тамуҡҡа эләккәндәрҙең беренсеһе – хәҡиҡәтте белеүсе, әммә уның буйынса эш итмәүсе, ә икенсеһе – хәҡиҡәтте белмәй, үҙенең белмәгәнлеге арҡаһында ҡарар сығарыусы”,*** - тигән.

Автор, был иҫкәрмә Аллаһы Тәғәләнең һәм Аллаһ Илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) һүҙҙәренә таянмай, ҡарар ҡабул итеүсе шәриғәт ҡазыйҙарына ҡағыла, тип һанай. Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Өс***

ҡазыйҙың берәүһе ожмахҡа, икәүһе тамуҡҡа инә", - тигәс, сәхәбәләр: "Эй, Аллаһ Илсеһе! Белмәүсенең ғәйебе нимәлә?" – тип һорағандар, быға Аллаһ илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Кәрәкле ғилемдәрҙе белмәйенсә, ул ҡазый булырға тейеш түгел ине",*** - тип яуап биргән.

Был хәҙис раςланған. Әммә тағы ла ышаныслыраҡ хәҙис бар: Мағҡал бин Синән Аллаһ Илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***"Ниндәй булһа ла һорау буйынса ғәҙелһеҙ ҡарар сығарған һәр кемде Аллаһ тамуҡҡа ташлай".***

Әбү Хөрәйрә (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***"Ҡазый булыу бысаҡһыҙ киςелеүгә тиң"***.

Пәйғәмбәребеҙҙең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйтеүенсә, хөкөм сығарыусы бөтә көсөн һәм тырышлығын дәлилдәр эҙләүгә йүнәлтһә, үҙенең фекеренә түгел, ә табылған дәлилдәргә таянһа, тейешле әжерен аласаҡ: ***"Әгәр хөкөм сығарыусы ҡарар сығарыу өсөн бөтә көсөн һәм тырышлығын һалһа, өςтәүенә ҡарар дөрөς булһа, ул әжерен икеләтә аласаҡ. Әгәр, бөтә көсөн һәм тырышлығын һалыуға ҡарамаςтан, ҡарар дөрөς булмаһа, бер әжерен аласаҡ"***.

Пәйғәмбәр (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) алынған әжерҙәрҙе көс һалыуға бәйләгән. Әгәр хөкөм сығарыусы көс һалмай ғына, кемдеңдер фекерен үҙләштереп ҡарар ҡабул итһә, әйтелгәндәр уға ҡағылмаясаҡ. Хөкөм сығарыусыға асыу менән ҡарар ҡабул итеү тыйыла, бигерәк тә әгәр был асыу дошманға ҡарай йүнәлтелгән булһа. Хөкөм сығарыусының белеме етмәүе, насар холоҡ, тәҡүәлек булмауы кеүек сифаттар булыуы хәлен тағы ла ҡатмарлаштыра. Ундай осраҡтарҙа ул был вазифанан китергә һәм үҙен Уттан һаҡларға тейеш.

27-се ҙур гонаҺ

ҠАТЫНДЫҢ, ҠЫҘҘЫҢ (һ.б. нәҫелдәге ҡатын-ҡыҙҙарҙың) НАСАР ХОЛҠОНА ИҒТИБАР ИТМӘҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Зинасы ир зинасы ҡатынға йәки мөшрик ҡатынға ғына өйләнер. Зинасы ҡатын зинасыға йәки мөшриккә генә иргә сығыр. Мөьминдәргә улар – харам”** (Нур, 3).

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм):

“Ожмахҡа өс төркөм кеше эләкмәйәсәк:

- **Ата-әсәһен ололамаусы;**
- **Ҡатын-ҡыҙҙарын ҡыҙғана белмәүсе[5];**
- **Ирҙәргә оҡшарға тырышыусы ҡатын-ҡыҙҙар”.**

Был гонаһты шул осраҡтарҙа аңларға була, әгәр:

- Ире ҡатыны шикле юлда тип шөбһәләнһә лә, әммә уны ныҡ яратһа;

- Тиҙ арала ҡатынына ҙур булған бурысыңды түләргә кәрәк;

5. Бында, ҡатын-ҡыҙҙарын ҡурсалау, кейемен, ризығын, һүҙҙәрен, холҡон шәриғәт ҡушҡанса булдырырға тырышыу тип аңларға кәрәк.

- Көс етмәҫлек мәһәрҙе түләргә кәрәк.

- Ғаиләлә бәләкәй балалар булып, айырылышыу осрағында ҡатыны иренән ғаиләне аҫрау өсөн аҡса һораһа, ә ул ярлы булһа.

Әммә ниндәй генә осраҡ булмаһын, ҡыҙғаныу тойғоһо булмағанға изгелек юҡ.

28-се ҙур гонаһ

ҠАТЫНДАРҘЫҢ ИРҘӘРГӘ, ИРҘӘРҘЕҢ ҠАТЫНДАРҒА ОҠШАУЫ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Төрлө гонаһтан, әшәкелектән ҡаскан, асыуланғанда (ғәйепле кешене) кисергән кешеләр өсөн” (Шура, 37).

Ибн Ғәббәс риүәйәт итә: “Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) ҡатындарға оҡшарға тырышыусы ирҙәрҙе һәм ирҙәргә оҡшарға тырышҡан ҡатындарҙы ҡарғаған”.

Икенсе бер хәҙистә әйтелә: ***“Ирҙәргә оҡшарға тырышыусы ҡатындарға Аллаһтың ләғнәте булыр”.***

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) риүәйәт итә: “Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) ҡатын-ҡыҙ кейемдәрен кейгән ирҙәрҙе һәм ир кейемдәрен кейгән ҡатындарҙы ҡарғаны”.

Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Тамуҡ әһелдәренән мин әле күрмәгән ике төркөм кешеләр бар. Уларҙың береһенең ҡулында ҡамсы буласаҡ[6]. Улар башҡа кешеләрҙе туҡмаясаҡ. Икенсе төркөм – кейенгән дә, шул***

6. Башҡа бер хәҙистә “һыйыр ҡойроғона оҡшаған ҡамсы” тип килтерелә. Йәғни полиция дубинкалары тураһында әйтелгән.

уҡ ваҡытта кейенмәгән дә кеүек ҡатын-ҡыҙҙар[7]. Уларҙың баштары дөйә үркәсенә оҡшаш[8]. Улар ожмахҡа ләкмәйәсәк һәм Ожмах еҫен ниндәйҙер аралыҡтан да белергә мөмкин булғанда ла улар уның еҫен дә тоймаясаҡ".

"Ҡатындарҙың ҡурайына бейегән ирҙәр һәләк була".

Бына ҡатындарҙың ләғнәт алған бер нисә ҡылығы:

- кейем аҫтында йәшеренгән алтын һәм башҡа биҙәүестәрҙе күрһәтер өсөн сығарып ҡуйыу;

- мускус, амбар һәм башҡа хушбуйҙар ҡулланыу (әгәр улар башҡа ирҙәр янында булһа);

- башҡаларҙың иғтибарын йәлеп итеп торған үтә сағыу кейем кейеү.

---

7. Үтә күренмәле кейем, тишекле туҡымалар, тегелеше буйынса ғәүрәт күренеп торған кейемдәр пәйғәмбәребеҙ заманында булмаған.
8. Сәстәренә төрлө прическа эшләткән ҡатын-ҡыҙҙар тураһында әйтелгән.

29-сы ҙур гонаһ

ЯЛҒАН ТУЙ (ХУЛЛӘ)

Ибн Мәсғүд (раҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Аллаһ Илсеһе (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) аралашсы һымаҡ өйләнгән ирҙе, һәм хулла[9] башҡарылған ирҙе ҡарғаған”.

Кем хоҡуҡ мәктәптәренең (мәҙһәбтәрҙең) йомшаҡлығын ҡулланып, унын тыйылғанлығын белмәйенсә был аҙымды эшләгән, Аллаһы Тәғәләнең мәрхәмәтенә һәм ғәфү итеүенә өмөт итергә кәрәк.

9. Хулла – никах төрө. Ир ҡатынын өс тапҡыр талаҡ ҡылғас, кире уға өйләнә алмай. Кире ҡайтарырға теләһә, ул ҡатын башҡа бер иргә кейәүгә сығып, айырылып, ғиҙҙәт ваҡытын уҙғарғас ҡына сыға ала. Быңдай ҡатмарлыҡтың сәбәбе – талаҡ менән шаярмаһындар өсөн.

30-сы ҙур гонаһ

ҠАНДЫ, ҮЛӘКҺӘНЕ ҺӘМ СУСҠА[10] ИТЕН АШАУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Әйт һин Мөхәммәд:

— Миңә индерелгән үәхиҙә: үләкһә йәки (һуйған ваҡытта) аҡҡан ҡан йәки сусҡа ите бысраҡлыҡтың үҙелер, тип әйтелгән. Аллаһтан башҡаға (бер ялған илаһҡа) атап салынған нәжес хайуандан башҡа, ашай торған кешегә харам ҡылынған бүтән бер нимә лә тапманым. Кем ошо харам ризыҡтарҙы ашарға мәжбүр хәлдә ҡалһа, иманынан тайпылмайынса, зарурлыҡ миҡдарында ғына ашаһа, белһен, Раббың кисерер һәм ғәфү итер, — тип. (Әнғәм, 145).

Һаналып үткәндәрҙе аҙыҡ итеп ҡулланыусы шунда уҡ гонаһлылар рәтенә инәсәк. Мосолмандар араһынан берәү аңлы рәүештә аҙыҡҡа сусҡа итен ҡулланмаç, тип уйлай автор. Әгәр кеше был аҙымды эшләй икән, тимәк, уның эске донъяһы боҙоҡ, үә ул иманһыҙҙар рәтенән булып сыға. Мосолмандар өсөн сусҡа итен ҡулланыу спиртлы эсемлектәр эсеүгә ҡарағанда ла насарыраҡ иҫәпләнә.

10. Сусҡа, ҡан, “бисмилләһеҙ” салынған мал – үләкһә колбасаларҙа, һатып алған билмән, манты һ.б аҙыҡ-түлектә күп. Шуға ла, ХӘЛӘЛ тип яҙылғанын ғына ашарға ярай.

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тип әйткәне аныҡ билдәле: ***“Харам менән туҡланыусы ожмахҡа эләкмәйәсәк, ә тамуҡҡа лайыҡлы”.***

31-се ҙур гонаһ

БӘҮЕЛГӘ ҠАРАТА ИҒТИБАРҺЫҘЛЫҠ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Кейемеңде сафла!”** (Мүдәҫҫир, 4).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ике ҡәбер араһынан үтеп барғанда: ***“Улар икеһе лә ғазап кисерә. Әммә был ғазаптар ҙур гонаһтар яһаған өсөн түгел. Уларҙың береһе кесе яраүҙан таҙарынмаған, икенсеһе ғәйбәт һөйләгән”,*** - тигән.

Әнәс (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Һейҙектән таҙарынығыҙ, сөнки ҡәбер ғазаптарының күп өлөшө нәҡ шуның арҡаһында”.***

Шулай уҡ үҙенең тәнен һәм кейемен һейҙек тамыуҙан һаҡламаған кешенең намаҙы ҡабул ителмәйәсәк.

32-се ҙур гонаһ

ҺАЛЫМ ЙЫЙЫУСЫ

“Кешене йәберләгән, золом ҡылған, донъяла нахаҡтан яуызлыҡ эшләгән кешеләргә генә шелтә бар. Уларға – ғазаплы яза!” (Шура, 42).

Киләһе хәҙис зина ҡылған һәм таш бәреп язаланған ҡатын тураһында. Уның тураһында Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Был ҡатын шул тиклем ихлас тәүбә итте, әгәр кешеләрҙе йәберләүсе һалым йыйыусы шулай уҡ тәүбә итһә, хатта уны ла мотлаҡ ғәфү итерҙәр ине”.***

Йәберләүсе юлбаҫарға оҡшаған. Ул бурҙан да яманыраҡ. Ул кешеләрҙең иң ҡанһыҙы, сөнки һәр ваҡыт ауырлыҡ килтерә. Уға ошо тәртип боҙоуҙарҙы тормошҡа ашырырға ярҙам итеүсе, мөлкәте тартып алынасаҡ ҡорбандарын күҙәтеүсе, милек йыйыусы һәм быларҙы яҙып барыусы ла (опись яһаусы ла) йәберләүсе булып һанала. Уларға ярҙам итеүсе әрме кешеләре, абруйлы кешеләр һәм етәкселәр гонаһлы эштәрҙә ҡатнашыусы һаналасаҡ.

33-сө ҙур гонаһ

ИКЕ ЙӨҘЛӨЛӨК

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Әгәр кемдер, ирме ул, ҡатынмы, изгелек эшләгән икән, өҫтәүенә мөьмин дә булһа, ул ожмахҡа инер һәм хөрмә орлоғондағы һыҙыҡ хәтле лә рәнйетелмәҫ”** (Ниса, 124);

“... халыҡ алдында яҡшатланыр өсөн генә үҙ малын сарыф иткән кеше” (Баҡара, 264).

Пәйғәмбәребеҙ (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ҡиәмәт көнөндә бөтәһенән дә алда шәһитттең яҙмышы хәл ителә. Уны Аллаһ янына алып киләсәктәр. Бөйөк Аллаһ бөтә бирелгән ниғмәттәрҙе һанап үтәсәк, ул уларҙы таныясаҡ, һәм Аллаһ: “Һин уларҙың хаҡын ҡайтарыр өсөн нимә эшләнең?” – тип һораясаҡ.***

Шәһит: “Мин һинең өсөн көрәштем һәм үлтерелдем”, - тип яуап бирәсәк.

Аллаһы Тәғәлә: “Һин алдашаһың. Һин кешеләр һине батыр тип танығындар өсөн көрәштең. Һәм улар таныңылар”, - тип әйтәсәк. Һуңынан ҡарар ҡабул ителәсәк һәм уны тамуҡҡа ебәрәсәктәр.

Ҡарар ҡабул ителәсәк икенсе кеше ғилем өйрәнгән һәм башҡаларға уны өйрәткән, Ҡөрьән уҡыған кеше була. Аллаһы Тәғәлә бөтә бүләк ителгән ниғмәттәрҙе һанап үтә, һәм ул уларҙы таный.

- Һин уларҙың хаҡын ҡайтарыр өсөн нимә эшләнең? – тип һораясаҡ Аллаһ. Кеше: "Ғилем өйрәндем һәм уҡыттым. Һинең мәрхәмәтеңде яулар өсөн, Ҡөрьән уҡыным", - тип әйтәсәк.

Аллаһы Тәғәлә әйтәсәк:

- Һин алдашаһың. Һин ғилемде кешеләр һиңә: "Ул ғалим", - тип әйтһендәр өсөн генә өйрәндең, ә Ҡөрьәнде: "Ул яҡшы уҡый", - тип әйтһендәр өсөн уҡының. Улар шулай тип әйттеләр ҙә.

Һуңынан ҡарар ҡабул ителәсәк һәм уны тамуҡҡа һөйрәп алып китәсәктәр.

Киләһе кеше Аллаһы Тәғәлә бөтә ниғмәттәр менән дә бүләкләгән, бөтә нәмәһе лә булған кеше. Уны ла алып киләсәктәр, бирелгән ниғмәттәр тураһында иҫенә төшөрәсәктәр, һәм ул да уларҙы таныясаҡ.

- Һин уларҙың хаҡын ҡайтарыр өсөн нимә эшләнең? – тип һораясаҡ унан Аллаһы Тәғәлә. Кеше: "Миңә бирелгән мөлкәтте изге маҡсаттарҙа тотонор өсөн, бер мөмкинлекте лә ҡалдырманым. Һәм быны мин Һинең өсөн генә эшләнем".

Аллаһы Тәғәлә: "Һин алдашаһың. Һин быларҙы кешеләр һиңә: "Ул – йомарт", - тип әйтһендәр өсөн эшләнең. Һәм улар әйтте", - тип әйтәсәк. Һуңынан ҡарар ҡабул ителәсәк һәм уны тамуҡҡа һөйрәп алып китәсәктәр".

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: “Ҡайһы бер кешеләр миңә: “Беҙҙең менән етәкселек итеүсе кешеләр янында булғанда, беҙ бер төрлө һөйләйбеҙ, ә унан киткәс, киреһен һөйләйбеҙ”, - тип әйтте, “Быға Ғүмәр: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ваҡытында был ике йөҙлөлөк булып һанала торғайны”, - тип яуап биргән”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):**“Әгәр кеше башҡаларға үҙенең эштәре тураһында һөйләһә, һәм уның барлығын күрһәтер өсөн сығарып ҡуйһа, ике йөҙлөләнһә, Аллаһ уға ҡайғы һалыр”.**

Муғәҙ (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: **“Хатта аҙ ғына булған ике йөҙлөлөк тә ширеккә инә”.**

33-сө ҙур гонаһ

ХЫЯНАТ ИТЕҮ

“Эй, иман килтереүсе халыҡ, Аллаһҡа һәм унының пәйғәмбәренә хыянат итмәгеҙ. Белгәнегеҙ килеш, (уларға хыянат итһәгеҙ), үҙегеҙҙәге аманатҡа хыянат иткән булырһығыҙ” (Әнфәл, 27);

“... Аллаһ мәкерле хыянатсыларҙы хаҡ юлға күндермәй” (Йософ, 52).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Ышанысты аҡламаусының иманы юҡ; үҙенең һүҙендә тормаусының иманы юҡ”.***

“Ике йөҙлө кешенең өс билдәһе бар: һөйләгән саҡта – алдай; вәғәҙә бирһә –боҙа, ә уға ышанһалар – хыянат итә”.

Ниндәй генә төрлө булмаһын, хыянат килешмәй. Әммә хыянат итеүселәр төрлө булыуы мөмкин – уларҙың ҡайһы берҙәре башҡаларынан насарыраҡ. Һеҙҙең аҡсағыҙҙы һаҡламаусы йортоғоҙҙо һәм милкегеҙҙе һаҡламаған йәки ҙур гонаһ башҡарған кеше менән бер түгел.

35-се ҙур гонаһ

ДОНЪЯЛЫҠ ӨСӨН ҒИЛЕМ АЛЫУ ҺӘМ УНЫ ДОНЪЯЛЫҠ ӨСӨН ЙӘШЕРЕҮ

Аллаһы Тәғәлә: **“Бәндәләрҙең ғилемлеһе генә Аллаһтан ҡурҡа!”** (Фатыр, 28);

“Эйе, Беҙҙең тоғро ҡулланма итеп күндереп, китапта аңлаткан асыҡ аяттарыбыҙҙы йәшергән әҙәмдәргә Аллаһтың һәм кешеләрҙең ләғнәте” (Баҡара, 159);

“Эйе, Аллаһ күндергән китаптарҙағы ғилемде йәшергән, уны аҙ ғына булған хаҡҡа һаткан кешеләр үҙ эсен ут менән тултыра...” (Баҡара, 174);

“Китап күндергән кешеләренән Аллаһ: “Һеҙ уны кешегә аңлатырһығыҙ, йәшермәςһегеҙ!” – тип һүҙ алды. Улар уны артҡа ташлап, бик әҙ нәмә отто. Яман бит уларҙың отҡан нәмәһе!” (Әли Ғимран, 187).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ғилем өйрәнеп, Аллаһы Тәғәләнең рәхмәтенә өлгәшеү урынына, матди ихтыяждарын ҡәнәғәтләндерер өсөн генә ғилем алған кеше Ҡиәмәт көнөндә ожмах еςен һиҙмәйәсәк”***, - тигән.

Үрҙә тамуҡҡа эләккән кешеләрҙең береһенә былай тип әйтелеүе тураһында Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) еткергән хәҙис килтерелеп үтелгәйне: ***"Һин ғилемде кешеләр һиңә: "Ул ғалим", тип әйтһендәр өсөн өйрәндең... Улар шулай тинеләр ҙә".***

Джәбирҙан (разыйаллаһу ғәнһү) еткерелә: ***"Ғилемде ғалим булып күренер, ябай халыҡҡа ҡаршы көрәшер һәм кешеләрҙең ышанысын яулар өсөн өйрәнмәгеҙ. Тамуҡ шундай кешеләргә! Тамуҡ шундай кешеләргә!"***

"Кем ғалим булып күренер, ябай кешеләргә ҡаршы көрәшер һәм кешеләрҙең ышанысын яулар өсөн белем ала, шул тамуҡҡа эләгә". Икенсе бер хәҙистә: ***"Аллаһ уны тамуҡҡа ташлай"***, - тип әйтелә.

"Берәйһенән ғилем алыу ниәте менән һорашһалар, ә ул дөрөҫлөктө йәшерһә, Ҡиәмәт көнөндә уға уттан йүгән кейҙерерҙәр".

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***"Ҡиәмәт көнөндә үҙенең белемен йәшергән кешегә Аллаһы Тәғәлә уттан йүгән кейҙерә".***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Аллаһҡа шундай доға әйткән: ***"Эй, Аллаһым! Мине файҙаһыҙ ғилемдән һаҡла!"***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Кем белемде Аллаһы Тәғәлә ризалығы өсөн түгел, ә башҡа нимә өсөн ала, шул үҙенә тамуҡта урын әҙерләһен"***, - тип әйткән.

Ибн Мәсғүд еткерә (разыйаллаһу ғәнһү) риүәйәт ҡыла: ***“Ғилем туплап, уны ҡулланмаусы кешенең тәкәбберлектән башҡа бер нәмәһе лә үҫешмәй”.***

Әбү Үмәмәһ (разыйаллаһу ғәнһү) риүәйәт ҡыла: ***“Ҡиәмәт көнөндә әхлаҡһыҙ ғилем эйәһен тамуҡҡа ташларҙар үә ул сыҡҡан эсәктәренә себәләнеп, ишәк һымаҡ уралып йөрөр. Унан: “Һин нисек бында эләктең? Һин бит беҙгә тура юл күрһәттең”, - тип һорарҙар. Ул быға: “Мин һеҙгә кәңәш иткәнемдә үҙем үтәмәнем һәм һеҙҙе тыйған нәмәләрҙе үҙем эшләнем, тиер”.***

Хиләл бин Ғәлә (разыйаллаһу ғәнһү) әйтә: “Белемгә өйрәнеүе ауыр. Әммә уны һаҡлауы тағы ла ауырыраҡ. Был белем буйынса йәшәү уны һаҡлауҙан да ауырыраҡ. Ләкин иң ауыры улар ярҙамында үҙеңде ҡурҡыныстарҙан һаҡлау һәм ҡотолоу”.

36-сы ҙур гонаһ

КҮРҺӘТЕЛГӘН ЯҠШЫЛЫҠТЫ ИҪКӘ ТӨШӨРӨП КЕШЕНЕ КӘМҺЕТЕҮ

“Битәрләү һәм иҫкә төшөрөү менән биргән саҙаҡағыҙҙы юҡ итмәгеҙ” (Баҡара, 264).

Бер хәҙистә әйтелә: ***“Өс төркөм кешеләр барҙыр: улар менән Аллаһы Тәғәлә Ҡиәмәт көнөндә һөйләшеп тә тормаҫ, уларға ҡарамаҫ һәм тәүбәләрен дә ҡабул итмәҫ:***

1. ***Итәген ергә тиклем һөйрәлткән тәкәббер[11];***

2. ***Бары менән ҡәнәғәт булмаусы;*** (йәғни, бирелгән менән һәр саҡ риза булмаған.)

3. ***Үҙенең тауарын ялған ант биреп (алдаштырып) һатыусы”.***

Әбү Үмәмәһ әл-Бахили (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Аллаһ өс кешенең сығымдарын да (саҙаҡаларын, тырышыуҙарын), ихласлыҡтарын да ҡабул итмәҫ: ата-әсәһенә буйһонмаусы, күрһәтелгән яҡшылыҡҡа аҙһыныусы һәм тәҡдирҙе инҡар итеүсе”***.

11. Элек ғәрәптәрҙә оҙон итәкле салбар кейеү түрәләрҙең, байҙарҙың, абруйлы кешеләрҙең айырмаһы булыр торған. Бындай кейемде башҡалар киймәгән. Шул сәбәпле был төркөм кешеләр тәкәбберләнеп йөрөгән.

37-се ҙур гонаһ

ТӘҠДИРҘЕ ИНҠАР ИТЕҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Ысынлап та, Беҙ һәр нәмәне үҙ тәҡдире менән яралттыҡ.”** (Ҡәмәр, 49).

“Аллаһ һеҙҙе лә, хатта һеҙҙең ғәмәлдәрегеҙҙе лә донъяға яралтҡан” (Саффат, 96).

“Аллаһ аҙаштырған кешегә Аллаһтан башҡа тура юл күрһәтеүсе булмаҫ. Һәм Ул уларҙы аҙғынлыҡ эсендә аҙашҡан килеш ҡалдырыр.” (Әғрәф, 186).

“Үҙенең аҙғын теләген илаһ иткән кешене Аллаһ Үҙ белеме менән юлдан яҙҙырып, ҡолағы менән йөрәген көпләне, күҙен томаланы – шуны күрмәнеңме ни? Аллаһтан һуң уны кем тура юлға күндерә ала? Аҡылға килмәҫһегеҙме икән һеҙ?” (Жәҫиә, 23).

“Әгәр Аллаһ Үҙе теләмәһә, һеҙ теләй ҙә алмайһығыҙ. Ысынлап та, Аллаһ Белеүсе, Хикмәтле!” (Инсан, 30).

“Уға яҡшылыҡ, һәм яманлыҡ ҡылырға ирекле иткәндең исеме менән ант итәм.” (Шәмс, 8).

Был турала кире ҡаҡҡыһыҙ дәлилдәр бар. Бохари һәм Мөслимдән еткерелгән хәҙистәрҙә, Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Ябраилдың (ғәләйһис-сәләм): “Әй, Аллаһ

Илсеһе! Иман нимә ул?” – тигән һорауына, былай тип яуап бирә:

“Аллаһҡа, Уның фәрештәләренә, Изге китаптарына, Уның пәйғәмбәрҙәренә, үлгәндән һуң терелеүгә һәм тәҡдиргә ышаныу”.

Ғәйшә (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен еткерә: ***“Алты кешегә мин ләғнәтлемен. Уларҙы Аллаһы Тәғәлә лә һәм бөтә Пәйғәмбәрҙәр ҙә ләғнәт ҡыла. Улар тәҡдирҙе инҡар итеүсе; Аллаһтың Китабында яҙылғандарҙан күберәк башҡарыусы, артыҡлыҡ ҡылыусы; ҡаты күңелле түрә; Аллаһ тыйғандарын рөхсәт итеүсе; яҡын туғаны менән никахты рөхсәт итеүсе; минең Сөннәтемде ҡалдырыусы”.***

Әбү Дәрдәһ (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә:

“Ата-әсәһен хөрмәт итмәүсе, тәҡдирҙе инҡар итеүсе һәм хәмер эсеүсе (ҡулланыусы) ожмахҡа инмәç”.

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллалаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Тәҡдирҙе инҡар итеүселәр минең өммәтемдәге утҡа табыныусылар кеүек. Улар ауырыһа, хәлдәрен белмәгеҙ. Уларҙы ерләгәндә барып йөрөмәгеҙ”.***

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) әйтә:“Мин Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм)**: *“Минең өммәтемдә тәҡдирҙе инҡар итеүсе кешеләр барлыҡҡа киләр”,*** - тип әйткәнен ишеттем”.

Нәфиғ еткерә: “Ибн Ғүмәргә бер кеше килеп: “Мин һиңә фәлән кешенән сәләм алып килдем”, - тигән икән, ул:“Миңә уның бидғәт нәмәләр уйлап сығарыуы тураһында хәбәрҙәр

килде. Әгәр был ысынлап та шулай икән, һин уға минән сәләм әйтмә, сөнки мин Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйтеүен ишеттем: ***"Тиҙҙән был өммәттә бысраҡҡа батҡан һәм боҙолған кешеләр барлыҡҡа килер".***

Ғәли (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен еткерә: ***"Дүрт хәҡиҡәткә: Берҙән-бер Аллаһҡа һәм Уның тиңдәштәре юҡлығына; Минең – Аллаһ Илсеһе булыуыма; үлгәндән һуң терелеүгә һәм яҙмышҡа ышанмайынса тороп, кеше ихлас иманлы була алмай".***

Джәбир (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйтеүен еткерә: ***"Минең өммәтемдәге утҡа табыныусылар – яҙмышты инҡар итеүселәр. Улар ауырыһа, хәлдәрен белешмәгеҙ, уларҙы ерләшергә бармағыҙ, осрашҡанда сәләм бирмәгеҙ".***

Муғәҙ бин Джәбәл (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: "Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): **"Аллаһ ебәргән һәр пәйғәмбәр өммәтендә тәҡдирҙе инҡар итеүселәр һәм фәхишәлеккә төшөүселәр булды. Ысынында, Аллаһ тәҡдирҙе инҡар итеүселәрҙе һәм мурджи'иларҙы[12] етмеш пәйғәмбәр теле менән ләғнәт ҡылды"**, - тине".

Әбү Хөрәйрә (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: **"Өс төркөм кешеләр бар, Аллаһ Ҡиәмәт көнөндә улар менән һөйләшмәйәсәк, уларға ҡарамаясаҡ һәм тәүбәләрен ҡабул итмәйәсәк:**

1. **Тәҡдирҙе инҡар итеүсе;**

12. "Иманлы булыу өсөн тел менән әйтеү генә кәрәк, ғәмәл ҡылыу мотлаҡ түгел" тигән секта.

2. **Хәмер ҡулланыусы;**

3. **Үҙ балаһын ҡабул итмәүсе".**

Хүҙәфә (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***"Һәр өммәттең үҙенең утҡа табыныусылары бар. Беҙҙең өммәттә улар – яҙмыш юҡ, тип һанаусылар".***

Ғәйшә (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***"Тәҡдирҙе инҡар итеүселәр – был өммәттең утҡа табыныусылары".***

Ибн Ғәббәс (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***"Минең өммәтемдә исламдан бер нәмә лә алмаясаҡ ике төркөм бар: ҡадириттар[13] һәм мурджи'иҙар".***

Хүҙәйфә (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: ***"Бөйөк Аллаһы Тәғәлә – һәр барлыҡҡа килтереүсене һәм барлыҡты ярал-тыусы".***

13. Кеше үҙе ни теләгәнен ҡыла, Аллаһ быға ҡатышмай тип йөрөгән секта. Кешенең тормошо үҙ ихтыярында тип уйлаусылар.

38-се ҙур гонаһ

ЯТ СЕРҘӘРҘЕ ТӨПСӨНӨҮ

Был гонаһ ҙур гонаһтар рәтенә инмәүе лә мөмкин. Аллаһ Тәғәлә әйтә: **“Шымсылыҡ менән булышмағыҙ, берберегеҙҙең ғәйбәтен һатмағыҙ”** (Хүжүрат, 12).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ҡиәмәт көнөндә башҡаларҙың һөйләшеүҙәрен шыпырт ҡына тыңлаған кешенең ҡолағына иретелгән ҡурғаш ҡоялар, ә һүрәт төшөрөүсене язаларға дусар итәсәктәр һәм рәсемдәренә йән өрөргә ҡушасаҡтар, ә ул быны бер ҡасан да эшләй алмаясаҡ”,*** - тигән.

39-сы ҙур гонаһ

ҠАРҒАУ, ЛӘҒНӘТ ҠЫЛЫУ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Мөьминде ҡарғау уны үлтереүгә тиң”.***

“Мосолманды ҡарғау – гонаһ, ә уны үлтереү – көфөрлөк”.

“Ҡиәмәт көнөндә ҡарғаусылар шәфәғәт ҡылыусы ла, шаһит та була алмайҙар”.

“Диндар кешегә ҡарғау килешмәй”.

“Оялтыусы, хата эҙләүсе, ҡарғаусы, һүгенеү һәм оятһыҙ һүҙҙәр ҡулланыусы – мосолман түгел!”

“Хәҡиҡәттә, кеше ҡарғаған ваҡытта уның ҡарғышы күккә күтәрелә. Күк ҡапҡалары ябыла һәм ҡарғышты үткәрмәй. Артабан ул ергә төшһә, ер ҡапҡалары ла ябыла. Ҡарғыш үҙенә уңдан да, һулдан да урын эҙләй башлай. Әгәр ул үҙенә урын тапмаһа, һәм әгәр ҡарғалған кеше ҡарғышҡа лайыҡ булһа, ул уға табан йүнәлә. Әгәр ҙә ул лайыҡлы булмаһа, ҡарғыш ҡарғаған кешегә кире әйләнеп ҡайта”.

Ғимран бин Хөсәйен еткерә: “Ниндәйҙер бер һуғышта ансарҙарҙан бер ҡатын дөйәгә һыбай атланған ине, әммә тегеһе ҡуҙғалманы. Шул ваҡыт ул хайуанды ҡарғаны. Ҡарғышты

ишетеп, Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Был дөйә ҡарғалды, унан әйберҙәрҙе алығыҙ ҙа ебәрегеҙ”***, - тине. Ғимран бин Хөсәйен: “Был дөйәнең кешеләр араһында йөрөгәне, ләкин бер кемдең дә уға ҡулы менән ҡағылмағаны һаман күҙ алдымда”, - тип һөйләгән.

40-сы ҙур гонаһ

ӘМЕРГӘ БУЙҺОНМАУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Үҙ-ара килешкән вәғәҙәләрегеҙҙе үтәгеҙ. Ул вәғәҙәләрегеҙ тураһында һеҙҙән һоралыр”** (Исра, 34);

“Эй һеҙ, иман килтергән кешеләр! Ҡуйышҡан һүҙегеҙгә тоғро булығыҙ!” (Мәидә, 1);

“Аллаһҡа биргән һүҙегеҙҙе үтәгеҙ, нығытҡан антығыҙҙы боҙмағыҙ, сөнки һеҙ Аллаһты үҙегеҙ өсөн шаһит иткәнһегеҙ “ (Нәхл, 91).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Ике йөҙлө кешенең дүрт сифатына эйә булыусы ысын ике йөҙлө кеше буласаҡ, ә уларҙың берәүһенә генә эйә булыусыла ике йөҙлөлөк сифаты буласаҡ:***

1. ***Аманатҡа, хыянат итә;***

2. ***Һөйләгән саҡта алдаша;***

3. ***Вәғәҙәһенән баш тарта;***

4. ***Кем менәндер дошманлашһа, саманан тыш ҡылана”.***

“Ҡиәмәт көнөндә һәр кафыр байраҡ менән булыр, һәм был байраҡ шул хыянатсыныҡы тип әйтеләсәк. Иғтибарлы булығыҙ! Йәмғиәт менән идара итеүсенекенән дә ҙурыраҡ хыянат булмаясаҡ”.

Аллаһы Тәғәлә ҡудси хәҙистә әйтә: **“Ҡиәмәт көнөндә өс кеше минең дошманым буласаҡ:**

1. **Минең хаҡыма тип вәғәҙә биреп, унан баш тартыусы.**

2. **Кешене ҡоллоҡҡа һатып, шул аҡсаны ашаусы.**

3. **Кешене эшкә яллап, һуңынан уға аҡса түләмәүсе”.**

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Кем тамуҡ утынан алыҫлашырға һәм ожмахҡа өлгерергә теләй, шул Аллаһҡа һәм Ҡиәмәт көнөнә иман менән үлһен. Халыҡтан үҙенә нисек мөғәмәлә итеүҙәрен теләһә, шулай мөғәләмә итһен. Ҡулы һәм йөрәге менән ант иткән хәлифкә буйһонһон. Ә килеп, уның урынына дәғүә ҡылып, талашыусы кешенең башын киҫегеҙ”.***

“Кем миңә буйһона, шул Аллаһҡа ла буйһонор, кем миңә ҡаршылаша, шул Аллаһҡа ҡаршылашыр. Минең һәм Аллаһтың бойороҡтарына эйәреүсе, минең артымдан да эйәреүсе. Был бойороҡтарға ҡаршылашыусы, миңә лә ҡаршылашыусы”.

“Бойороҡ оҡшамаһа, түҙегеҙ, сөнки үҙенең әмиренән бер ҡарыш ситкә китеүсе лә джәһили үлеме менән үлер”.

“Кем йәмғиәттән бер ҡарыш булһа ла ситкә китә, шул ислам менән бәйләнеште өҙөр”.

Тәүҙә кешегә ант биреп, һуңынан уға буйһонмауҙан да ҡурҡынысыраҡ нәмә бармы?

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Беҙгә ҡаршы ҡорал төбәүсе – беҙҙең аранан түгел”,*** - тигән.

41-се ҙур гонаһ

КҮРӘҘӘСЕЛӘРҘЕҢ ҺӘМ ЮРАУСЫЛАРҘЫҢ (астрологтарҙың) ҺҮҘЕНӘ ЫШАНЫУ

“Үҙең белмәгән нәмә артынан эйәрмә: ҡолағыңдан, күҙеңдән, йөрәгеңдән – бөтәһенән дә шул хаҡта һоралыр” (Исра, 36);

“Эй, һеҙ, иман килтергән кешеләр! Күп (гонаһлы) уйҙарҙан һаҡланығыҙ, сөнки ҡайһы бер уй гонаһ була” (Худжурат, 12);

“Йәшерен серҙәрҙе бары тик Ул ғына белә. Һәм Аллаһ йәшерен серҙәрҙең аскысын бер кемгә лә бирмәй. Үҙенә айырыуса яҡын, Уның ризалығын ҡаҙанған Пәйғәмбәренән башҡа. Ул (Пәйғәмбәрҙең) **алдына ла, артына ла күҙәтеүселәр** (һаҡсы-фәрештәләр) **ҡуйған.”** (Джинн (Ен), 26-27).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Сихырсы йәки күрәҙәселәрҙе күреп, уның һүҙҙәрен дөрөҫләгән кеше, шуның менән Мөхәммәдкә төшөрөлгән Ҡөрьәнде инҡар иткән булыр”,*** - тигән.

Бер ваҡыт ямғырлы төндән һуң таңға ҡарай Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм):“***Аллаһы Тәғәлә әйткән:*** **“Минең ҡолдарымдың кемеһелер иманлы булып,**

ә кемеһелер кафыр булып уянды. Ямғыр Аллаһ ихтыяры менән яуҙы тип әйтеүсе Миңә иманды һәм йондоҙҙарҙан баш тартты. Ә кем ямғыр йондоҙҙар арҡаһында яуҙы тип әйтһә, шул Минән баш тартты һәм йондоҙҙарға иманды".

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Кем йондоҙҙар буйынса юрау белемен арттырһа, шул сихырсылыҡ ғилемен арттыра барған булыр"***, - тигән.

42-се ҙур гонаһ

ҠАТЫНДЫҢ ИРЕНӘ БУЙҺОНМАУЫ, ИТӘҒӘТ ҠЫЛМАУЫ

“Аллаһ кешеләрҙе бер-береһенән өҫтөн ҡуйғаны сәбәпле, ирҙәр— ҡатындарҙың етәксеһе һәм һаҡлаусыһы, туйҙырыусы-кейендереүсеһе. Шуға күрә лә иманлы ҡатындар әҙәпле, - улар Аллаһ һаҡларға ҡушҡан серҙе (ғиффәтлелек һәм намыҫтарын) һаҡлаусылар. Буйһонмау ғәләмәттәре күренһә, ҡатынығыҙҙы өгөтләгеҙ, ятаҡта яңғыҙ ҡалдырып китегеҙ, (шулай ҙа яйға килмәһә, ҡурҡырлыҡ итеп) һуғығыҙ. Әгәр ҡатын яйға килһә, уны кәмһетә торған сара эҙләмәгеҙ. Аллаһ — олуғтыр, Ул — бөйөктөр.” (Ниса, 34).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр ире ҡатынын түшәккә*** (яҡынлыҡ ҡылырға) ***саҡырһа, ә тегеһе баш тартһа һәм ул асыуланып йоҡлап китһә, фәрештәләр ҡатынға таң атҡансы ләғнәт уҡый”.***

Бохари менән Мөслим шундай хәҙис еткерәләр: ***“Ире менән түшәк бүлешмәүсе ҡатынды фәрештәләр кәһәрләйәсәк”.***

Икенсе бер хәҙистә әйтелә: ***“Йәнем Уның ихтыярында булған Аллаһ менән ант итәм, әгәр ир ҡатынын түшәккә***

саҡырһа, ә ул баш тартһа, ирен ҡәнәғәтләндергәнсе Аллаһ ҡатынды язалаясаҡ".

"Ҡатынға ире өйҙә булған саҡта, әгәр уның рөхсәте булмаһа, үҙ теләге менән (нәфел) ***ураҙа тоторға рөхсәт ителмәй һәм әгәр уның рөхсәте булмаһа, йортҡа кемделер булһа индерергә ярамай".***

"Әгәр мин тағы ла башҡаға сәждә ҡылырға ҡуша алһам, мин ҡатынға иренә быны эшләргә ҡушыр инем".

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ире тураһында нимәлер әйткән Мөхсинә инәһенә түбәндәге һүҙҙәрҙе әйткән: ***"Уның менән нисек мөғәмәлә итеүеңә иғтибарлы бул, сөнки ул һинең ожмахың һәм тамуғың".***

"Ирһеҙ булдыра алмайынса, иренә рәхмәт әйтмәгән ҡатынға Ҡиәмәттә Аллаһ хатта ҡарамаҫ".

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Фәрештәләр рөхсәтһеҙ өйҙән сыҡҡан ҡатынды ул кире әйләнеп ҡайтҡансы йәки тәүбә иткәнсе ҡәһәрләйәсәк".*** Был тема буйынса бик күп хәҙистәр еткерелгән.

43-сө ҙур гонаһ

ТУҒАНДАР МЕНӘН АРАЛАШЫУҘАН БАШ ТАРТЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“... Аллаһ исеме менән бер-берегеҙҙән һораған Аллаһтан ҡурҡығыҙ һәм ҡәрҙәшлекептәрен өҙөүҙән һаҡланығыҙ. Шикһеҙ, Аллаһ һеҙҙең өҫтән күҙәтеп тороусылыр”** (Ниса, 1).

Һеҙ тыуып, ныҒыныу менән ерҙә намыҫһыҙлыҡ тарата башлайһығыҙ һәм туғандарығыҙ менән бәйләнеште өҙәһегеҙ килеп сығамы?

“Ә, бәлки, һеҙ ситкә тайпылып, боҙоҡлоҡ таратып, туғанлыҡ ебен өҙөп йөрөрһөгөҙ. Уларҙы Аллаһ ләғнәтләгән. Ул уларҙы һаңғырау, һуҡыр итте” (Мөхәммәт, 22-23).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үәсәлләм): ***“Туғандары менән бәйләнеште өҙөүсе ожмахҡа инмәйәсәк”.***

“Аллаһҡа һәм Ҡиәмәт көнөнә инаныусы туғандары менән бәйләнеште яҡшыртһын”.

“Ысынында, Аллаһы Тәғәлә бөтә барлыҡтарҙы яралтыусы”.

“Ризығында бәрәкәт булыуын һәм үлеменең һуңлатылыуын теләүсе туғандары менән бәйләнеште яҡшыртһын”.

“Рәхим” (туғандар бәйләнеше тип тәржемә ителә) ***Аллаһтың тәхетендә эленеп тора. Уны һаҡлаусыны Аллаһ һаҡлар, ә кем уны өҙә, шуны Аллаһ та өҙөр”.***

Икенсе бер хәҙистә: **“Аллаһы Тәғәлә әйткән: “Кем туғандарының хәлен белә, Мин дә уның хәлен белермен. Ә кем уларҙың хәлен белеүҙән туҡтай, Мин дә бәйләнеште өҙөрмөн”.**

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“Ә Аллаһҡа тоғро булырға вәғәҙә иткәс, һүҙен боҙған үә Аллаһтың берләштерергә ҡушҡанын айырған һәм донъяға боҙоҡлоҡ таратҡан кешеләргә – ләғнәт тә яман йорт!”** (Рағд, 25).

Әбү Хөрәйрә (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһы Тәғәләнең шундай һүҙҙәрен еткерә: “Аллаһы Тәғәлә әйтә: ***“Ысынында, “рәхим”*** (туғандар бәйләнеше тип тәржемә ителә) ***“Рахман”*** (Аллаһтың 99 исеменең береһе) ***һүҙенән килеп сыға. Мин туғандарса аралашыусылар менән бәйләнеш тотормон, һәм кем араларҙы өҙә, мин дә уның менән бәйләнеште өҙөрмөн!”.***

Был туранан-тура етеш йәшәгән, ярлы туғандары менән аралашыуҙы туҡтатҡан кешеләргә ҡағыла.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Туғандар менән бәйләнеште сәләм биреп булһа ла тотоғоҙ”,*** - тигән.

43-сө ҙур гонаһ

ЙӘН ЭЙӘЛӘРЕ ҺҮРӘТЕН ТӨШӨРӨҮ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Кем һүрәт төшөрә, Ҡиәмәт көнөндә Аллаһ унан һүрәтенә йән биреүҙе талап итер, ә ул быны бер ҡасан да эшләй алмаç!”***

“Ысынында, Ҡиәмәт көнөндә һүрәт төшөрөүселәр иң ҡаты яҙаларға тарыр, уларға: “Нимә төшөргәнһегеҙ, шуға йән өрөгөҙ!” – тип әйтелер”.

Ғәйшә (разыйаллаһу ғәнһү): “Бер көндө Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сираттағы һуғыштан әйләнеп ҡайтты. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) бер һүрәт төшөрөлгән япманы күреп ҡалды, шунда уҡ йөҙө боҙолдо һәм уны йыртҡысланы. Һуңынан Ул: ***“Эй Ғәйшә! Аллаһҡа оҡшатып йән эйәләрен һүрәткә төшөрөүсе, иң ҡаты яҙаларға тарттырыласаҡ, тине”,*** - тип һөйләй.

Сүнән Тирмиҙила шундай хәҙис бар: ***“Тамуҡтан берәү әйтер: “Ысынында, мин Аллаһтан башҡа илаһҡа табыныусы, яуыз залим булдым һәм һүрәт төшөрҙөм”.***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, һүрәт төшөрөүселәрҙе Ҡиәмәт көнөндә ҡаты яҙа***

көтә. Уларға: “Төшөргән һүрәттәрегеҙҙе терелтегеҙ!” – тип әйтеләсәк”.

Ибн Ғәббәс (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙәрен еткерә: ***“Һәр рәссам[14] тамуҡта буласаҡ. Һәр төшөрөлгән һүрәт өсөн Аллаһ уға йән бирәсәк һәм уны тамуҡта яҙалаясаҡ”.***

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән:

“Аллаһы Тәғәлә әйтә: “Ә кем Минең мәхлүгемә оҡшаш нимәлер төшөрөргә баҙнат иткән? Әйҙә, арпа орлоғо йәки саң бөртөгө булһа ла эшләп ҡараһын”.

Шулай уҡ Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) рәссамдарҙы ҡәһәрләгәне билдәле.

14. Йән эйәләре һүрәтен төшөрөү динебеҙҙә тыйылған. Пәйғәмбәребеҙ (ғ.с.) әйткән: “Һүрәт эленеп торған һәм эт йәшәгән өйгә фәрештә кермәҫ.” Рәссамдар йән эйәләренән тыш башҡа әйберҙәр төшөрһә ярай. Мәҫәлән: тауҙар, яландар, Ҡөрән аяттары, сәскәләр һ.б.

45-се ҙур гонаһ

ҒӘЙБӘТ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ғәйбәтсе йәннәткә инмәҫ”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ике ҡәбер эргәһенән үтеп барғанда: ***“Ысынында, улар икеһе лә ғазап кисерә. Һәм уларҙы ҙур гонаһтар өсөн ғазапҡа тарттырмайҙар. Уларҙың береһе ғәйбәт һөйләгән, икенсеһе үҙенең һейҙегенән таҙарынмаған”,*** - тигән.

“Кешеләрҙең иң насары – ике йөҙлөләр. Берәүгә ул бер йөҙ менән, икенсегә икенсе йөҙ менән бара”.(Унның алдында яҡшы һүҙҙәр һөйләй, артында яманлай.)

Икенсе бер хәҙистә: ***“Һин күргән кешеләр араһында иң насарҙары ике йөҙлөләләр”,*** - тип әйтелә.

Кәғбтың: “Ғәйбәттән һаҡланығыҙ, сөнки ғәйбәтсе ҡәбер ғазаптарынан ҡаса алмаҫ”, - тип әйткән һүҙҙәре еткерелә.

Мансур Мөжтәһит “әл-Мәсәд” сүрәһенең 4-се аятында һөйләнелгән кешеләр тураһында, улар **“ғәйбәт таратыр өсөн йөрөүселәр”** тигән һүҙҙәрен еткерә.

46-сы ҙур гонаһ

ЙЫНАЗА АРТЫНАН ҠЫСҠЫРЫП ИЛАУ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Кешенең кафырҙарға хас ике һыҙаты бар: ата-бабаларын кәмһетеү*** (ихтирам итмәү) ***һәм йыназа артынан ҡысҡырып илау”.***

Имам Мөслимдән еткерелгән икенсе хәҙистә былай тип әйтелә:

“Әгәр йыназа артынан ҡысҡырып илаған ҡатын үлгәнсе тәүбә итмәһә, ул Ҡиәмәт көнөндә дегет кейемдә һәм ҡорсаңғы *(ҡуҙғатыусы)* ***күлдәктә күмеләсәк”.***

Икенсе бер хәҙистә: “(Ҡайғыһынан) ***үҙенең устары менән сикәләрен туҡмаусы,*** (ярһып) ***өҫтөндәге кейемен йыртыусы һәм яһилийә*** (исламға килгәнсе) ***ваҡытында һөйләнгән нәмәләрҙе һөйләүсе беҙҙе аранан түгел!”*** – тип әйтелә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Артынан ҡысҡырып илап ҡалғанға мәйет ҡәберендә ғазапҡа тартылыр”*** (Ғалимдар, был хәҙисте аңлатҡанда, һүҙ үҙенең туғандарына үҙе үлгәс иларға ҡушҡан кеше тураһында бара, тип әйтә. Исламға тиклем ғәрәптәрҙә аҡсаға илаусыларҙы яллағандар”.

“Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) мәрхүм кеше өсөн ҡысҡырып илаған, үҙенең сәстәрен һәм кейемдәрен йолҡослаған ҡатындар менән бергә булмаҫ”. Был өс хәҙистең дөрөҫлөгө Бухари һәм Мөслимдә раҫлана.

47-се ҙур гонаһ

НӘҪЕЛЕҢДӘГЕ КЕШЕҢ ТУРАҺЫНДА ЯМАНАТ ҺАТЫУ

Был кафырҙарҙың сифаты икәнлеге беҙгә яҡшы билдәле. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кешенең кафырҙарға хас ике һыҙаты бар: ата-бабаларын кәмһетеү һәм йыназа артынан ҡысҡырып илау”***, - тигән.

48-се ҙур гонаһ

ЗОЛОМ ҠЫЛЫУ ҺӘМ ЯУЫЗЛЫҠ

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“Кешене золом ҡылған, донъяла саманан тыш яуызлыҡ эшләгән кешеләргә – ҡаты ғазап!”** (Шура, 42).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Хәҡиҡәттә, Аллаһы Тәғәлә һеҙгә баҫалҡы булығыҙ, бер-берегеҙҙе йәберләмәгеҙ һәм бер-берегеҙ алдында ҡупаймағыҙ, тип бойорҙо”***,- тигән.

Шулай уҡ: ***“Әгәр ҙә бер тау икенсеһен йәберләһә, Аллаһы Тәғәлә золомлоҡ ҡылған тауҙы емерер ине”.***

“Кешеләрҙе кәмһетеүҙән һәм туғандар менән мөнәсәбәтте өҙөүҙән башҡа гонаһтың язалары Ҡиәмәт көнөндә лә һәм оҙаҡҡа һуҙылмай был донъяла ла булыр”, - тип әйтелә.

Ибн Мәсғүд (раҙыйаллаһу ғәнһү) еткерә: “Мәлик ар-Рахаүи әйткән: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Миңә хатта һин күрмәгән ниғмәттәр бирелгән һәм кемдеңдер аяҡ кейеменең бауы минеке кеүек булһа ла миңә оҡшамай. Был тәкәбберлектең билдәһе буламы?” Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Тәкәбберлек – ул дөрөҫлөктө инҡар итеп, үҙеңде ололау***

һәм башҡаларға нәфрәт менән ҡарау". (үҙенде өҫтөн күреү сәбәпле башҡаларҙы кәмһетеү).

Ысынында, Аллаһы Тәғәлә тәкәбберлеге арҡаһында ергә Ҡарунды йоторға ҡуша. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Бер ҡатын бесәйҙе бикләп тотҡаны, уға ашарға, эсергә бирмәй, үлем хәленә еткергәне өсөн, тамуҡҡа эләгеп яза ала".***

Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: "Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) тере йәндәргә ҡоралын төбәүселәрҙе ҡарғаған".

Әбү Мәғсүд һөйләй: "Бер көндө мин ҡоломдо сыбыртҡы менән туҡманым. Был ваҡытта мин кемдеңдер тауышын ишеттем, ләкин үҙемдең асыуым арҡаһында, уға иғтибар итмәнем. Теге кеше яҡынлашҡас, мин уның Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) икәнен танып ҡалдым. Ул: ***"Ысынында, һин үҙеңдең ҡолоңдан көслөрәк булған кеүек, Аллаһ та һинән көслөрәк",*** - тине". Бынан һуң Әбү Мәсғүд: "Ошонан һуң мин бер ҡасан да ҡоломдо туҡмаманым", - тип әйтә.

Икенсе бер риүәйәттә Әбү Мәсғүд: "Уның бөйөклөгөнән минең ҡулымдан сыбыртҡы төшөп китте", - тип әйтә. Башҡа бер риүәйәттә: "Эй, Аллаһ Илсеһе! Хәҙерҙән ул Аллаһ ризалығы өсөн ирекле", - тип әйтелә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) быға: ***"Әгәр һин икенсе төрлө эшләһәң, утҡа эләгер инең",*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***"Эшен эшләмәгән өсөн үҙенең ҡолон туҡмаусы һәм язалаусының кәффәрәте - был ҡолдо ирекҡә ебәреү".***

“Ысынында, Аллаһ Тәғәлә был донъяла башҡа кешеләрҙең хоҡуҡтарын ҡыҫырыҡлаған кешеләрҙе яҙалаясаҡ”.

“Кемгәлер тамға һалған кешене Аллаһ ҡәһәрләһен”.

Икенсе бер хәҙистә: **“Үлтереү ярамаған кешене аңлы рәүештә үлтергән кеше йәннәткә кермәҫ, уның еҫе 150 йыл арауығында һиҙелеп торһа ла”.**

49-сы ҙур гонаһ

МОСОЛМАНДАРҒА ҠОРАЛ КҮТӘРЕҮ ҺӘМ УЛАРҘЫ КАФЫРЛЫҠТА ҒӘЙЕПЛӘҮ

“Аллаһ юлында һеҙгә ҡаршы һуғышҡандар менән һуғышығыҙ, әммә сиктән сыҡмағыҙ. Сиктән сыҡҡандарҙы Аллаһ яратмай!” (Баҡара, 190);

“Аллаһ менән Уның рәсүле берәй эште хөкөм иткәс, мөъмин менән мөъминәгә ирек ҡалмай. Ә Аллаһ менән Уның рәсүленә буйһонмаған кеше күрәләтә яңылыша” (Әхзәб, 36).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кем үҙенең мосолман ҡәрҙәшенә: “Эй, кафыр!” тип өндәшә, был уларҙың ҡайһыһына булһа ла мотлаҡ ҡағыласаҡ”***, - тигән.

Хәриджиттарҙың үҙенсәлектәре тураһында күп кенә хәҙистәр бар. Әммә уларҙы кафырлыҡта ғәйепләүсе кешеләр уртаҡ ҡарашҡа килмәне. Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) улар тураһында былай тип әйтһә лә: ***“Улар диндән йәйәнән уҡ осоп киткән кеүек сығып китерҙәр. Ҡайҙа ғына осратһағыҙ ҙа уларҙы үлтерегеҙ”***.

Тағы ла улар тураһында: ***“Күк йөҙөндә үлтерелгәндәрҙең иң насары – улар. Кемде улар*** (хәриджиттар) ***үлтергән - үлеүселәрҙең иң яҡшыһы”***.

Хәриджиттар – улар дингә бидғәт индерә башлаусылар. Улар, мосолманды кафырлыкта ғәйепләргә һәм үлтерергә була, тип һанай. Улар кафырлыкта Ғосман менән Ғәлиҙе, һәм башҡа мәшһүр сәхәбәләрҙе (разыйаллаһу ғәнһүм) ғәйепләне.

Әбү Ғәүф (разыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: Мин Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Хәриджиттар – тамуҡ эттәре”,*** - тип әйткәнен ишеттем.

Сәғид бин Джүмһән һөйләй: “Бер көндө мин Әбү Ғәүфҡа барҙым. Ул һуҡыр ине. Ул минән:

- Һин кем? – тип һораны.

- Сәғид бин Джүмһән, - тип яуап бирҙем.

- Һинең атайың нимә менән шөғөлләнә? - тип һораны ул минән.

- Уны азраҡиттар (хәриджиттарҙың бер төркөмө) үлтерҙе, - тип яуап бирҙем мин.

- Аллаһ азраҡиттарҙы үлтерергә ҡушты, - тине ул һәм: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм), “улар тамуҡ эттәре”, тип әйтте”, - тип өҫтәне.

- Тик азраҡиттармы? – тип һораным мин.

- Юҡ, бөтә хәриджиттар ҙа, - тип яуап бирҙе ул”.

Әбү Хафс хәриджиттар менән һуғыш ваҡытында Ғабдуллаһ ибн Әбү Ғәүфтың: “Мин Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Уларҙы үлтереүсегә һәм улар тарафынан үлтерелеүселәргә яҡшы хәбәр”***, - тип әйткәнен ишеттем”, - тигән тауышын ишеткән.

50-се ҙур гонаһ

МОСОЛМАНДАРҒА ЗЫЯН КИЛТЕРЕҮ ҺӘМ УЛАРҘЫ КӘМҺЕТЕҮ

“Гонаһ ҡылмағандары көйөнсә, “был ир менән был ҡатын гонаһ ҡылды”, тип нахаҡ яла яҡҡандар, һис шикһеҙ, үҙ өҫтәренә ҙур гонаһ алыр” (Әхзәб, 58);

“Күп уйҙан һаҡланығыҙ, сөнки ҡайһы бер уй гонаһлы була. Шымсылыҡ менән булышмағыҙ, бер-берегеҙҙең ғәйбәтен һатмағыҙ” (Хүжүрат, 12);

“Бөтә кешенең йөҙөн йыртыусы ғәйбәтселәргә үә артында һөйләүсе ғәйбәтселәргә бәлә булыр” (Һүмәзәһ, 1).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кешеләр уның зыянынан һаҡланып ҡасҡан кеше, Аллаһ алдында - иң насары”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, әрләшеүсегә Аллаһы Тәғәләнең ләғнәте булыр”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Ысынында, бер мосолмандың намыҫы, мөлкәте һәм ҡаны икенсеһенә харам.*** (Йөрәгенә күрһәтеп, Аллаһ Илсеһе әйткән):

Бында тәкүәлек урынлашкан. Гонаһ эшләү өсөн мосолман ҡәрҙәшеңде кәмһетеү ҙә етә".

"Мосолман – мосолманға ҡәрҙәш. Шуға күрә ул уға зыян килтермәй, ярҙамһыҙ ҡалдырмай һәм кәмһетмәй. Гонаһ эшләү өсөн мосолман ҡәрҙәшеңде кәмһетеү ҙә етә".

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **"Иманлы кешеләр араһында әшәке ғәйбәт таратыуҙан ләззәт ала торғандар донъяла ла, Әхирәттә лә хәтәр язаға мәхкүм буласаҡ. Аллаһ белгәндәрҙе һеҙ белмәйһегеҙ!"** (Нур, 19).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***"Мосолманды кәмһетеү – гонаһ, ә уны үлтереү – кафырлыҡ"***.

"Күршеһе уның зыянынан имен булмаған йәннәткә инмәҫ".

Бохари һәм Мөслим түбәндәге хәҙисте еткерә: "Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Аллаһ менән ант итәм, инанмай! Аллаһ менән ант итәм, инанмай! Аллаһ менән ант итәм, инанмай!"*** – тигән. Унан: "Кем, эй, Аллаһ илсеһе?" – тип һорағандар. Ул: ***"Күршеһенә зыяны тейгән кеше йәннәткә инмәҫ"***, - тип яуап биргән".

Сәхих (дөрөҫлөк шарттарына яуап биргән) бер хәҙистә: ***"Күршеһе уның зыянынан имен булмаған бер кеше лә йәннәткә кермәҫ"***, - тип әйтелә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Кем Аллаһҡа һәм уның Илсеһенә иман килтергән, шул күршеһенә зыян итмәҫ".***

“Кем Аллаһҡа һәм Уның Илсеһенә иман килтергән, шул үҙенең күршеһенә изгелек эшләһен”.

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Бер ваҡыт Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һоранылар: “Бер кеше төндәрен намаҙ ҡыла, ә көндөҙ ураҙа тота, ләкин шул уҡ ваҡытта күршеһенә зыян килтерерлек һүҙҙәр әйтә”. Аллаһ илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Унда бер хәйерлелек юҡтыр. Ул тамуҡҡа эләгәсәк”,*** - тигән.

“Мәрхүмдәр тураһында тик яҡшы ғына һөйләгеҙ, уларҙың етешһеҙлеге булһа, шымығыҙ”.

Әбү Ҙәрр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Берәй кеше икенсеһенә “кафыр” йәки “Аллаһ дошманы” тип өндәшһә, ә ул ундай булмаһа, уның һүҙҙәре үҙенә кире әйләнеп ҡайта”.***

Әнәс (разыйаллаһу ғәнһү) еткерә: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Миғраж ваҡытында мин баҡыр тырнаҡлы кешеләрҙе осраттым. Был тырнаҡтар менән улар үҙҙәренең биттәрен һәм түштәрен тырнай ине. Мин: “Эй, Ябраил! Был ниндәй кешеләр?” – тип һораным. Ябраил: “Был кешеләрҙең иттәрен ашаған*** (ғәйбәтселәр) ***һәм уларҙың намыҫын кәмһеткән кешеләр”,*** - тип яуап бирҙе”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Ысынында, ата-әсәне кәмһетеү – бөйөк гонаһтарҙың береһе”.***

Унан: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Кеше нисек үҙенең ата-әсәһен кәмһетә ала?” – тип һорағандар. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу

ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр кеше башҡа берәүҙең атаһын әрләй башлаһа, ә теге уның атаһын әрләргә тотонһа, һәм әгәр кеше башҡа берәүҙең әсәһен әрләй башлаһа, ә тегеһе уның әсәһен әрләргә тотонһа, шулай килеп сыға”,*** - тип яуап биргән.

Икенсе бер хәҙистә: ***“Ысынында, ҙур гонаһтарҙың береһе – ул үҙеңдең ата-әсәйеңде ҡарғау”,*** - тип әйтелә. Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): “Эй, Аллаһ илсеһе! Кеше нисек үҙенең ата-әсәһен ҡарғай алһын?” – тип һорағандар. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Әгәр кеше башҡа берәүҙең атаһын кәмһетә башлаһа, ә теге уның атаһын әрләргә тотонһа, һәм әгәр кеше башҡа берәүҙең әсәһен әрләй башлаһа, ә тегеһе уның әсәһен кәмһетергә тотонһа, шулай килеп сыға”,*** - тип яуап биргән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***Бер ҡасанда башҡа кешене гонаһта һәм кафырлыҡта ғәйепләмәһен, сөнки, әгәр ғәйепләнеүсе кеше ысынында ундай булып сыҡмаһа, ғәйеп мотлаҡ уның үҙенә әйләнеп ҡайтасаҡ”.***

“Мәрхүмдәрҙе әрләмәгеҙ, сөнки улар ҡылғандарына ирештеләр инде.”

51-се ҙур гонаһ

ТӘҠҮӘ МОСОЛМАНДАРҒА ЗЫЯН ҺАЛЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“Ысынлап та, Аллаһ менән Уның рәсүлен рәнйеткән кешеләрҙе Аллаһ донъялыкта ла, әхирәттә лә ләғнәтләгән, уларға хурлыҡлы яза әҙерләгән. Ә мөьмин һәм мөьминәләрҙе нахаҡка рәнйеткән кешеләр үҙ өҫтөнә ялғанлыҡ менән оло гонаһ ала”** (Әхзәб, 57-58).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Аллаһы Тәғәлә: “Миңә яҡын кешеләр*** (әүлиәләргә, тәҡүә, диндар кешеләргә) ***менән дошманлашҡан кешегә ҡарата һуғыш асасаҡмын”,*** - тигән.

Икенсе бер хәҙистә: **“Эй, Әбү Бәкер! Әгәр уларҙы асыуландырһаң, Аллаһты ла асыуландырасаҡһың”**, - тигән. Бында ҡайһы бер мөһажирҙар һәм фәҡирҙәр күҙ уңында тотола: уларҙы асыуландырһаң, Аллаһты ла асыуландырыуың мөмкин.

52-се ҙур гонаһ

КҮРҺӘТЕҮ ӨСӨН КЕЙЕМЕҢДЕ ОҘОНАЙТЫУ[15]

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Тәкәбберләнеп, кешеләрҙән йөҙ сөйөрмә. Донъяла маһайып, танау сөйөрөп йөрөмә. Аллаһ тәкәбберҙәрҙе, үҙен генә яратыусыларҙы, маҡтансыҡтарҙы яратмаҫ”** (Лоҡман, 18).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Салбарҙың ашыҡтан түбән төшкән өлөшө[16] тамуҡта буласаҡ”.***

“Маҡтансыҡлығы арҡаһында кейемен оҙонайтҡан кешегә Аллаһ ҡарамай”.

“Өс төркөм кешеләр барҙыр: улар менән Аллаһы Тәғәлә Ҡиәмәт көнөндә һөйләшеп тә тормаҫ, уларға ҡарамаҫ һәм ғәфү итмәҫ:

1. Итәген ергә тиклем һөйрәлткән тәкәббер;

15. Үҙеңдең абруйыңды кейемең, ҡыланышың менән үҫтерергә тырышыу, маһайыу. Кейемең менән тәкәбберләнеү, үҙ-үҙеңә бәйә үҫтереү.
16. Ғәрәптәрҙә оҙон балаҡлы салбар кейеү – байҙарға, аҡһөйәктәргә генә рөхсәт ителгән булған. Ябай халыҡ ҡыҫҡа салбар кейергә мәжбүр булған. Шуның арҡаһында берәүҙәр икенселәрҙән тәкәбберләнеп йөрөгәндәр. Шуларҙың барыһын да тигеҙләтеү өсөн, пәйғәмбәребеҙ, ғәләйһис-сәләм, бөтөнөһенә лә бер төрлө кейенергә бойорған.

2. Бары менән ҡәнәғәт булмаған;

3. Үҙенең тауарын ялған ант менән һатыусы".

"Бер кеше матур кейем кейеп, сәстәрен яурындарына тиклем төшөрөп, тәкәббер аҙымдар менән китеп барған икән, Аллаһ ергә уны йоторға бойорған. Һәм ул унда Ҡиәмәт көнө еткәнсе батасаҡ".

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Үҙенең өҫтөнлөгөн күрһәтеп салбарын, күлдәк еңдәрен оҙонайтҡан һәм сәлләһен (ҙурайтҡан) кешегә Аллаһы Тәғәлә ҡарамаясаҡ".***

Йәбир (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уға былай тип әйткәнен һөйләй: ***"Кейемеңде оҙонайтырға тырышма, сөнки был тәкәбберлек һәм маҡтансыҡлыҡ билдәһе. Аллаһы Тәғәлә тәкәббер кешеләрҙе яратмай".***

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: "Бер кеше оҙон кейемдә намаҙ уҡып торған. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уға: ***"Бар, тәһәрәт ал"***, - тигән. Теге ир тәһәрәт алып килгән. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) уға тағы ла: ***"Бар, тәһәрәт алып кил"***, - тигән. "Эй, Аллаһ Илсеһе! Һин ни сәбәпле миңә тәһәрәт алырға ҡушаһың?" – тип һораған. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Ул үҙенән һәленеп торған кейемдә намаҙ уҡыған ине. Ә Аллаһ ундай кейемдә намаҙ ҡылыусының намаҙын ҡабул итмәй"***, - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Үҙенең тәкәбберлеге һәм маҡтансыҡлығы арҡаһында кейемен оҙонайтыусы кешегә Аллаһ ҡарамай"***, - тигән. Шул

ваҡыт Әбү Бәкер: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Минең кейемем дә, күтәреп кеймәһәм, ергә һалынып тора...”, - тип һораған. Шул ваҡыт Аллаһ илсеһе: ***“Һин бит быны тәкәбберлегең йәки маҡтансыҡлығың арҡаһында эшләмәйһең”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай уҡ: ***“Мөьминдең кейеме – балтырынан оҙон түгел. Шул уҡ ваҡытта ашыҡ һөйәгенә тиклем оҙонайтыу ҙа насар түгел. Ә кемдең кейеме ашыҡтан аҫта һәленеп торһа, шул утта булыр. Үҙенең тәкәбберлеге арҡаһында кейемен оҙонайтҡан кешегә Аллаһ ҡарамай”,*** - тигән.

Ғабдуллаһ ибн Ғүмәр (раҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Бер көндө мин Аллаһ Илсеһенә (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) инеп сыҡтым. Минең кейемем табандан аҫта ине. Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) миңә: ***“Эй, Ғабдуллаһ! Кейемеңде ҡыҫҡарт!”*** – тине. Мин кейемемде әҙерәк күтәрҙем, һәм Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Тағы әҙерәк”,*** - тине. Мин тағы ла әҙерәк күтәрҙем. Һәм ошонан һуң бер ҡасан да кейемемде ошо кимәлдән төшөрмәҫкә тырыштым”.

53-сө ҙур гонаһ

ИРҘӘРҘЕҢ ЕБӘК КЕЙЕМ КЕЙЕҮЕ ҺӘМ АЛТЫНДАН БУЛҒАН БАЛДАҠТАР ҠУЛЛАНЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“Әй, Әҙәм балалары, оят ерҙәрегеҙҙе ҡаплар өсөн кейем, күлдәктәр үә биҙәүестәр яралттыҡ. Тәҡүәлек (саф әхлаҡ, диндарлыҡ) - кейемдәрҙең иң гүзәлелер. Былар Аллаһтың ғәләмәттәрелер. Бәлки, яҡшылап уйлай торғас, ғибрәт алырһығыҙ.”**, - тигән (Әғрәф, 26).

Пәйғәмбәребеҙ (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Донъяла ебәк кейем кейеп йөрөүсе Әхирәттә уны кеймәҫ”.***

“Әхирәттә үҙенә бер нәмә лә көтөлмәгән, өмөтө булмаған кеше донъялыкта ебәк кейем кейә”.

“Минең өммәтемдә булған ир-егеткә ебәк кейем һәм алтын тыйылды, ә ҡатындарға рөхсәт ителде”, - тигән.

Хүҙәфә (раҙыйаллаһу ғәнһү) һөйләй: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) беҙгә алтын һәм көмөш һауыттарҙан эсеүҙе һәм ашауҙы, ебәк кейем кейеүҙе һәм ебәккә ултырыуҙы тыйҙы”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Кем көмөш һауыттан эсә, шуның эсендә тамуҡ ялҡыны шаулаясаҡ”,*** - тигән.

Шул уҡ ваҡытта Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) кәрәк булған осраҡта ебәк ҡулланыуҙы рөхсәт итеүе билдәле. Мәҫәлән: ҡорсаңғы менән ауырыусыға...

54-се ҙур гонаһ

ҠОЛДОҢ[17] ҠАСЫУЫ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***“Хужаһынан ҡасҡан ҡолдоң намаҙы ҡабул ителмәйәсәк”.***

“Ҡасҡан ҡол именлектә (һаҡлау аҫтында) булмай”.

“Аллаһы Тәғәлә түбәндәге өс кешенең намаҙын һәм изге эштәрен ҡабул итмәйәсәк:

- Ҡасыусы ҡолдоң, ул хужаһына ҡайтҡансы;

- Ирен асыуландырған ҡатындар, ирҙәрен ҡәнәғәтләндергәнсе;

- Иҫеректең, айныҡҡансы”.

Ғәли (разыйаллаһу ғәнһү) әйтә: “Үҙенең хужаһы урынына башҡа ҡурсалаусы-хужа тапҡан кешегә Аллаһтың ләғнәте булыр”.

“Түбәндәге өс кеше хисапһыҙ (тамуҡҡа) ебәреләсәк:

1. ***Йәмғиәттән айырылған, имамын тыңламаған һәм шул хәлдә үлгән кеше;***

17. Был китап элек, ҡолдар булған ваҡытта яҙылған. Әлеге заманда быны хеҙмәтселәрҙең хужаларына хыянаты менән сағыштырырға була.

2. ***Ҡасҡан һәм кире ҡайтҡансы үлгән ҡол;***

3. ***Бөтә нәмә ҡалдырып та, ихтыяжы булмайынса, ире юҡта (өйҙән сығып) үҙенең матурлығын күрһәтеүсе ҡатын”.***

55-се ҙур гонаһ

МАЛДЫ БИСМИЛЛӘҺЕҘ ҺУЙЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйткән: **“(Боғаҙлағанда) Бисмилләһ әйтелмәгән итте ашамағыҙ: ул бит – боҙоҡлоҡ!”** (Әнғәм, 121).

Ғәлиҙең ҡоло Һәни уның был турала әйтеүен һөйләй: “Эй, Һәни Кешеләр минең турала нимә һөйләй?” “Улар һин кешеләр аша түгел, ә Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) алған ғилемгә эйәһең, ләкин башҡаларға таратмайһың”, -тип әйткән”, -ти Һәни. Шул ваҡыт Ғәли (раҙыйаллаһу ғәнһү) ҡылысын тартып алған һәм: “Мин Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен ишеттем:

- Малды Уның ризалығы өсөн салмаған кешегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн;

- Үҙенә башҡа хужа эҙләүсе ҡолға Аллаһтың ләғнәте төшһөн;

- Ата-әсәһенә ҡаршы барыусыға Аллаһтың ләғнәте төшһөн;

- Ерҙә тороп ер биләмәләренең сиктәрен кәметеүсе кешегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн;

Малды Уның ризалығы өсөн салмаған кешегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн”.

56-сы ҙур гонаһ

ЕР БИЛӘМӘЛӘРЕНЕҢ СИКТӘРЕН БИЛДӘЛӘҮСЕ ТАМҒАЛАРҘЫ АЛМАШТЫРЫУ

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Ғәли (разыйаллаһу ғәнһү) еткергән алдағы хәҙисенә күрә бындай кешеләр ҡарғалған.

Икенсе бер хәҙистә Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): **“Малды Уның ризалығы өсөн салмаған кешегә (бисмилләһеҙ боғаҙлаусыға) Аллаһтың ләғнәте төшһөн. Ер биләмәләренең тамғаларын алмаштырыусыға Аллаһтың ләғнәте төшһөн. Һуҡырҙы юлдан яҙҙырған кешегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн. Ата-әсәһен кәмһетеүсегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн; Лут ҡәбиләһе шөғөлләнгән нәмәләр (гомосексулизм, лесбиянство) менән шөғөлләнеүсегә Аллаһтың ләғнәте төшһөн”**, - тигән. Был хәҙис Ғәмрҙән Ғәбдүлғәзиз ад-Дәравурди аша еткерелгән. Уға шундай өҫтәмә лә бар: **“Хайуандарға яҡынлашыусыға (енси мөнәсәбәткә инеүсе) Аллаһтың ләғнәте төшһөн”.**

57-се ҙур гонаһ

СӘХӘБӘЛӘРҘЕ (РАҘЫЙАЛЛАҺУ ҒӘНҺҮМ) КӘМҺЕТЕҮ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) әйткән: ***"Миңә яҡын кешеләр менән дошманлашыусыға мин һуғыш иғлан итәм!"***

"Минең сәхәбәләремде тиргәмәгеҙ. Йәнем ҡулында булған Аллаһ менән ант итәм, әгәр һеҙҙең кемегеҙ булһа ла Өхөд тауы ауырлығында алтын тотонһа ла, был улар ҡылғандың яртыһы менән дә сағыштырылмай".

Ғәйшә (раҙыйаллаһу ғәнһә): "Уларға Мөхәммәдтең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) сәхәбәләре өсөн ғәфү үтенергә ҡушылды, ә улар уны әрләне", - тип уларҙы тәнҡитләне.

"Кем минең сәхәбәләремде әрләй, шуларға Аллаһтың ләғнәте төшһөн".

Ғәли (раҙыйаллаһу ғәнһү) шулай тине: "Яралғыны һәм кешене яралтыусы Аллаһ менән ант итәм, уҡый ҙа, яҙа ла белмәгән Пәйғәмбәр (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) "мине тик иманлы кеше генә ярата, ә ике йөҙлө мине күралмай", тип миңә васыят итте".

Әгәр Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) Ғәли быға лайыҡлы тип әйтһә, Әбү Бәкер ас-Сыддыҡ (разыйаллаһу ғәнһү) быға тағы ла лайыҡлыраҡ, сөнки ул - Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һуң иң яҡшы кеше. Ғүмәр зә Ғәли зә (разыйаллаһу ғәнһүм), Әбү Бәкер ас-Сыддыҡтан кемделер өҫтөн ҡуйыусыға, яла яғыусыға бирелгән язаны ҡулланырға кәрәк, тип һанаған.

Ғадуррахман бин Әбү Ләйләнең шундай һүззәрен еткерәләр:“Джаруд бин Мәғлә шулай тигән: “Әбү Бәкер Ғүмәргә ҡарағанда лайыҡлыраҡ”. Икенсе бер кеше: “Ғүмәр Әбү Бәкергә ҡарағанда лайыҡлыраҡ”, - тигән. Был һүззәр Ғүмәргә (разыйаллаһу ғәнһү) барып ишетелгәс, ул шул кешене туҡмарға ҡушҡан һәм шулай тигән: “Ысынында, Әбү Бәкер – Аллаһ илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) дуҫы һәм билгеле сәбәптәр буйынса ул иң яҡшы кеше. Ә кем бының менән килешмәгәнде һөйләүсегә ғәйбәтсегә бирелгән язаны ҡулланырға кәрәк”.

Ғәлҡәмәнең һүззәрен еткерәләр: “Мин Ғәлизең (разыйаллаһу ғәнһү): “Миңә ҡайһы бер кешеләрзең мине Әбү Бәкер менән Ғүмәрзән өҫтөн ҡуйыуы тураһында хәбәрзәр килеп етте. Уларзы ғәйбәтсене язалаған кеүек язаларға кәрәк”, - тип әйткәнен ишеттем”.

Әбү Үбәйдә бин Хәджил Ғәлизең (разыйаллаһу ғәнһү): “Мине Әбү Бәкер менән Ғүмәрзән өҫтөн ҡуйыусыларзы ғәйбәтсене язалаған кеүек үк язаланым”, - тигән һүззәрен еткерә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Үзенең мосолман ҡәрзәшенә: “Эй, кафыр!” – тип өндәшеүсегә был мотлаҡ уларзың береһенә ҡағыласаҡ”***.

Мөьәллиф, әгәр кемдер Әбү Бәкергә (разыйаллаһу ғәнһү) йәки башҡа мосолман ҡәрҙәшенә: “Эй, кафыр!” – тип өндәшһә, был мотлаҡ уның үҙенә ҡағыласаҡ, сөнки Аллаһ ул элекке мосолмандар менән ҡәнәғәт.

Аллаһы Тәғәлә әйткән:

“Мөһажирҙәрҙән (ватандарын ташлап күсенергә мәжбүр булғандарҙан) **һәм ансарҙарҙан** (Ислам юлында Мөһажирҙәргә ярҙам итеүселәр) **элегерәк** (исламға) **килгәндәр һәм уларға эйәреүселәрҙән Аллаһ ҡәнәғәт ҡалды; улар ҙа Аллаһтан риза булды”** (Тәүбә, 100).

Был кешеләрҙе кәмһетеүсе Аллаһы Тәғәләгә асыҡтан-асыҡ һуғыш иғлан итә. Беҙ башҡа мосолмандарҙы кәмһетеүсе, уларҙың хоҡуҡтарын сикләүсе һәм уларҙы түбәнһетеүсе кешеләр ҙур гонаһ эшләй, тип әйтеп үткәйнек инде. Ә Аллаһ Илсеһенән (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һуң иң яҡшы кешеләрҙе кәмһетеүсенең хәле тураһында нимә уйлайһығыҙ? Ләкин был, бындай гонаһ өсөн кеше мәңгегә тамуҡта ҡала, тигәнде аңлатмай.

58-се ҙур гонаһ

АНСАРҘАРҘЫ[18] (РАҘЫЙАЛЛАҺУ ҒӘНҺҮМ) КӘМҺЕТЕҮ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Ансарҙарҙы яратыу – иман билдәһе. Ансарҙарҙы күралмау – ике йөҙлөлөк билдәһе”.***

“Уларҙы яратыусы – иманлы, уларҙы күралмаусы, яратмаусы – ике йөҙлө”.

18. Ансарҙар - Пәйғәмбәребеҙгә (ғ.с.) ҡәбилә булараҡ ярҙам итеүсе, И - лам хәлифәтенең төҙөлөүенә сәбәпсе булараҡ ҡарала. Бөтөн ғәрәптәр мосолмандарҙы йәберләгәндә, улар ярҙам ҡулы һуҙалар. Ансар “ярҙамсы” тип тәржемә ителә.

59-сы ҙур гонаһ

ТЫЙЫЛҒАНҒА ҺӘМ ГОНАҺҠА САҠЫРЫУ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Гонаһҡа юл асыусы*** (өйрәтеүсе), ***уның*** (гонаһының) ***йөгөн дә күтәреп барыр. Ләкин был уның артынан эйәреүсенең гонаһын кәметмәç”.***

“Гонаһҡа юл асыусы үҙе өсөн дә, уға эйәреүселәр өсөн дә яҙаһын аласаҡ. Өçтәүенә уға эйәреүселәрҙең дә гонаһы кәмемәйәсәк”.

“Һәр төрлө бидғәт – ул аҙашыу”. Күптәр: ***“Ә аҙашыу тамуҡҡа илтә”,*** - тигән һүҙҙәрҙе өçтәй.

60-сы ҙур гонаһ

ПАРИК ЙӨРӨТӨҮ ҺӘМ ТӘНГӘ ДӨВМӘ (ТАТУИРОВКА) ЯҺАТЫУ[19]

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Матур булып күренеү өсөн, Аллаһ биргәнде үҙгәртеп, парик йрөтөүсе (сәс өҫтәүсе), энә менән тишеп тәндәренә дөвмәләр яһатыусы, битенә сыҡҡан төксәләрҙе (ҡаш-керпектәрен) йолҡоусы, тештәрен игәп нескәртеүсе ҡатын-ҡыҙҙарға Аллаһы Тәғәләнең ләғнәте булыр”,*** - тигән.

Икенсе бер хәҙистә Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Этте файҙаланып алынған йәки ҡан һатып алынған, шулай уҡ күрәҙә ҡылып алған аҡса харам һанала. Тәненә дөвмәләр яһаусылар, рибаға арттырыу өсөн аҡса биреүсе һәм алыусылар, шулай уҡ тере йәнлеләрҙе төшөрөүсе рәссамдар ләғнәтләнде”.***

19. Был хәҙис саманан тыш ҡыланыусылар тураһында. Матурлыҡ өсөн булғанда тыйылмай.

61-се ҙур гонаһ

МОСОЛМАНДАРҒА ҠОРАЛ МЕНӘН ЯНАУ

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Хәҡиҡәттә, фәрештәләр үҙенең мосолман ҡәрҙәшенә тимер*** (ҡорал) ***менән янаусыға, ул уны ташлағансы, ләғнәт уҡыясаҡ. Хатта әгәр был уның бер туған ағаһы булһа ла”.***

62-се ҙур гонаһ

АТАЙЫҢ БУЛМАҒАН КЕШЕНЕ АТАЙ ТИП ТАНЫУ

Сәғд (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: ***“Атаһы түгел икәнлеген белә тороп та, шул кешене атай тип таныусы кеше өсөн йәннәт – харам”.***

Әбү Хөрәйрә (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шундай һүҙҙәрен еткерә: **“Үҙегеҙҙең атайҙарығыҙҙан баш тартмағыҙ! Ә кем атаһынан баш тарткан, шул был көфөрлөк билгеһе икәнен белһен”.**

“Атаһы түгел икәнлеген белә тороп та үҙенең атаһы булмаған кешене атаһы тип таныусыға Аллаһ ләғнәт уҡыһын”.

Йәзид бин Шәриҡ һөйләй: “Мин Ғәлиҙең (разыйаллаһу ғәнһү) минбарҙа тороп кешеләргә: “Беҙ мөрәжәғәт иткән берҙән-бер китап – ул Аллаһтың китабы”, һуңынан дауам итеп: “Һәм бына ошо ҡағыҙ битендәге”, - тип өҫтәгән һәм уны асҡан. Унда дөйә тештәре һәм башҡа әйберҙәр бар ине. Ҡағыҙҙа былай тип яҙылғайны: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Мәккәнең Ғәир тауынан алып Çәүр тауына тиклем харам һанала. Дингә ниндәйҙер***

яңылыҡ индереүсе (бидғәт) йәки шуны уйлап сығарыусыны ҡурсалаусыға Аллаһтан, фәрештәләрҙән һәм бөтә кешеләрҙән ләғнәт булыр, һәм Ҡиәмәт көнөнә тиклем уның бер ниндәй ҙә ғибәҙәте лә ҡабул ителмәç: саҙаҡа итеп аҡса биреүҙәре лә, ғәҙеллек күрһәткән ғәмәлдәре лә. Ошондай уҡ ләғнәт үҙенең атаһын белә тороп, башҡа кешене атай тип әйтеүсегә, шулай уҡ икенсе хужа ҡурсалауына күскән ҡолға төшәсәк Мосолмандар күрһәткән һаҡлау (ҡурсалау) – бер урындан ғына була".

Әбү Ҙәрр (раҙыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тип әйткәнен еткерә: ***"Кем башҡа кешене үҙенең атаһы тип таный, шул көфөрлөккә төшә. Үҙенеке булмаған нимәнелер үҙләштереүсе беҙҙең аранан түгел, урыны тамуҡта булһын. Әгәр кемдер икенсе кешене кафыр тип атай һәм уға: "Аллаһ дошманы!" – тип әйтә, әгәр ул кеше ундай булмаһа, был һүҙҙәр уның үҙенә кире әйләнеп ҡайтасаҡ".***

63-сө ҙур гонаһ

НАСАРЛЫҠҠА ЮРАУ

Бының ҙур гонаһ булып һаналмауы ла бик ихтимал.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***"Насар юрау – ширек, һәм ундай кеше беҙҙең аранан түгел. Ләкин әгәр кеше Аллаһҡа тәүәккәллек ҡылһа, Ул уларҙы юҡ итер".***

"Беҙҙә ауырыуға тип шомланыу ҙа, насарлыҡҡа юрау ҙа юҡ. Әммә изгелеккә генә юрау бар".

Кешеләр: "Эй, Аллаһ Илсеһе! Ә изгелеккә булған юрау нимә була ул?" – тип һораны. Ул: ***"Яҡшы һүҙ"***, - тип яуап бирҙе.

64-се ҙур гонаһ

АЛТЫН ҺӘМ КӨМӨШ ҺАУЫТ-ҺАБА ҠУЛЛАНЫУ[20]

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән:

“Ебәк һәм ебәк ҡушылған булһа ла кейем киймәгеҙ. Алтын һәм көмөш һауыттарҙан ашамағыҙ, эсмәгеҙ, сөнки был донъяла былар бөтәһе лә улар (кафырҙар) ***өсөн, ә беҙҙең өсөн – мәңгелек донъяла тәғәйенләнгән”.***

“Алтын йәки көмөш һауыттан эсеүсенең йәки ашаусының эсендә тамуҡ уты шаулаясаҡ”.

“Был донъяла көмөш һауыттан эсеүсе, теге донъяла унан эсә алмаясаҡ”.

20. Байлыҡта артыҡлыҡ күрһәтеү тураһында хәҙис. Бай булып йәшәү тәнҡитләнмәй, ләкин саманан сығыу ярамай.

65-се ҙур гонаһ

БӘХӘС

Аллаһы Тәғәлә әйтә:

“Кешеләр араһында шундайҙар (мәкерлеләре) бар: улар донъялағы тормош хаҡында (татлы) һүҙҙәр һөйләп, Һине хайран ҡалдырыр. Туралыҡтарын иҫбатлау өсөн, улар Аллаһ исеме менән ант итәләр. Ғәмәлдә уларҙан да ҡурҡыныс дошман юҡ.” (Баҡара, 204).

“Беҙҙең тәңреләребеҙ яҡшыраҡмы, әллә улмы (Ғайсамы)? — тинеләр. Һинең менән бәхәсләшер өсөн шулай һоранылар. Дөрөҫөн генә әйткәндә, улар һүҙ көрәштереүсе халыҡ.” (Зухруф, 58).

“(Аллаһтың аяттарын ялғанға сығарырға) **ҡулдарында асыҡ иҫбат булмаған көйөнсә, Аллаһ аяттары тураһында улар бәхәс ҡуптара. Шик юҡтыр, уларҙың күңелендә буй етмәҫ дәрәжәләге бөйөклөккә ынтылыу, маһайыу һәм тәкәбберлектән башҡа һис нәмә юҡ. Һин Аллаһҡа һыйын. Шөбһә юҡ, Аллаһ — ишетеп, күреп тороусы.”** (Мөьмин, 56).

“Залимдарынан башҡа, китаплылар (йәһүдтәр) менән бәхәсләшмәгеҙ, әҙәпле һөйләшегеҙ, матур мөғәмәләлә булығыҙ. — Үҙебеҙгә индерелгәнгә (Ҡөрьәнгә) лә, һеҙгә индерелгәнгә лә (Тәүратҡа ла) иман килтерҙек. Беҙҙең

Тәңребеҙ ҙә, һеҙҙеке лә — бер Аллаһтыр. Һәм беҙ уға итәғәт иттек, — тип әйтегеҙ.” (Ғәнкәбүт, 46).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән: ***“Хаҡһыҙ бәхәсләшкән кешене Аллаһ бөтәһенән дә артыҡ яратмай”.***

“Тейешле белеме булмаған, шуның өҫтәүенә көслө итеп бәхәсләшеүсе, үҙе туктағансы Аллаһтың ләғнәте аҫтында булыр”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Бер-береһе менән бәхәсләшеүҙәр булмаһа, инанған өммәт дөрөҫ юлда булыр”,*** - тигән, һәм түбәндәге аятты уҡыған: **“Беҙҙең тәңреләребеҙ яҡшыраҡмы, әллә улмы (Ғайсамы)? — тинеләр. Һинең менән бәхәсләшер өсөн шулай һөйләйҙәр. Дөрөҫөн генә әйткәндә, улар һүҙ көрәштереүсе халыҡ.”** (Зухруф, 58).

Ибн Ғүмәр (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) былай тип әйткәнен еткерә:

“Бөтәһенән дә ныҡыраҡ мин өс нәмәнән ҡурҡам:

- Ғалимдың хатаһынан;

- Монафиҡтың Ҡөрьән менән бәхәсләшеүенән;

- Һеҙҙең муйыныгыҙҙы һындырыр донъяуи мәшәҡәттәренән”.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән: ***“Ҡөрьән тураһында бәхәс – көфөр”.***

“Белеп тә шикле нәмә тураһында бәхәсләшкән кеше, бәхәсен туктатҡансы, Аллаһтың ләғнәте аҫтында булыр”.

Икенсе бер вариантта былай тип әйтелә:

“Ул мотлаҡ үҙенә ҡарата Аллаһтың асыуын тыуҙыра”.

“Өммәтемдә мине бөтәһенән дә бигерәк яҡшы һөйләүсе монафиҡ ҡурҡыта”.

“Оялсанлыҡ һәм үҙеңдең көсһөҙлөгөңдө таныу – имандың бер өлөшө. Насар һүҙҙәр һәм юҡ-бар хәбәрҙәр – ике йөҙлөлөктөң бер өлөшө”.

66-сы ҙур гонаһ

ҠОЛДО БЕСТЕРЕҮ, УНЫ ИНТЕКТЕРЕҮ ҺӘМ ЙӘБЕРЛӘҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Уларҙы, һис шикһеҙ, (тура юлдан) яҙҙырып, буш хыялдар менән аҙҙырасаҡмын, теләктәрен уятырмын, ҡәтғи әмер итәсәкмен (улар күп илаһтарға табына торған ҡәүем булараҡ,) малдарҙың ҡолаҡтарына тамға һалырға, шик юҡ, уларға Аллаһ яралтҡандарҙы (китаптарҙы, динде) үҙгәртергә бойорасаҡмын, — тине. Аллаһты инҡар итеп, шайтанға эйәргән кеше ҙур зарарҙарға дусар булыр”** (Ниса, 119).

Ҡайһы бер аңлатыусылар бында бестереү тураһында һүҙ бара тип әйтә.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тигән:

“Без үҙенең ҡолон үлтереүсене үлтерәсәкбеҙ, шулай уҡ үҙенең ҡолон бик аҫтында тотоусыны беҙ ҙә бик аҫтында тотасаҡбыҙ”.

“Үҙенең ҡолон бестереүсене беҙ ҙә бестерәсәкбеҙ”.

“Ҡиәмәт көнөндә үҙенең ҡолона яла яғыусы яза аласаҡ”.

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) вафаты алдынан алынған һуңғы васыят шундай булған: ***“Намаҙға иғтибар бүлегеҙ, намаҙға иғтибар бүлегеҙ. Ҡулығыҙ аҫтында булғандар өсөн Аллаһтан ҡурҡығыҙ”.***

Ибн Ғүмәр һөйләй: “Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) аттарҙы һәм хайуандарҙы бестереүҙе тыйҙы”.

67-се ҙур гонаһ

ҺАТЫП АЛЫУСЫНЫ АЛДАП КӘМ ҮЛСӘҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Кәметеп үлсәгән кешеләргә – бәлә! Улар кешенән үҙҙәренә алғанда теүәл итеп үлсәтә, үҙе кешегә биргәндә оҙонлоғон йә ауырлығын кәм итеп үлсәй! Уйламаймы икән ул шул оло Көндә ҡубарылырын? Ул Көндө һәр кеше ғаләмдәр Раббыһының алдына килеп баҫыр”** (Мутаффифин, 1-6).

Бер ниндәй ҙә хаҡың булмаған килеш кешеләрҙән әйберҙәрен тартып алыу хыянаттың һәм урлашыуҙың бер өлөшө була.

68-се ҙур гонаһ

АЛЛАҺТЫҢ ЯЗАЛАМАУЫНА ЫШАНЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Аллаһтың мәкеренән улар ҡотола аламы һуң? Ҙур хәсрәттә булған кешеләр генә Аллаһ мәкеренән һаҡланмай”** (Әғраф, 99);

“Әйткәнде онотҡас, Беҙ улар алдында бөтә нәмәнең ишеген астыҡ. Беҙ биргән нәмәгә шатланған саҡтарында ҡапыл уларҙы (ғазап менән) тотоп алдыҡ” (Әнғәм, 44);

“Ысынлап та, Беҙҙең менән осрашырына ышанмаған, донъялыҡтағы тормоштан ҡәнәғәтләнеп тынысланған, Беҙҙең аяттарға ғафил булған кешеләрҙең бөтә ҡылған эштәре өсөн урыны – тамуҡта” (Юныс, 7-8).

69-сы ҙур гонаһ

АЛЛАҺЫ ТӘҒӘЛӘГӘ ӨМӨТ ЮҒАЛТЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Аллаһтың рәхмәтенән кафырҙар ғына өмөт өҙә”** (Йософ, 87);

“Кеше (көтә-көтә) **өмөт өҙгән саҡта, Ул, ямғыр яуҙырып, рәхмәтен киңәйтә. Ул – һаҡлаусы, маҡтаулы!”** (Шура, 28);

“Әйт (Мөхәммәд): “Эй, үҙ-үҙенә зыян ҡылған ҡолдарым, Алланың рәхмәтенән өмөт өҙмәгеҙ! Дөрөҫлөктә, Аллаһ гонаһтарығыҙҙы тотош ғәфү итә. Ул Ярлыҡаусы, Рәхимле!” (Зүмәр, 53).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Һеҙҙең һәр берегеҙ был донъянан Аллаһ тураһында яҡшы уйҙар менән китһен”,*** - тигән.

70-се ҙур гонаһ

АЛЫНҒАН НИҒМӘТТӘР ӨСӨН ШӨКӨР ИТМӘҮ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Ата-әсәйеңә яҡшы мөғәмәлә итергә Беҙ васыят иттек!”** (Лоҡман, 14).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Кешеләргә шөкөр итә белмәгән, Аллаһҡа ла шөкөрлө түгел”.***

Алдағы быуын ғалимдарының ҡайһылары шөкөр итә белмәүҙе бөйөк гонаһтарҙың береһе тип һанаған. Шөкөр итеү - изге эштәр башҡарыу һәм доғалар ҡылыу.

71-се ҙур гонаһ

ҺЫУЫ КҮП БУЛЫП ТА УНЫ КЕШЕЛӘРГӘ БИРЕҮҘӘН БАШ ТАРТЫУ[21]

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Әйт: “Беләһегеҙме, һеҙҙең эсәр һыуығыҙ Ергә бик тәрәнгә китһә, кем һеҙгә шишмә урғылтып сығарып бирер?”** (Мүлк, 30).

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) шулай тине: ***“Мал көткәндә ҡамасаулау өсөн, кешеләргә һыу биреүҙән баш тартмағыҙ”.***

“Артып ҡалған һыуҙы һатмағыҙ”.

“Ҡиәмәт көнөндә Аллаһ башҡаларға үҙенә артыҡ булып та һыу йәки көтөүлек өсөн үлән булып та биреүҙән баш тартҡан кешегә Үҙенең рәхмәтен булдырмаç”.

“Өс төркөм кешеләр барҙыр, уларға Аллаһы Тәғәлә Ҡиәмәт көнөндә ҡарамаясаҡ һәм ғәфү итмәйәсәк, һәм Ул уларға ҡаты яза әҙерләгән:

1. ***Ҙур күләмдә һыуы була тороп та, уны юлсыларға бирмәүсе.***

21. Был иң ҙур һаранлыҡ. Был һүҙҙәрҙең сүллектә әйтелгәнен дә онотоорға ярамай.

2. ***Ерҙәге маҡсаттарына ирешеү өсөн генә имамға (хакимға, түрәгә) буйһоноусы; был ниғмәттәрҙе алғас, һүҙендә тороусы, ә алмаған осраҡта – үҙенең бөтә һүҙҙәренән баш тартыусы;***

3. ***Үҙенең һатып алыусыларын тауарын шундай-шундай хаҡҡа һатып алдым тип ышанырға мәжбүр иткән, өҫтәүенә Аллаһ исеме менән алдап ант иткән тауар һатыусы".***

Имам Бохари тағы ла шундай хәҙис еткерә: ***"Ҡиәмәт көнөндә Аллаһы Тәғәлә артыҡ һыуын башҡаларға биреүҙән баш тартҡан кешегә: "Үҙең булдырмағанды башҡаларға биреүҙән баш тартҡан өсөн, бөгөн Мин һине Үҙемдең рәхмәтемдән мәхрүм итәсәкмен", - тип әйтәсәк".***

72-се ҙур гонаһ

ХАЙУАНДАРҒА ТАМҒА ҺАЛЫУ

Йәбир (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) маңлайына тамға һалынған ишәк яны-нан үткәндә: ***“Уға тамға һалыусыға Аллаһтың ләғнәте төшһөн”,*** - тип әйтеүе тураһында һөйләй.

Әбү Дауыт унынң: ***“Хайуандарҙы көйҙөрөп йәки башҡаса тамға һалған кешеләрҙе ҡарғауым тураһында хәбәр һеҙгә килеп еткәндер”,*** - тип әйткәнен һәм быны эшләүҙе тыйыуын еткерә.

Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Минең ҡарғауым тураһында хәбәр һеҙгә килеп еткәндер”*** тигән һүҙҙәренән, кемгә был хәбәр барып етмәгән, улар гонаһлы булып һаналмай, тигән һығымта яһарға була. Ләкин ошо хәбәрҙе ишетеү менән, кеше үҙ өҫтөнә яуаплылыҡ ала. Был ҡағиҙәне бөтә бөйөк гонаһтар өсөн дә ҡулланырға мөмкин.

73-сө ҙур гонаһ

ҠОМАРЛЫ УЙЫНДАР

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Эй, һеҙ иман килтергән кешеләр! Хәмер, ҡомарлы уйын, ботҡа табыныу, уктар (отош уйнай торған) – бөтәһе лә шайтандан килгән шаҡшылыҡ. Уларҙан һаҡланығыҙ! Бәлки, отошта булырһығыҙ”. Хәмер һәм ҡомарлы уйын менән шайтан һеҙҙең араға дошманлыҡ, нәфрәт һалырға, Аллаһты иҫкә алыуҙан, намаҙ уҡыуҙан тыйырға тырыша. Тыйылырһығыҙмы һеҙ?”** (Мәидәһ, 90-91).

Аллаһы Тәғәлә законһыҙ рәүештә **ят мөлкәтте үҙләштерeү тыйылыуы тураһында аят ебәргән. “Дөрөҫ түгел юлдар менән башҡаның малын** (байлығын) **үҙләштермәгеҙ”** (Баҡара, 188; ҡомарлы уйындарҙа аҡсаға уйнап табылған аҡса хәләл түгел.)

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Үҙенең дуҫына: “Әйҙә, ҡомарлы уйын уйнайыҡ”, - тигән һәр кем саҙаҡа бирһен”.***

Әгәр ҙә ҡомарлы уйындарҙы иҫкә алған өсөн генә лә саҙаҡа бирергә кәрәк булһа, уларҙы уйнаусылар тураһында һеҙ нимә уйлайһығыҙ? Быларға өҫтәп, улар законһыҙ рәүештә сит мөлкәтте үҙләштереүсе кешеләргә инә.

74-се ҙур гонаһ

ХАРАМ МӘСЕТЕНДӘ ЕНӘЙӘТ ҠЫЛЫУ

Аллаһы Тәғәлә әйтә: **“Хаҡтыр, кәферҙәр кешеләрҙе Аллаһ юлынан, Мәсжед-и Харамға кереүҙән тыялар, Беҙ уны ғибәҙәт ҡылыр өсөн ҡорҙорҙоҡ, шунда тороусыға (ерле халыҡҡа) ла, ситтән килгән юлсыларға ла тигеҙ хоҡуктар бирҙек. Берәйһе ул мәсеттә көфөрлөк ҡылып, үҙенә золом ҡылһа, Беҙ уны әрнетеүле ғазап менән язалаясаҡбыҙ.”** (Хаж, 25).

Һуңғы хаж ваҡытында Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Аллаһтың диндар кешеләренә - намаҙ ҡылыусыларға иғтибар итегеҙ. Диндар кеше ул намаҙ ҡылыусы, Рамаҙан айында ураҙа тотоусы, зәкәт түләүсе, Аллаһ тыйған бөйөк гонаһтарҙы эшләүҙән тыйылыусы”****,* - тип әйткән.

Унда булған берәү: “Эй, Аллаһ Илсеһе! Ниндәй гонаһтар бөйөк һанала?” – тип һораған.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Улар туғыҙ:***

1. ***Аллаһҡа ширек килтереү;***
2. ***Хаҡһыҙға мосолманды үлтереү;***

3. ***Сихырсылыҡ;***

4. ***Һуғыш яланынан ҡасыу;***

5. ***Етемдәрҙең мөлкәтен үҙләштереү;***

6. ***Риба алыу;***

7. ***Әҙәпле ҡатын-ҡыҙға зина ҡыған тип яла яғыу;***

8. ***Ата-әсәгә буйһонмау;***

9. ***Харам ерлегендә ҡан ҡойошоуҙы рөхсәт итеү".***

Әгәр намаҙ ҡылған һәм зәкәт түләгән кеше, үрҙә һанап үтелгән гонаһтарҙы ҡылмай вафат булһа, алтын ҡапҡаслы ишекле ожмахта Пәйғәмбәр менән бергә буласаҡ".

"Харам мәсетендә үлтереүсе, йәки хаҡы булмаған кешене үлтереүсе, йәки яһил ваҡытындағы йолалар буйынса үлтереүсе Аллаһтың иң яман дошманы булыр".

75-се ҙур гонаһ

ЙОМА НАМАҘЫНАН БАШ ТАРТЫУ ҺӘМ УНЫ ЯҢҒЫҘ УҠЫУ

Ибн Мәсғүд һөйләй: Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) йәмәғәт намаҙына килмәүсе кешеләр төркөмө тураһында шулай тигән: ***“Мин намаҙға үҙ урыныма кемделер имам итеп ҡуйырға ла, йәмәғәт намаҙына килмәгәндәрҙең өйҙәрен барып үртәргә теләр инем”.***

Икенсе бер хәҙисендә Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Улар йәмәғәт намаҙын ҡалдырыуҙан баш тартаһалар, Аллаһ мотлаҡ уларҙың йөрәгенә мисәт ҡуясаҡ һәм улар ғәмһеҙгә әйләнәсәк”,*** - тигән.

Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм): ***“Сәбәпһеҙ рәүештә өс йома намаҙын ҡалдырыусының йөрәгенә Аллаһ тамға һаласаҡ”,*** - тигән.

Хафса (разыйаллаһу ғәнһү) Аллаһ Илсеһенең (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) һүҙҙәрен еткерә: ***“Бәлиғ булған ир-егет йома намаҙына мотлаҡ барырға тейеш”.***

76-сы ҙур гонаһ

МОСОЛМАНДАРҒА ҠАРШЫ ШЫМСЫЛЫҠ ҺӘМ УЛАРҘЫҢ СЕРЕН ЙӘШЕРЕН РӘҮЕШТӘ АСЫУ

Бер хәҙистә Ғүмәрҙең (разыйаллаһу ғәнһү), мөшриктәргә ҡаршы мосолмандарҙың һуғышҡа әҙерләнеүе тураһындағы мәғлүмәтте еткергәне өсөн, Хатиб бин Әбү Балтаны үлтерергә теләүе тураһында һөйләнелә. Ләкин Аллаһ Илсеһе (саллаллаһу ғәләйһи үә сәлләм) ул Бәҙер һуғышында ҡатнашҡаны өсөн быны эшләүҙе тыя.

Әгәр кемдеңдер шымсыһы Исламға һәм Мосолмандарға ниндәйҙер зыян килтерһә – мосолмандар үлтерелһә, әсирлеккә алынһа йәки таланһа, был кеше йүнһеҙлек сәсеүсе, сәсеүлектәрҙе юҡ итеүсе һәм кешеләрҙе үлтереүселәрҙән буласаҡ. Ул саҡта ул үлтереүсе булараҡ быны өсөн яза аласаҡ.

Аңдыу менән шөғөлләнеү, мәғлүмәт таратыу – ҙур гонаһ икәнен һәр кем белә, тимәк, шпионлыҡ маҡсаты менән мәғлүмәт таратыу тағы ла ҙурыраҡ гонаһ һанала. Аллаһы Тәғәләнән был яуызлыҡтан һаҡлау һорайыҡ.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....